

แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

นางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Ho 130654

วันลงทะเบียน	265536
เลขทะเบียน	2.
เลขเรียกหนังสือ	372.4 พ 17726

2564

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2564

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษกนก ดวงชาทม)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุรสา พรหมทา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรค์คำ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....16.ต.ค.2567.....

ชื่อเรื่อง : แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ผู้วิจัย : นางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.อรุสา พรหมทา

ปีการศึกษา : 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 และ 2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 การวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 158 คน และครู จำนวน 159 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 - 0.89 และ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.78 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และเรียงลำดับตามผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การพัฒนา ดังนี้ (1) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม (2) การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ การส่งเสริมการอ่าน (3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (4) การพัฒนาครูและบุคลากร และ (5) การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ 2) แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย (1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน (2) ควรดำเนินการตามนโยบายและกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินติดตามตรวจสอบ

และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ 3) ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู โดยใช้กระบวนการวางแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการวัดประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา 4) ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย และ 5) ควรพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการอ่านของนักเรียน มีหนังสือที่ทันสมัย จัดเป็นระบบ มีบรรยากาศที่ดี มีครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ ในการดำเนินการตามแนวทางโดยใช้กระบวนการ ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (DO) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงและพัฒนา (Action)

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title : The Guidelines for Promoting Reading of Primary School Grade 1 Students Under Roi Et Primary Educational Service Area Office 2

Author : Miss Pannipa Homklin

Degree : Master of Education (Education Management)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Associate Professor Dr.U-rasa Promta

Year : 2021

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the current and the desirable state of promoting reading of primary school grade 1 students under Roi Et primary educational service area office 2 2) study the guidelines for promoting reading of primary school grade 1 students under Roi Et primary educational service area office 2. The research process was divided to 2 phases: Phase 1; to study the current and the desirable state of study the current and the desirable state of promoting reading of primary school grade 1 students. The sample group consisted of 317 people as follows: 158 school administrators and 159 teachers. The research tool was a questionnaire, confidence of the whole .78. The statistics used for data analysis were mean, percentage, standard deviation. Phase 2; to study the guidelines for promoting reading of primary school grade 1 students. The target group is 9 experts. The research tool was interview form, Data analysis by content analysis.

The research results were found that 1) The current state in overall was high average and the desirable state in overall was in the highest level. The priority need rank from high to low level was (1) building a network of participation (2) formulating reading promotion policies and strategies, (3) organizing reading promotion activities 4) developing teachers and personnel and 5) creating and developing learning resources, respectively. 2) The guidelines for promoting reading of primary school grade 1 students, include (1) Provide opportunities for stakeholders to participate in planning, implementing,

monitoring and evaluating student reading promotion activities (2) Set missions that are consistent with the policies of the Ministry of Education. Create common goals and have ongoing periodic monitoring and evaluation (3) Activities to campaign on the love of reading on important days Organizing a book corner or reading corner in an educational institution (4) create network of participation Exchange of knowledge and training to develop teachers and personnel. on solving students' reading problems through the research process 5) Develop the library to be a learning center for students' reading. There are modern books, organized system, good atmosphere. There are teachers available to give advice and help. Using processes such as Planning (Plan), Action (DO), Audit (Check), and Improvement and Development (Action).

Keywords: Guidelines for Promoting Reading of Primary School Grade 1 Students

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.อุรสา พรหมทา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ในการให้คำปรึกษา คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.จำเนียร พลหาญ และรองศาสตราจารย์ดร.กฤษณก ดวงชาท กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้คำชี้แนะในการสอบวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กราบขอบพระคุณผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และความเหมาะสมของคุณภาพแบบสอบถาม พร้อมทั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้

ขอขอบคุณข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่กรุณาตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในความสะดวก ความอนุเคราะห์ในด้านการให้ข้อมูล ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบคุณที่ให้กำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ความดีงามอันพึงมีของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตาบูชา แก่บุพการี บิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ณ โอกาสนี้

พรรณนิภา หอมกลิ่น

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	10
2.1 หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	10
2.2 หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	23
2.3 บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2	65
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	73
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	84
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2	84

หัวเรื่อง	หน้า
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2	89
บทที่ 4 ผลการวิจัย	92
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
4.2 ผลการดำเนินการวิจัย	92
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	128
5.1 สรุป	128
5.2 อภิปรายผล	129
5.3 ข้อเสนอแนะ	135
บรรณานุกรม	136
ภาคผนวก	141
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	142
ภาคผนวก ข เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	146
ภาคผนวก ค หนังสือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	163
ภาคผนวก ง ภาพกิจกรรม	179
การเผยแพร่ผลงานวิจัย	184
ประวัติผู้วิจัย	185

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	การสังเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 43
2.2	สรุปตัวชี้วัดการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 62
2.3	สรุปจำนวนนักเรียนจำแนกตามเกณฑ์การกำหนดขนาดโรงเรียน 66
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 85
4.1	การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 93
4.2	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน 94
4.3	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อ 95
4.4	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการพัฒนา บุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อ 96
4.5	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการกำหนดนโยบาย และกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อ..... 99
4.6	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้อ 101
4.7	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการสร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ 102
4.8	ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน 105

ตารางที่	หน้า
4.9 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยรวม และรายชื่อ	105
4.10 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริม การอ่าน โดยรวมและรายชื่อ	107
4.11 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านด้านการกำหนดนโยบายและ กลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	108
4.12 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายชื่อ	110
4.13 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่อ	111
4.14 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการสร้าง เครือข่ายการมีส่วนร่วม	115
4.15 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการกำหนด นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	118
4.16 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการจัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	120
4.17 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการพัฒนาครู และบุคลากร	123
4.18 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้	126

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2.1	องค์ประกอบการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	45
2.2	ลักษณะหนังสือที่อ่านสนุก	47

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมความรู้ความคิดให้กับเยาวชนของประเทศ โดยเฉพาะในโลกของศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และการคิดค้นพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ กล่าวได้ว่าการอ่านและการรู้หนังสือ (Reading and Literacy) เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต เนื่องจากการอ่านและการรู้หนังสือทำให้เกิดความรู้ ความสามารถ และส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ซึ่งหากผู้ใดมีความบกพร่องหรือขาดความสามารถในการอ่าน ก็จะส่งผลให้เกิดความยากลำบากในการสื่อสารและการเรียนรู้ และจะเป็นปัญหาในการดำรงชีวิตต่อไปได้ (สถาบันภาษาไทย, 2562) ดังที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558, น. 5) ที่กล่าวว่า การอ่านถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและค่านิยมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดของชีวิต การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง อาทิ การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน กล่าวคือ การอ่านเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ ผู้อ่านมากย่อมรู้มากและถ้านำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นย่อมมีประสิทธิภาพในการพัฒนาไปในทางที่ถูกต้องอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการปลูกฝังให้รักการอ่านตั้งแต่เยาว์วัยจึงเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อีกทั้งการอ่านก็ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนการสอน และมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จ จึงกล่าวได้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งอันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา หากเริ่มต้นดีรากฐานการอ่านของเด็กก็จะดี สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายคนที่สรุปว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องตระหนักโดยต้องกระทำอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัยของบุคคลและสามารถถ่ายทอดส่งเสริมสนับสนุนการอ่านไปสู่ผู้อื่น (พิรุณ อนุวัชศิริวงศ์ และ ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์, 2554, น. 21) เมื่ออ่านแล้วสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ การอ่านยังทำให้ผู้อ่านเกิดความคิด รู้จักใคร่ครวญในสิ่งที่ได้อ่าน ช่วยสร้างสมาธิให้กับผู้อ่าน ได้พัฒนาตนเอง เกิดความเพลิดเพลิน และเกิดแรงบันดาลใจจากสิ่งที่ได้อ่าน (สุทธิชัย ปัญญโรจน์, 2555, น. 12-13) ยิ่งอ่านมาก ยิ่งรู้มาก เกิดแรงบันดาลใจและทัศนคติที่เหมาะสม เกิดความคิดสร้างสรรค์อันก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดคุณธรรม เกิดความ

ชื่นชมในความรู้ที่ได้จากการอ่านอันเป็นเหตุให้เกิดนิสัยรักการอ่านได้ (วรากรณ์ สามโกเศศ, 2554, น. 33) การอ่านหนังสือจึงทำให้ผู้อ่านเกิดโลกทัศน์ที่กว้างไกล ทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย รวมทั้งรู้เท่าทันสถานการณ์ต่าง ๆ มากมาย (ประภัสสร เสวิกุล, 2555, น. 42-43) นอกจากนี้การอ่านยังเป็นวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ของประชากรทุกคน ปัจจุบันสังคมโลกเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และการแข่งขัน การอ่านจึงเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ประชากรได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารและแนวคิดใหม่ ๆ อันจะเป็นการพัฒนาตนเองและรู้จักปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น. 1)

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญและให้การส่งเสริมสนับสนุนการอ่านอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีหน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมกันจัดกิจกรรมและรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน กอปรกับรัฐบาลได้กำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาทั้งในด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพ มาตรฐานและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยมุ่งแก้ปัญหาเรื่องคุณภาพ โอกาส และประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ โดยให้มีความเชื่อมโยงและส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น. 2) จากการกำหนดนโยบายดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานทุกระดับตั้งแต่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญ ร่วมมือกันอย่างจริงจังและมีการกำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลอย่างเป็นระบบ จึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออก และอ่านคล่อง เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558, น. 8) โดยในส่วนกระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการอ่านการเขียนว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นของผู้เรียน จึงกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้ โดยมีมาตรการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถอ่านออกเขียนได้ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันภาษาไทย, 2562, น. 1) อย่างไรก็ตาม แม้กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยวิธีการที่หลากหลายมาอย่างต่อเนื่อง แต่จากกระแสสังคมยังคงมีภาพสะท้อนให้เห็นอีกว่า นักเรียนบางคนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ยังไม่อ่านเขียนไม่คล่อง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาบางคนยังคงมีปัญหาเรื่องความเข้าใจการอ่าน มีความอ่อนด้อยเรื่องกรเขียน หรือบางคนจบระดับอุดมศึกษาแต่ความรู้ความสามารถด้านการอ่านการเขียนยังคงเป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงาน

จากผลการประเมินการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2563 พบว่า ยังมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่มีผลการประเมินการอ่านในระดับปรับปรุง ทั้งนี้จากการติดตามการดำเนินงานการอ่านการเขียนของครูผู้สอนภาษาไทย พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้

นักเรียนอ่านคิดวิเคราะห์ได้นั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เป็นพื้นฐานก่อนตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564, น. 8) ซึ่งบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้นั้น ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง ในระดับของการบริหาร ผู้บริหารถือว่าเป็นบุคคลสำคัญที่จะเชื่อมโยงนโยบายแก่ครูให้นำนโยบายนั้นไปสู่การปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากร คน เงิน วัสดุ และการจัดการ ส่วนครูก็เป็นบุคคลสำคัญไม่น้อยไปกว่าผู้บริหารเพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนและเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยตรง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นเรื่องของกระบวนการทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดหรือวางกรอบนโยบาย โดยถือว่านโยบายเหล่านั้นมาจากตัวผู้ปฏิบัติโดยตรง (วรพจน์ รุ่งอรุณ, 2555, น. 34) แต่อย่างไรก็ตาม ปีตินันท์ สุทธสาร (2562, น. 1) นักวิชาการผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นประจำปี 2557 ได้วิเคราะห์ถึงปัญหาเด็กไทยอ่านไม่ออกกว่าคนที่เป็ต้นเหตุของปัญหา คือ ครู หากครูสอนอย่างถูกวิธี เอาใจใส่ให้เด็กฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้เด็กอ่านออกเขียนได้ แต่การสอนของครูในปัจจุบันสอนอย่างสะเปะสะปะซึ่งเป็นการทำร้ายเด็ก ครูจึงต้องรู้จักวิธีสอนที่หลากหลายโดยวิธีเอามาผสมผสานกัน ไม่มีวิธีไหนเป็นสูตรสำเร็จตายตัว สอดคล้องกับสุทธิชัย ปัญญโรจน์ (2555) ที่กล่าวว่า การอ่านออกเขียนได้จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ทำนายครูผู้สอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่สอนภาษาไทย ซึ่งมักจะได้รับการกล่าวโทษเสมอว่า สอนอย่างไรเด็กถึงอ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้ ดังนั้นคงไม่สายเกินไปหากครูผู้สอนรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องคงต้องร่วมด้วยช่วยกันด้วยการทุ่มเทเวลา แรงกาย แรงใจด้วยความเสียสละอย่างมากเพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอ่านออกเขียนได้โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเมื่อเด็กอ่านออกเขียนได้แล้ว มิใช่จะหยุดเพียงเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องจนถึงขั้นการอ่านคล่อง เขียนคล่อง และสามารถอ่านเชิงคิดวิเคราะห์ได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ดำเนินการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำแนกโรงเรียนที่มีนักเรียนเข้าสอบ จำนวน 334 โรงเรียน และมีนักเรียนเข้าสอบ จำนวน 4,953 คน แยกเป็นปกติ 4,763 คน พิเศษ 172 คน และ Walk in 18 คน โดยใช้เครื่องมือในการประเมินความสามารถด้านการอ่าน จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 การอ่านรู้เรื่อง 50 คะแนน และฉบับที่ 2 การอ่านออกเสียง 50 คะแนน กำหนดการแปลความหมาย ระดับความสามารถของผู้เรียนเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดีพอใช้ และปรับปรุง ประกาศผลการ ประเมินวันที่ 20 มีนาคม 2563 ซึ่งมีผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน รวม 2 สมรรถนะ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 68.82 ต่ำกว่าระดับสังกัด และต่ำกว่าระดับประเทศ โดยมีคุณภาพอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบกับผลการ ประเมิน ปีการศึกษา 2561 กับปี

การศึกษา 2562 พบว่า ปีการศึกษา 2562 ผลการประเมิน รวม 2 สมรรถนะ มีค่าเฉลี่ยร้อยละเพิ่มขึ้นกว่าปีการศึกษา 2561 มีโรงเรียนในสังกัดได้ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 108 โรงเรียน ระดับดี จำนวน 155 โรงเรียน และระดับพอใช้ จำนวน 71 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2, 2563, น. 4-5) จากสรุปผลดังกล่าวยังพบว่าไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะเห็นได้จากผลการประเมินมีโรงเรียนจำนวน 71 โรงเรียน ที่มีผลการประเมินพอใช้ ซึ่งถือว่ายังมีจำนวนมากอยู่พอสมควรและส่วนใหญ่ก็เป็นโรงเรียนขนาดเล็กตามชนบท

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการอ่านของนักเรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากมองเห็นว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นวัยที่มีปัญหาด้านการอ่านมากกว่าระดับชั้นอื่น เพราะอยู่ในช่วงวัยที่เริ่มพัฒนาทักษะการอ่าน ประกอบกับเห็นว่างานวิจัยมีงานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งศึกษา การพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่านี้มากอยู่แล้ว อีกทั้งเพื่อให้ได้แนวทางการส่งเสริมด้านการอ่านที่เหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการของผู้เรียน และสามารถนำไปใช้พัฒนาการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดประเด็นการวิจัย แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นสารสนเทศส่วนหนึ่งที่สำคัญในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่านให้ตรงตามสภาพปัญหาของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนของครู และนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาและนโยบายด้านการศึกษาของชาติที่มุ่งให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการอ่านแก่ผู้เรียนเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านและรักการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของชาติต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 เป็นอย่างไร

1.2.1 แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

1.3.2 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัย แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการวิจัยตามระยะของการวิจัยในแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

1. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร จำนวน 2,658 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 334 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 2,324 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 334 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 167 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 167 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบของการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 1) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม 2) การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4) การพัฒนาครูและบุคลากร และ 5) การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน พ.ศ. 2564

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย 1) นักวิชาการหรืออาจารย์ในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน และ 3) ครูผู้สอน จำนวน 3 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

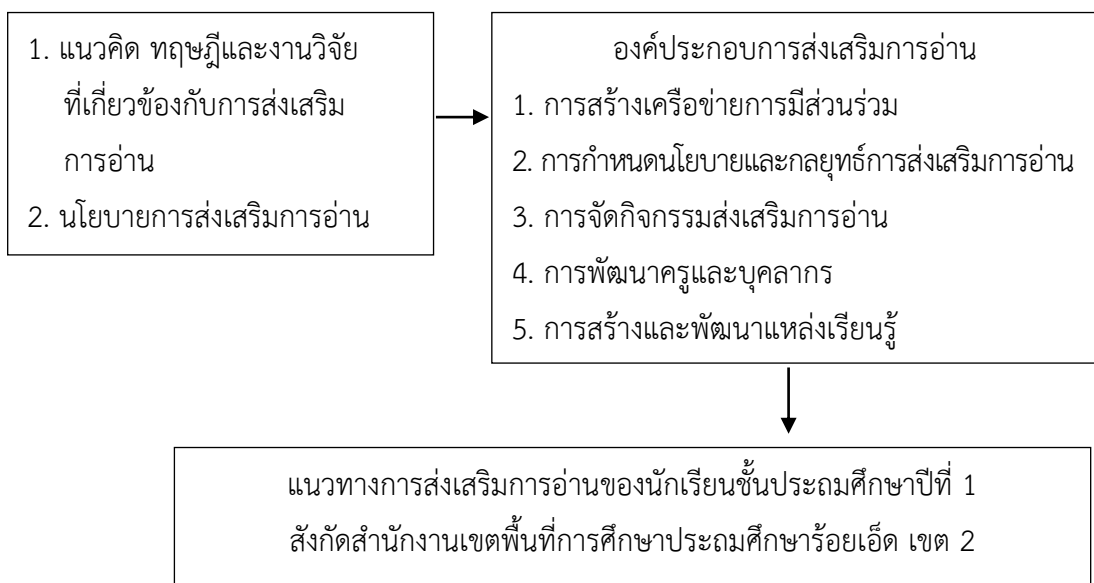
ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2564

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework) ตามวิธีการดำเนินการวิจัย และองค์ประกอบส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สังเคราะห์ได้จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้องค์ประกอบ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม 2) การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4) การพัฒนาครูและบุคลากร และ 5) การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ ตัวอักษร ถ้อยคำ รูปภาพ เครื่องหมายต่าง ๆ แผนที่ แผนภูมิ ฯลฯ หรือแม้แต่การแสดงท่าทาง รวมทั้งประโยค ข้อความสั้น ๆ เรื่องราวในสื่อต่าง ๆ หรือในหนังสือได้ สู่การแปลความหมายออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียนไว้ และสามารถนำความรู้ ความคิดหรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

แนวทางการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1

การส่งเสริมการอ่าน หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือการกำหนดนโยบายและจุดเน้น เพื่อการกระตุ้นให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน โดยมีการรวมถึงมีการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้และระบบสารสนเทศการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การพัฒนาครูและบุคลากร และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี มีความสนใจ เห็น ความสำคัญ ประโยชน์ของการอ่าน และปฏิบัติตนรักการอ่านจนเป็นนิสัย ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม 2) การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4) การพัฒนาครูและบุคลากร และ 5) การสร้างและพัฒนาแหล่ง เรียนรู้โดยแต่ละองค์ประกอบมีความหมาย ดังนี้

1. การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม หมายถึง การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโดย สถานศึกษาสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียนร่วมกับโรงเรียนอื่น หน่วยงานภาครัฐ/ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเปิดโอกาสหรือส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนได้ส่วน เสียในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

2. การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนด นโยบายและกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประกอบไปด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ รวมทั้ง แนวทางหลักการหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู บุคลากรและนักเรียน รวมทั้งมีการบูรณาการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

4. การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โดยการแก้ปัญหา ด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย การสร้างนวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา

และพัฒนาการอ่านของนักเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งมีการจัดการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ ที่ทันสมัยเพื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

5. การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการสร้าง พัฒนา ปรับปรุง แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน รวมทั้งจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่านทั้งในส่วนของครู บุคลากร และที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน และมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2564

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 53 มาตรา 37 และมาตรา 38 มีหน้าที่บริหารจัดการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับประถมศึกษาในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ครอบคลุมเขตบริการ 4 อำเภอ คือ อำเภอเกษตรวิสัย อำเภอปทุมรัตต์ อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอเมืองสรวง อำเภอพนมไพร อำเภอโพธิ์ชัย อำเภออาจสามารถ และอำเภอหนองฮี

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัย แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ จะมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

1.7.1 ประโยชน์เชิงวิชาการ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะได้แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งหน่วยงานหรือสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน เพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียนสู่ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านและรักการศึกษาค้นคว้า

1.7.2 ประโยชน์ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งหากหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ก็จะก่อให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการพัฒนานักเรียนด้านการอ่าน และนอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสารสนเทศ และแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ที่หน่วยงานทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา รวมทั้งครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในแก้ไขปัญหาและ
พัฒนาการอ่านของนักเรียนทั้งในส่วนที่เป็นนโยบายหลักในการจัดการศึกษาของชาติ ตลอดจนบรรลุ
เป้าหมายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนที่กำหนดของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัย แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังนี้

1. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
3. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการพัฒนาความคิด ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สร้างเสริมประสบการณ์ และมุมมองใหม่ ๆ นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์หรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจได้อีกด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียน (สิรินาฏ วงศ์สว่างศิริ, 2559, น. 91) สำหรับการวิจัยแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน

2.1.1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดแล้วนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์ การอ่านจึงเป็นกระบวนการทางสมองที่ผู้อ่านจะต้องฝึกให้เกิดทักษะ ทั้งนี้มีนักการศึกษา นักวิชาการได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2553, น. 129) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า หมายถึง กระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์โดยออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้น ๆ ใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2555 (2555, น. 1405) ให้ความหมายของคำว่า อ่าน ไว้ว่า ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียง เรียกว่าอ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียงเรียกว่าอ่านในใจ สังเกต หรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านใจ มิ่งขวัญธรรม ฉ่าชื่นเมือง (2555, น. 16) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่าง คนกับข้อมูลเชิงสัญลักษณ์ การอ่านมักเรียนรู้ด้วยตา ประกอบด้วย การจดจำ กรอรับซึม การบูรณาการภายใน และการบูรณาการภายนอก

การุณันท์ รัตนแสงวงศ์ (2556, น. 3) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า ความสามารถของมนุษย์ในการรับรู้ความหมายจากสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนได้สื่อความหมายไว้ ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร รูปภาพ เครื่องหมายต่าง ๆ แผนที่ แผนภูมิ ฯลฯ หรือแม้แต่การแสดงท่าทาง ซึ่งผู้อ่านจะเข้าใจความหมายและสามารถสื่อสารต่อไปได้อย่างถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, น. 14) ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านออก ว่าหมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความหมายของถ้อยคำ ประโยคข้อความ สั้น ๆ เรื่องราวในสื่อต่าง ๆ หรือในหนังสือได้ตามระดับขั้นของผู้เรียน
2. การอ่านคล่อง หมายถึง ความสามารถอ่านออกเสียงชัดเจน ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การอ่านในระยะเวลาที่เหมาะสมกับระดับขั้นของผู้เรียน และสามารถจับใจความเรื่อง ที่อ่านได้

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (2559, น. 9-10) ให้ความหมาย การอ่าน ว่าหมายถึง การเสาะแสวงหาความรู้การอ่านเป็นกลไกที่สำคัญ ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทั้งหมดที่มาพร้อมกับการพัฒนาทางวิชาการและเทคโนโลยีที่ก้าวไปอย่างไม่หยุดยั้ง การติดตามข้อมูล ข่าวสารให้ได้ เนื้อความครบถ้วน สมบูรณ์ ต้องอาศัยการอ่านที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การอ่านทำให้เป็นบุคคล มีวิสัยทัศน์กว้างไกลทำให้เกิดกระบวนการและทักษะในการดำเนินชีวิต การส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาจึงเป็นพื้นฐานต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, น. 13) ให้ความหมายของการอ่านใน การดำเนินการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไว้ 2 ความหมาย ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านคำ ประโยค หรือข้อความสั้น ๆ ที่เป็นคำในวงคำศัพท์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งที่เป็นคำที่มีความหมายโดยตรงหรือคำที่มีความหมายโดยนัย ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยวิธีการอ่านออกเสียง
2. การอ่านรู้เรื่อง หมายถึง การอ่านคำ ประโยค หรือข้อความสั้น ๆ ที่เป็นคำในวงคำศัพท์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งที่เป็นคำที่มีความหมายโดยตรงหรือคำที่มีความหมาย

โดยนัยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรองสำหรับเด็ก (เป็นข้อความง่าย ๆ) จับใจความจากเรื่องที่อ่าน ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน บอกความหมายของ เครื่องหมายสัญลักษณ์ที่สำคัญที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน คาดคะเนจากเรื่องที่อ่าน สรุปความรู้ข้อคิด จากเรื่องที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล แปลความและสร้างสรรค์จากภาพ

พจนานุกรม ฉบับ Webster ของ Neufelat and Guralnik (1988, p. 1117, อ้างถึงใน ชูติมา วรจันทร์, 2558, น. 24) ความหมายคำว่าอ่าน ไว้ว่าการรับความหมายของสิ่งที่เขียนไว้โดยใช้ สายตาหรืออักษรเบล ในการตีความหมายตัวอักษรและสัญลักษณ์ การอ่านออกเสียง การตีความ คำพูดของผู้อื่นที่เขียนไว้ การมีความรู้ทางภาษาดีพอที่จะตีความสาร การเข้าใจธรรมชาติ ลักษณะ สำคัญและความคิดที่ได้จากการอ่าน (อ่านสีหน้าและความรู้สึก) ความหมายของการอ่าน

จากการศึกษาความหมายของการอ่านดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ ตัวอักษร ถ้อยคำ รูปภาพ เครื่องหมายต่าง ๆ แผนที่ แผนภูมิ ฯลฯ หรือแม้แต่การแสดงท่าทาง รวมทั้งประโยคข้อความ สั้น ๆ เรื่องราวในสื่อต่าง ๆ หรือในหนังสือได้ สู่การแปลความหมายออกมาเป็นความรู้ความคิด และเกิด ความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียนไว้ และสามารถนำความรู้ ความคิด หรือสาระ จากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

2.1.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

ปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนไทยเป็นอย่างมาก วิถีชีวิตของคนไทยจึงต้องเปลี่ยนแปลงไป ต้องมีการแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์ การอ่านจึง เป็นสิ่งจำเป็นและให้ประโยชน์แก่นุชนุษย์ทุกด้านและทุกโอกาส เพราะการอ่านช่วยสร้างเสริมความรู้ ความคิดให้มากขึ้น เพื่อจะได้ทำให้บุคคลเหล่านี้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม และจะได้พัฒนา สังคมให้เจริญก้าวหน้าด้วย ดังนั้นการอ่านจึงมีความจำเป็น และสำคัญที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่คน ทั่วหลาย

ทั้งนี้ มีนักการศึกษา นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2553, น. 129-130) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียน จำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ

2. ในชีวิตประจำวันโดยทั่วไป คนเราต้องอาศัยการอ่านติดต่อสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นร่วมไปกับทักษะการฟัง การพูด และการเขียน ทั้งในด้านภารกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม

3. การอ่านช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพหรือธุรกิจการงานที่ตัวเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

4. การอ่านสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้มีมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้ได้รับประสบการณ์ใหม่ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยให้มีความเกียรติยศและชื่อเสียง

5. การอ่านทั้งหลายจะส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ทำให้เป็นผู้รอบรู้ เกิดความมั่นใจในการพูดปราศรัย การบรรยายหรือการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ นับว่าเป็นการเพิ่มบุคลิกภาพและความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง

6. การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์หลายชนิดนับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร นวนิยาย การ์ตูน ฯลฯ เป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานได้เป็นอย่างดี

7. การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีต เช่น ศิลปะจารึก ประวัติศาสตร์ เอกสารสำคัญ วรรณคดี ฯลฯ จะช่วยให้อนุชนรู้จักอนุรักษมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทยเอาไว้ และสามารถพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้

สุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 93) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตในปัจจุบัน เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ การอ่านจัดเป็นหนึ่งในสี่ทักษะที่สำคัญ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน การอ่านจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านสติปัญญา รวมทั้งการคิด เพราะเมื่ออ่านแล้วจะต้องทำความเข้าใจเรื่องราว ความหมายของสิ่งที่อ่าน ดังนั้นการอ่านจึงผูกพันกับการคิดอย่างแยกจากกันไม่ออก เมื่ออ่านแล้วก็จะเกิดความคิด จินตนาการตามเรื่องที่ได้อ่าน นอกจากนั้นการอ่านยังช่วยในเรื่องของพัฒนาการทางภาษาอีกด้วย และทั้งนี้โลกในอนาคตจะเป็นโลกที่ขับเคลื่อนและตัดสินใจด้วยความรู้ นั่นหมายถึงสังคมไทยต้องเตรียมความพร้อมให้กับคนไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต การอ่านหนังสือไม่เพียงก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญาเท่านั้น แต่ยังพัฒนานิสัยรักการเรียนรู้ซึ่งจะงอกงามทำให้กลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อีกด้วย ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งผลกระทบในทางบวกทั้งต่อระดับปัจเจกบุคคลและระดับครอบครัว ซึ่งหากกิจกรรมรักการอ่านสามารถเกิดขึ้นได้อย่างแพร่หลายในประเทศไทย ย่อมคาดคะเนได้ว่าในอนาคตสังคมไทยจะมีพลเมืองที่มีสามารถนำพาประเทศให้ฝ่าฟันอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมั่นคง ในส่วนประโยชน์ของการอ่านมีหน่วยงาน นักวิชาการและนักการศึกษาได้นำเสนอไว้ ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2553, น. 130) ได้ระบุถึงประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาต่าง ๆ เมื่อเกิดทักษะในด้านการอ่านก็สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต

2. การอ่านเป็นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้สึกและความต้องการทำให้มนุษย์เกิดความเข้าใจกัน อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

3. การอ่านเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดก และยังเป็นการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยเราสู่คนรุ่นหลังสืบไปด้วย

4. การอ่านเป็นการปูพื้นฐานของการเรียนในชั้นสูงต่อไป และยังเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยให้เด็กรักการอ่าน เมื่อพ้นวัยเรียนไปแล้วจะช่วยให้เป็นผู้ที่มีความรู้ทันสมัยไม่ล้าหลังการอ่านเป็นเครื่องมือส่งเสริมความคิดให้แตกฉาน ทำให้เกิดความเพลิดเพลินด้วยการรับรู้ความงดงามของภาษา ทำให้เกิดความสุข และเกิดจินตนาการการอ่านทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะนำความรู้จากการอ่านมาปรับปรุงอาชีพของตน ทำให้เกิดประสบการณ์กว้างขวาง เพื่อความก้าวหน้าในการดำรงชีวิต

ชุตินา วรจันทร์ (2558, น. 26) กล่าวสรุปจากการการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เป็นการปูพื้นฐานของการเรียนในชั้นสูงต่อไป การอ่านใช้ในการติดต่อสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกและความต้องการเป็นกิจกรรมนันทนาการ สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพทำให้ ได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดก และช่วยให้คนรุ่นหลังรู้จักอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

พงศ์ศักดิ์ สังขวิทยุ (2562, น. 191) กล่าวสรุปว่า พื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องเริ่มจากการที่คนอ่านออกเขียนได้ หรือรู้หนังสือ ก็จะทำให้คนเหล่านี้มีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาเปลี่ยนแปลงและปกป้องสิ่งแวดล้อม รวมถึงทรัพยากรต่าง ๆ อันเป็นเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนได้

Kofi Annan (n.d., อ้างถึงในพงศ์ศักดิ์ สังขวิทยุ, 2562, น. 190) อดีตเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ กล่าวสรุปว่า การอ่านออกเขียนได้คือกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของชีวิตและเป็นเครื่องมือที่บุคคลสามารถนำไปใช้เพื่อการเสริมสร้างพลังอำนาจในตนเอง รวมถึงการเสริมสร้างพลังให้แก่สามเสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาด้านสังคมและการปกป้องสิ่งแวดล้อม

Bacon (2008; อ้างถึงใน สำนักงานศึกษาธิการภาค 1, 2559, น. 2) กล่าวว่าไว้ว่า การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ (Reading a Full Man) เพราะฉะนั้นผู้ที่มินิสัยรักการอ่านย่อม

ได้เปรียบและมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตได้มากยิ่งขึ้น การอ่านเปรียบเสมือนขุมทรัพย์ ยิ่งอ่านมากยิ่งรู้มาก และหากได้นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมแล้ว บุคคลเหล่านี้ก็จะเป็นพลเมืองดีของสังคมและนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญ รุ่งเรืองต่อไป

จากการศึกษาความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการอ่านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุก ๆ ด้าน มีประโยชน์และเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาของบุคคล การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ พฤติกรรมและค่านิยมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิต

2.1.2 องค์ประกอบและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

ทั้งนี้มีนักการศึกษา นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้ดังนี้

2.1.2.1 องค์ประกอบของการอ่าน

วรรณิ โสมประยูร (2553, น. 135) กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านว่า ก่อนที่จะสอนหรือฝึกฝนให้เด็กอ่านควรศึกษาองค์ประกอบซึ่งจะส่งผลต่อการอ่านดังนี้

1. ระดับสติปัญญา เด็กมีสติปัญญาไม่เท่าเทียมกัน ย่อมมีผลอย่างยิ่งต่อการอ่านจึงไม่ควรเน้นให้แต่ละบุคคลอ่านได้เท่ากันในเวลาเดียวกัน
2. วุฒิภาวะและความพร้อม การอ่านต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบย่อย ๆ เช่น ทักษะการใช้สายตา การใช้ไวยวะเกี่ยวกับการออกเสียง ดังนั้นการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายของเด็ก จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเริ่มต้นการสอนอ่าน
3. แรงจูงใจ แรงจูงใจมีทั้งภายนอกและภายใน ภายนอก ได้แก่ พ่อ แม่ ครู ฯลฯ ภายในได้แก่การค้นพบด้วยตนเองว่าชอบหรือไม่อย่างไร
4. สภาพร่างกาย สภาพร่างกายที่สมบูรณ์จะช่วยให้สุขภาพจิตดี ร่างแข็งแรงมีสมาธิกระตือรือร้นมากกว่าร่างกายที่อ่อนแอ และเจ็บป่วย
5. สภาพอารมณ์ อารมณ์ที่มั่นคงสม่ำเสมอ แจ่มใส ไม่มีแรงกดดันจากความคาดหวังของครูหรือผู้ปกครองจะทำให้เด็กอ่านได้ดี
6. สภาพแวดล้อม ทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน จะมีอิทธิพลต่อการอ่านสูงมาก เช่น บุคคลใกล้ชิดชอบอ่าน ที่โรงเรียนมีหนังสือให้อ่าน มีห้องสมุดที่นำเข้าไปศึกษาค้นคว้า มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจและเหมาะสมกับความพร้อมของเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
7. การวางแผนการอ่านให้เด็ก นอกจากวิธีสอนและสื่อแล้ว การวางแผนกำหนดให้อ่านก็มีส่วนช่วยส่งเสริมการอ่านให้มากกว่าเดิม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 15-16) กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่สำคัญและมีความซับซ้อน โดยมีองค์ประกอบหลายชนิดที่ช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้คือ

1. การเข้าใจความหมายของคำผู้อ่านต้องมีความเข้าใจในความหมายที่ถูกต้องของคำศัพท์ ทุกคำ
2. การเข้าใจความหมายของกลุ่มคำ ความหมายของกลุ่มคำนั้นจะช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของเนื้อความอย่างต่อเนื่อง
3. การเข้าใจประโยค หมายถึงการนำความหมายของกลุ่มคำแต่ละกลุ่มมาสัมพันธ์กันจนได้ความหมายเป็นประโยค
4. การเข้าใจย่อหน้า ผู้อ่านต้องเข้าใจข้อความในแต่ละย่อหน้า และสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของย่อหน้าทุกย่อหน้าอันจะทำให้เข้าใจความสำคัญของเรื่องได้ทั้งหมด

เมื่อทราบเรื่ององค์ประกอบของการอ่านแล้ว ผู้อ่านที่ดีจะต้องพยายามศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ให้ชัดเจน ตามองค์ประกอบนั้น ๆ การอ่านจึงจะเกิดประสิทธิภาพตามที่ต้องการ ความสำเร็จของการอ่านประกอบด้วยปัจจัยต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับระบบการเขียน รู้จักย่อหน้า ข้อความที่เน้นด้วยการขีดเส้น หรือพิมพ์อักษรทึบ การวรรคตอน ประโยคใจความสำคัญ ประโยคขยาย
2. ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษา ในการใช้คำ โวหาร ภาพพจน์ สุภาพิต
3. ความสามารถในการตีความ หมายถึง ความเข้าใจเนื้อหา เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยค และติดตามความคิดของผู้เขียนได้
4. ความรู้รอบตัวของผู้อ่าน ผู้อ่านที่มีความรู้รอบตัวมาก ๆ อาจเกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ หากสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านแล้ว จะทำให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น
5. เหตุผลในการอ่าน ผู้อ่านที่ดีต้องรู้เหตุผลในการอ่านว่าจะอ่านไปทำไมเพื่อจะได้เลือกวิธีการอ่านได้อย่างเหมาะสม

เมื่อรู้องค์ประกอบของการอ่านข้างต้นแล้ว ผู้อ่านที่มีความรู้เรื่องพื้นฐานในการอ่านจะรู้สึกได้ว่าการอ่านมีคุณค่าต่อชีวิตอย่างมากมาย ซึ่งสามารถนำมาสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การอ่านทำให้เกิดความพอใจ เช่น การอ่านเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ๆ
2. การอ่านช่วยสนองความต้องการเรื่องราวต่าง ๆ ของตนได้อย่างกว้างขวาง เช่น การอ่านเพื่อฆ่าเวลา และยังทำให้ใช้เวลาว่างได้อย่างมีประโยชน์
3. การอ่านทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
4. การอ่านทำให้รู้ทันความคิดของผู้อื่น ทันโลก และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

5. การอ่านช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การอ่าน เพื่อการศึกษาเล่าเรียน

6. การอ่านสามารถเสริมสร้างบุคลิกภาพของบุคคลได้

จากการศึกษาองค์ประกอบของการอ่านดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ชุดองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการอ่าน ประกอบด้วย ระดับสติปัญญาของนักเรียนแต่ละคนที่แตกต่างกัน วุฒิภาวะและความพร้อม แรงจูงใจในการอ่าน สภาพร่างกายและ สภาพอารมณ์ของนักเรียน สภาพแวดล้อมทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน รวมถึงการวางแผนการอ่านให้กับนักเรียน

2.1.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

วรรณิ โสมประยูร (2553, น. 137-138) ได้ระบุถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้ดังนี้

1. ตัวเด็ก

1.1 ทางด้านร่างกาย ได้แก่ ตา ปาก ลิ้น โดยสุขภาพของเด็กแตกต่างกัน เช่น สายตาสั้น สายตายาว สายตาเอียง ตาบอดสี ลิ้นไก่สั้น ริมฝีปากแห้ง เพดานโหว่ เจ็บไข้อยู่ แผลอากาศ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ทักษะการอ่านของเด็กแตกต่างกัน ครูควรเข้าใจและหาทางแก้ไข

1.2 ทางด้านสติปัญญา เด็กมองเห็นภาพ ความสัมพันธ์ของภาพและตัวอักษร การตีความแปลความและขยายความได้แตกต่างกัน ครูจะต้องใช้กิจกรรมที่แตกต่างกันเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับเด็ก

1.3 ทางด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้าน ทางโรงเรียน และในชุมชนของเด็กแตกต่างกัน ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเพื่อจะหาวิธีจัดประสบการณ์ส่วนที่ขาดให้กับเด็ก บางกลุ่มและหากิจกรรมที่จะช่วยให้เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ให้สามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้สูงขึ้น

2. ตัวครู

2.1 บุคลิกภาพของครู ครูผู้สอนอ่านจะต้องมีบุคลิกภาพในการพูดภาษาไทย ถูกต้อง ชัดเจนอ่านถูกต้องตามอักขรวิธี รวมทั้งควรแต่งกายให้ประณีตและสวยงาม

2.2 ความรู้ของครู ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของภาษาไทยให้ถูกต้องอย่างดีมีความรู้เรื่องหลักสูตรภาษาไทย รู้จุดมุ่งหมายของการอ่าน มีความรู้ในกลวิธีสอน มีความเข้าใจความหมายของการอ่าน รู้ความต้องการและความสนใจของเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการในการอ่านภาษาของเด็กและสภาพแวดล้อมของเด็กด้วย จะช่วยทำให้การสอนอ่านประสบผลสำเร็จ

2.3 ความสามารถของครู ครูจะต้องมีความสามารถในการอ่าน การร้อง การเล่น การคิด อย่างสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นผู้นำที่จะช่วยให้เด็กรัก ศรัทธาและเรียนรู้ได้ดี

2.4 ภาษาและสำเนียงการพูดของครู ครูจะต้องพูดให้สุภาพ อ่อนโยน และรู้จักใช้จิตวิทยา ในการพูด

2.5 ความศรัทธาในการสอนและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของครู หน้าที่และความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความเป็นครู หากครูมีสิ่งเหล่านี้ดีก็จะมีผลดีเรื่องการสอนอ่านด้วย

2.6 การปกครองของครู ครูจะต้องยุติธรรม ใช้วิธีการแบบประชาธิปไตยมาปกครองเด็ก และมีความเป็นกันเองกับเด็ก

2.7 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วม มีการเสริมแรง มีบรรยากาศสนุกสนานและเป็นธรรมชาติ รู้จักสร้างอารมณ์เป็นสุข และความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของนักเรียน

อภิชาติ สุขประเสริฐ (2555, น. 12-13) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. ทุกคนช่วยกันสร้างสังคมการอ่าน รณรงค์อย่างแท้จริง ให้ครบทั้งกระบวนการส่งเสริมการอ่านในครอบครัวก่อน

2. พ่อแม่และครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน ควรฝึกนิสัยการอ่านตั้งแต่เด็กแรกเกิดมีเทคนิคในการเล่นนิทานเพื่อจูงใจลูก

3. พ่อแม่ควรจัดหาหนังสือให้เด็กอ่านประจำ สร้างบรรยากาศที่ดีในการอ่านให้แก่เด็ก ให้เด็กรู้จักประโยชน์ของการอ่านในชีวิตประจำวัน นำลูกไปร้านขายหนังสือ ชมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

4. โรงเรียน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และสมาคมครู ผู้ปกครอง กระตุ้นให้พ่อแม่เห็นความสำคัญของการอ่านทั้งในวงแคบและวงกว้าง

5. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและสมาคมวิชาชีพ รณรงค์ให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการอ่าน หาผู้สนับสนุนทั้งวัสดุ การเงิน และบุคลากรในการดำเนินการ ติดตามผล เก็บข้อมูล วิเคราะห์เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสม

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสมาคมวิชาชีพ จัดหน่วยรณรงค์การอ่าน เพื่อออกปฏิบัติการเป็นครั้งคราวในส่วนภูมิภาค

7. ผู้จัดกิจกรรม ควรใช้สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เพื่อจัดกิจกรรม และเผยแพร่โครงการส่งเสริมการอ่าน

8. รัฐบาลส่งเสริมสนับสนุนให้มีชมรมและสมาคมที่เกี่ยวกับการอ่าน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

9. ผู้จัดกิจกรรม ควรขอความร่วมมือบุคคลและสถาบันเอกชนให้การสนับสนุน โครงการส่งเสริมพัฒนาการอ่าน

10. รัฐบาลสนับสนุนการอ่านโดยลดภาษีการจำหน่ายหนังสือเพื่อจูงใจให้มีการเปิดร้านขาย หนังสือมากยิ่งขึ้น

11. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาจัดอบรมผู้ใหญ่แบบศึกษานอกโรงเรียนให้เห็นความสำคัญของการอ่านและรักการอ่าน

สุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 93) สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษาว่า จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษามีความเห็นค่อนข้างคล้ายคลึงกันว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จนั้นประกอบด้วยหลายปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านนโยบาย การมีนโยบายระดับชาติที่ชัดเจนส่งผลอย่างมาก เพราะเป็นทิศทางในการดำเนินการทำให้ทุกฝ่ายตระหนักและดำเนินการอย่างจริงจังและทำให้มีการจัดสรรงบประมาณให้

2. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ คือ การมีการจัดทำแผนระยะสั้น ระยะยาว วางแผนการดำเนินงานเป็นขั้นตอน สนับสนุนทรัพยากร กระจายความรับผิดชอบและติดตามผล

3. ปัจจัยด้านทรัพยากร สนับสนุน มีความจำเป็นมากทั้งจากหน่วยงานต้นสังกัดและจากเครือข่าย

4. ปัจจัยด้านกิจกรรมส่งเสริม การอ่านที่จัดต้องมีความหลากหลาย ได้รับความสนใจของผู้เรียน จัดต่อเนื่อง จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการอ่าน จัดแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ในโรงเรียน จัดห้องสมุดที่น่าสนใจ จัดสื่อใหม่ ๆ จัดกิจกรรมแข่งขันการอ่านและการมอบรางวัล

5. ปัจจัยด้านครูผู้สอน ครูมีความสำคัญมาก ครูสอดแทรกและบูรณาการในวิชาที่สอน คอยกระตุ้นให้นักเรียนอ่าน ครูต้องสนใจจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เอาใจใส่ติดตามการอ่านของนักเรียนอย่างใกล้ชิด จัดกิจกรรมที่น่าสนใจและจูงใจผู้เรียน

6. ปัจจัยด้าน ผู้ปกครองผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ดูแลให้นักเรียนอ่านหนังสือที่บ้านตามที่ครูมอบหมาย ผู้ปกครองมีส่วนช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เช่น การจัดหาหนังสือมาชวนอ่านด้วยกัน เล่นเกมส์ ปัญหาจากการอ่าน อธิบายให้เห็นประโยชน์ของการอ่าน ทำตัวเป็นแบบอย่าง จัดมุมอ่านและจัดสภาพแวดล้อมในบ้าน ให้อ่านให้ผู้ปกครองฟังก่อนนอน และการที่ครูมอบหมายให้ค้นคว้าในห้องสมุด ครูคอยติดตามเอาใจใส่การอ่าน ของนักเรียน และการประสานให้ผู้ปกครองช่วย ดูแลการอ่านที่บ้านมีส่วนมาก

7. ปัจจัยด้านผู้เรียน การที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ รับผิดชอบ ในการอ่านที่ครูมอบหมาย ใช้ห้องสมุดค้นคว้าและ บันทึกการอ่าน นักเรียนกล่าวว่าบุคคลที่ทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน นักเรียนส่วนใหญ่ ตอบว่า ครู รองลงมาคือ พ่อแม่/ผู้ปกครอง ตัวเอง ผู้อำนวยการและครูบรรณารักษ์ตามลำดับ วิธีการที่ทำให้นักเรียนรักการอ่าน นักเรียนตอบ หลายวิธี วิธีที่ตอบมากที่สุดคือ อ่านบ่อย ๆ อ่าน ทุกวันตามที่ครูสั่ง เริ่มจากอ่านหนังสือที่ชอบ อ่าน ทุกวันจนเคยชิน อ่านทุกครั้งเมื่อว่าง อ่านหนังสือ ทุกชนิดเพราะให้ความรู้ อ่านอย่างตั้งใจและ บันทึกเรื่องที่อ่าน และเข้าไป

อ่านในห้องสมุด เป็นต้น การปฏิบัติตนของนักเรียนเกี่ยวกับ การอ่าน นักเรียนส่วนใหญ่ตอบว่าจะคิดเสมอว่าการอ่านมีประโยชน์ การอ่านช่วยพัฒนาสมอง และทำได้โดยเข้าห้องสมุดบ่อย ๆ และอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง

8. ปัจจัยด้านชุมชนและภาคีเครือข่าย ชุมชนและภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วย จัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, น. 34) ได้สรุปผลปัจจัยในการพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้ที่สำคัญ คือ

1. การสร้างความตระหนักให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกกลุ่มสาระ รวมทั้งผู้ปกครอง เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน ให้อ่านออกเขียนได้

2. การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ในการคัดกรองนักเรียนที่มีความบกพร่องได้อย่างถูกต้อง และจัดทำแผนพัฒนาผู้เรียนที่บกพร่องเป็นรายบุคคลความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคัดกรองนักเรียน ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กระทรวงสาธารณสุขรวมทั้งความร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครอง ในการเอาใจใส่ดูแลการอ่านการเขียนของนักเรียน

3. การส่งเสริมพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง โดยเลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การใช้สื่อนวัตกรรม การอ่าน การเขียน รวมทั้งการวัดผล ประเมินผลระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตลอดจนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายในโรงเรียน

4. นิเทศติดตามและประเมินผลโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ โดยการประเมินผลผู้เรียน ใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐานและมีระบบรายงานที่รวดเร็ว

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านตัวเด็กและตัวครู ตัวเด็ก ประกอบด้วย ความพร้อมด้านร่างกาย ระดับสติปัญญา และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ด้านตัวครู ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ความรู้ที่ครูมี ความสามารถของครู ภาษาและสำเนียงที่ครูใช้ ความศรัทธาในการสอนและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของครู และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

2.1.3 ความมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะจำเป็นในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ การอ่านแต่ละครั้งจะมีความมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป ถ้าผู้อ่านตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งไว้ จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพสูง ทั้งนี้มีนักการศึกษา นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

วรรณ โสมประยูร (2553, น. 130-132) ได้สรุปถึงความมุ่งหมายในการอ่านดังนี้

1. การอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี
3. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือประเภทชวนหัวต่าง ๆ
4. การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดี อ่านประวัติศาสตร์
5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้ เช่น การอ่านข่าว
6. การอ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง เช่น การอ่านคำโฆษณา ต่าง ๆ
7. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น อ่านบทความในวารสาร
8. การอ่านเพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง อ่านคำแนะนำ อ่านคู่มือการใช้เครื่องไฟฟ้า
9. การอ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและเหมือนกับพูด

เช่น อ่านบทละครต่าง ๆ

ชุตินา วรจันทร์ (2558, น. 27) สรุปความมุ่งหมายของการอ่านได้ดังนี้ เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อความบันเทิง เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ เพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เพื่อออกเสียงให้ถูกต้องและเพื่อปฏิบัติตาม

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (2559, น. 12-13) กล่าวสรุปว่า การอ่านที่ดีนั้นผู้อ่านควรมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่ชัดเจนว่าต้องการรู้สิ่งใดจากการอ่าน หากผู้อ่านกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน จะช่วยให้การอ่านเป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ ไม่เสียเวลาไปอย่างเปล่าประโยชน์และยังช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพ จุดมุ่งหมายของการอ่าน สามารถแบ่งได้หลายประการ เช่น อ่านเพื่อความรู้อ่านเพื่อต้องการรู้ข่าวสารข้อมูล อ่านเพื่อการแก้ปัญหา อ่านเพื่อค้นคว้าวิจัย อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน อ่านเพื่อเป็นที่ยอมรับทางสังคม อ่านเพื่อปรับปรุงอาชีพและบุคลิกภาพ เป็นต้น ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้อ่านเป็นหลัก จุดมุ่งหมายของการอ่านมีดังนี้

1. เพื่อค้นหาคำตอบหรือหาความรู้ ผู้อ่านรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ได้ด้วยการอ่าน เพื่อนำประโยชน์ที่ได้มาพัฒนาศักยภาพ ทั้งทางการรับรู้ กระบวนการคิด การกระทำและทำให้ผู้อ่านมีพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดี
2. เพื่อความบันเทิง หรือตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ การอ่านนอกจากจะได้สาระแล้วยังก่อให้เกิดความสุขจากการอ่าน และจรรโลงใจแก่ผู้อ่านด้วย
3. เพื่อประโยชน์ในการฝึกทักษะออกเสียงให้ถูกต้อง เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องเปล่งเสียงออกมาตามตัวอักษรที่ปรากฏเป็นถ้อยคำต่าง ๆ โดยต้องสื่อความหมายให้ชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องราวที่จะนำเสนอ

4. เพื่อประโยชน์ในการยกระดับจิตใจของผู้อ่าน เป็นการอ่านเพื่อพัฒนาความคิด จิตใจ และการกระทำต่าง ๆ ให้เป็นไปในทางที่ดี เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 12-14) กล่าวว่า การรู้ความมุ่งหมายในการอ่าน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของทักษะการอ่านเร็ว และการอ่านเพื่อได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ การที่ผู้อ่านรู้ว่าอ่านเพื่ออะไร จะทำให้สามารถเลือกสื่อการอ่านได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพโดยทั่วไปการอ่านมีความมุ่งหมายดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ เน้นการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดความรู้ ซึ่งการอ่านเพื่อความรู้นี้มีหลายลักษณะ เช่น

1.1 อ่านเพื่อหาคำตอบ เช่น อ่านกฎ ระเบียบ คำแนะนำ ตำรา หนังสืออ้างอิง ฯลฯ

1.2 อ่านเพื่อรู้ข่าวสารและข้อมูล เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร เอกสารโฆษณา และประชาสัมพันธ์

1.3 อ่านเพื่อประมวลสาร ได้แก่ อ่านเอกสาร วารสาร หนังสืออื่น ๆ เพื่อสิ่งที่ต้องการรู้ และนำมาประมวลสารเข้าด้วยกัน

การอ่านเพื่อความรู้มีประโยชน์มาก เพราะนอกจากจะสนองตอบความต้องการด้านต่าง ๆ แล้วยังทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้และความมั่นใจอันมีผลต่อบุคลิกภาพ ในบางครั้งสารที่อ่านยังให้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพอีกด้วย

2. อ่านเพื่อศึกษา เป็นการอ่านอย่างจริงจัง เช่น การอ่านตำรา และหนังสือวิชาการต่าง ๆ

3. อ่านเพื่อความคิดเป็นการอ่านเพื่อให้เข้าใจสาระของเนื้อเรื่องเป็นแนวทางในการริเริ่มสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นความคิดอันได้ประโยชน์จากการอ่าน

4. อ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นการอ่านเพื่อความรู้อย่างลึกซึ้ง ทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ เช่น การอ่านบทความ ข่าว เป็นต้น

5. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านเพื่อเปลี่ยนแปลงกิจกรรม เป็นการผ่อนคลาย เพื่อให้เกิดความรื่นรมย์ การอ่านชนิดนี้ไม่ได้จำกัดว่าอ่านเอกสารชนิดใด ขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้อ่านเป็นสำคัญ บางคนอาจชอบอ่านหนังสือธรรมะเพื่อความเพลิดเพลิน บางคนอาจชอบอ่านเรื่องสั้นนวนิยายก็ได้

6. อ่านเพื่อใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การอ่านที่ไม่ได้มุ่งหวังสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเฉพาะ เป็นการอ่านเมื่อมีเวลาว่างขณะรอคอยกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การนั่งคอยบุคคลที่ไปพบอาจอ่านหนังสือพิมพ์หรือสารคดีอื่นใดก็ได้ การอ่านชนิดนี้สามารถหยุดอ่านได้ทันทีโดยไม่ทำลายความต่อเนื่องหรือสมาธิในการอ่าน

จากการศึกษาความมุ่งหมายของการอ่านดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้อ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้อ่านที่ต้องการค้นหาจากสิ่งที่อ่านเป็นสำคัญ และนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

2.2 หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน “การอ่าน” มักเป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจ เพราะการอ่านเปรียบเสมือนเป็นรากฐานของความรู้ที่จะใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งความรู้ที่จะพัฒนาศักยภาพและกองเงยเป็นความรู้ที่จะนำไปพัฒนาประเทศชาติ นอกจากนี้การอ่านยังสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีในอีกหลายประการ ช่วยให้เป็นคนที่น่าสนใจในการสืบค้น ช่วยให้เป็นคนที่มีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่อยู่ตรงหน้าได้ในระยะเวลาที่ยาวนาน อีกทั้งการอ่านยังให้ประสบการณ์ ขยายวิสัยทัศน์ที่แตกต่างและกว้างไกลไปจากตัวเราให้กับตัวผู้อ่าน นอกจากนี้การอ่านมักจะถูกนำมาเชื่อมโยงกับการพัฒนา “เยาวชน” โดยมีคำกล่าวให้เด็กจินตนาการอยู่เป็นประจำว่า “เด็ก คือ อนาคตของชาติ” ผู้คนในประเทศจึงมักฝากและหวังจะปลูกเมล็ดพันธุ์ที่ตกลงไปให้กับเด็กเยาวชน เพื่อกองเงยเป็นผลอันดีแก่ประเทศชาติ การอ่านจึงกลายเป็นเรื่องที่ถูกใส่ใจมากเป็นพิเศษในกลุ่มเยาวชน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558, น. 1) ทั้งนี้มีหน่วยงาน นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนไว้ดังนี้

2.2.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตในปัจจุบัน เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ การอ่านจัดเป็นหนึ่งใน 4 ทักษะที่สำคัญ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน การอ่านจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านสติปัญญา รวมทั้งการคิดเพราะเมื่ออ่านแล้วจะต้องทำความเข้าใจเรื่องราวความหมายของสิ่งที่อ่าน ดังนั้นการอ่านจึงผูกพันกับการคิดอย่างแยกจากกันไม่ออก เมื่ออ่านแล้วก็จะเกิดความคิด จินตนาการตามเรื่องที่ได้อ่านนอกจากนั้น การอ่านยังช่วยในเรื่องของพัฒนาการทางภาษาอีกด้วย โลกในอนาคตจะเป็นโลกที่ขับเคลื่อนและตัดสินใจด้วยความรู้ นั่นหมายถึงสังคมไทยต้องเตรียมความพร้อมให้กับคนไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต การอ่านหนังสือไม่เพียงก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญาเท่านั้น แต่ยังพัฒนานิสัยรักการเรียนรู้ซึ่งจะกองงามทำให้กลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อีกด้วย ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งผลกระทบในทางบวกทั้งต่อระดับปัจเจกบุคคลและระดับครอบครัว ซึ่งหากกิจกรรมรักการอ่านสามารถเกิดขึ้นได้อย่างแพร่หลายในประเทศไทย ย่อมคาดคะเนได้ว่าในอนาคตสังคมไทยจะมีพลเมืองที่มีสามารถนำพาประเทศให้ฝ่าฟันอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมั่นคง (สุมาลี สังข์ศรี, 2556, น 92-93)

ทั้งนี้ มีนักวิชาการ นักการศึกษาและหน่วยงานได้กล่าวและนำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, น. 2) กล่าวสรุปว่า การอ่านและการรู้หนังสือ (Reading & Literacy) เป็นทักษะที่จำเป็นยิ่งสำหรับการเรียนรู้และการพัฒนาชีวิตสู่ความสำเร็จ เป็นชุมทรัพย์แห่งปัญญาของผู้คนและสังคม เป็นรากฐานที่ดีของชีวิตพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองคุณภาพของประเทศ การอ่านอย่างคล่องแคล่วและเข้าใจความหมายจะนำมาซึ่งความรู้และส่งเสริมให้เกิดการคิดและวิเคราะห์ วิจารณญาณ แยกแยะและประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดสื่อสารให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของทศวรรษที่ 21 หากผู้เรียนบกพร่องหรือขาดความสามารถในการอ่านจะส่งผลให้การเรียนรู้ไม่อาจก้าวหน้าได้และจะประสบความลำบากในการดำรงชีวิต

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2560, น. 2) กล่าวว่า การรู้หนังสือเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และการสื่อสารในสังคมปัจจุบัน เป็นบันไดขั้นแรกของการแสวงหาความรู้อันมหาศาลในโลกนี้ และเป็นการเชื่อมโยงการสื่อสารของผู้คนต่าง ๆ ในสังคมนี้เข้าด้วยกัน องค์การยูเนสโกถือว่า การรู้หนังสือเป็นประตูสู่อิสรภาพของมนุษยชาติ เพราะการรู้หนังสือเป็นการให้อิสรภาพแก่ผู้คนที่ทั้งหลาย เป็นอิสรภาพจากความไม่รู้ อิสรภาพจากความยากจน อิสรภาพจากความเจ็บไข้ได้ป่วย เพียงเพราะคนเหล่านั้นมีความรู้ สามารถอ่านออกเขียนได้ แสดงให้เห็นว่าเมื่อรู้หนังสือและมีโอกาสนำไปปฏิบัติแล้วก็จะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเสรีและมีชีวิตที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2561, น. 1-2) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวและประสบการณ์ได้เท่ากับการฟัง การอ่านหนังสือเป็นบ่อเกิดแห่งการเรียนรู้และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกคนต้องสนใจอ่าน และต้องอ่านให้สามารถทันต่อโลกปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของสังคมข่าวสาร การอ่านยังเป็นเครื่องมือแสวงหาความเพลิดเพลินเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ คลายเครียดได้ การอ่านสามารถอ่านได้ทุกที่ ทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ เช่น ข้อความตามป้ายรถเมล์ ตามหลังรถ ตามห้องน้ำ ห้องส้วม ป้ายโฆษณา ล้วนแต่มีสาระดี ๆ ทั้งนี้ แต่การที่จะเป็นนักอ่านที่ดีต้องเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ปราศจากความลำเอียง สามารถแยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงออกจากกันได้ สุดท้าย คือ สรุปผลการวิเคราะห์ทั้งหมดออกมา หรือการนำการอ่านมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันแบบผสมผสาน

สมหมาย ปาริจฉัตต์ (2562, น. 1-3) ได้แสดงความคิดเห็นว่า แนวโน้มคะแนนการอ่านของไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง ความฉลาดรู้ด้านการอ่านมีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ระบบการศึกษาไทยจึงต้องยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนอย่างเร่งด่วน วิกฤตจากการที่เด็กไทยอ่านลดลง และไม่อ่านเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งที่การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญ

เป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การคิด การเขียน การค้นคว้า การแสวงหาความรู้ในทุกสาขาวิชา เพื่อนำไปสู่ความมีสติปัญญาและสัจธรรม ความดี ความงาม ผิด ถูก ดี ชั่ว จริง ไม่จริง ซึ่งหมายถึงความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงและความอยู่รอดของตัวเราและสังคมในที่สุด โดยผลการทดสอบ PISA ล่าสุดการอ่านยุคใหม่ยุคเทคโนโลยีก้าวไกล จึงเน้นไปที่การดูและการฟัง มุ่งความรวดเร็วมาก่อนความจริงและความถูกต้องแม้จะมีข้อเท็จจริงว่า คนไทยเปิดอ่านกุเกิลไม่น้อยหน้าไปกว่าประเทศไหน ๆ ในโลกก็ตาม แต่ก็ยังมีคำถามมาตลอดว่า ใช้ไปในสิ่งที่เกิดประโยชน์มากพอหรือไม่ ผลการทดสอบระดับนานาชาติครั้งล่าสุดนี้จึงเป็นกรณีที่น่าเทียบเคียงกับประเทศที่มีการบริโภคเทคโนโลยีใหม่สูงกว่า ส่งผลกระทบต่ออ่านของคนในประเทศนั้นอย่างไร เป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือตรงกันข้ามกับเรา เทคโนโลยีควรส่งเสริมกระตุ้นให้เกิดการอ่านเอาสาระมากขึ้น แต่กลับยังทำให้ความมีสาระน้อยลง เลยย้อนกลับมาถึงคำถามว่า ปัญหาอยู่ที่เทคโนโลยีหรืออยู่ที่คน ขณะที่ข้อมูลอีกด้านหนึ่ง จากการแถลงของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) กับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ถึง “ผลสำรวจการอ่านของประชากร ประจำปี พ.ศ.2561” พบว่าคนไทยใช้เวลาอ่านเพิ่มมากขึ้นเป็น 80 นาทีต่อวัน โดยอ่านหนังสือเล่มร้อยละ 88 และอ่านบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาแรงถึงร้อยละ 75.4 ซึ่งอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมากขึ้น สะท้อนว่าหนังสือเล่มยังคงอยู่เคียงคู่สื่อใหม่ คนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไปอ่านร้อยละ 78.8 หรือคิดเป็นจำนวนประชากร 49.7 ล้านคน ยังมีคนไทยที่ไม่อ่านถึงร้อยละ 21.2 โดยในกรุงเทพฯ มีคนอ่านมากที่สุดร้อยละ 92.9 ภาคกลางร้อยละ 80.4 ภาคเหนือและภาคอีสานร้อยละ 75 และภาคใต้ร้อยละ 74.3 ขณะที่เวลาในการอ่านสูงขึ้น พบว่า คนไทยอ่านหนังสือนานสุด 80 นาที/วัน เทียบจากปี 2558 อ่าน 66 นาที และ ปี 2556 อ่าน 37 นาที สถิติการอ่านของคนไทยมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป เมื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล การอ่านผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ย่อมส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการอ่าน ทำให้ห้องสมุด ร้านหนังสือ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงนี้โดยเฉพาะหน่วยงานที่ทำงานด้านการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ จะทำอย่างไร เมื่อผลทดสอบคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านของเด็กนักเรียนไทยออกมาตรงกันข้าม จนน่าวิตกเช่นนี้

Koichiro Matsuura (n.d., อ้างถึงในพงศศักดิ์ สังขภิญโญ, 2562, น. 191) ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก สำนักงานใหญ่ ณ กรุงปารีส กล่าวว่า “ในยุคที่ความไม่เท่าเทียมขยายกว้างขึ้น การอ่านออกเขียนได้ ไม่เพียงแต่ทำให้ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นตัวตนยิ่งใหญ่อขึ้น แต่ยังสร้างโอกาสให้แก่ผู้ที่ถูกลิดรอนสิทธิ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่ถูกกละเลย ซึ่งได้แก่ผู้อ่านออกเขียนได้ใหม่ ที่ยังต้องการได้รับสมรรถนะและทักษะเพิ่มขึ้นเพื่อยกระดับรายได้ให้สูงขึ้น สร้างความเป็นอยู่ของชีวิตให้ยั่งยืนได้ มีช่องทางให้ได้รับบริการทางด้านสุขภาพและทางการศึกษา และมีความผูกพันกับมาตุภูมิ โดยแท้จริงแล้วการอ่านออกเขียนได้จำเป็นต่อการเข้าถึงโอกาสต่าง ๆ อย่างมั่นคงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

Palani (2012, p. 91) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพโดยการอ่านมีความสัมพันธ์กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือจะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จต้องมีนิสัยการอ่านที่ดี ซึ่งนิสัยรักการอ่านที่ดี เป็นสิ่งจำเป็นต่อการสร้างสังคมแห่งความรู้ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาการคิดและการสร้างสรรค์ ด้วยเหตุนี้ ปัจจัยสำคัญหนึ่งในการที่จะพัฒนาให้เยาวชนมีทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ คือ การสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นความประพฤติ หรือพฤติกรรมที่เคยชินกับการอ่านเป็นประจำเป็นการแสดงออกถึงความสนใจใส่ใจในการอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถแก่ตนเอง

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการส่งเสริมการอ่านมีแนวคิดเพื่อให้การอ่านหนังสือเป็นการพัฒนาตนเองและเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของบุคคลทั่วไปโดยเฉพาะนักเรียน ทั้งนี้การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเป็นยุคที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน โดยข้อมูลและการสื่อสารสามารถส่งถึงกันได้อย่างรวดเร็วผ่านการอ่าน ไม่ว่าจะอ่านจาก หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้ทั้งความรู้ในเชิงวิชาการและสาระในด้านอื่น ๆ โดยต้องใช้ความสามารถในการอ่านทั้งสิ้น การอ่านจะช่วยพัฒนาสติปัญญา และยังช่วยสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน ให้กับผู้อ่านได้อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามถ้าจะให้การอ่านหนังสือเกิดเป็นนิสัยจำเป็นต้องการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.2.2 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

การนำเสนอข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านในการวิจัย แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับตั้งแต่ความเป็นมาระยะแรกที่นโยบายการส่งเสริมการอ่านดังนี้

การอ่านออกหรือการรู้หนังสือ และการอ่านไม่ออกหรือการไม่รู้หนังสือ เป็นความรู้ชุดหนึ่งที่ถูกสร้างให้เป็นวาทกรรมขึ้นในสังคมโลก โดยยูเนสโกที่เข้ามาครอบงำในสังคมไทยและสังคมโลก ให้เกิดเป็นความรู้ ความเชื่อ ทศนคติ และมายาคติ จนเกิดมีการกำหนดหลักการ นโยบาย และแนวปฏิบัติ รวมไปถึงการกำหนดให้วันที่ 8 กันยายน ของทุกปีเป็นวันสากลแห่งการรู้หนังสือ (International Literary Day) ซึ่งเริ่มต้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2509 พร้อมกับเรียกร้องให้ชาวโลกให้ความสำคัญกับการศึกษาปวงชน (Education for All) นอกจากนี้ยังกำหนดทศวรรษแห่งการรู้หนังสือของสหประชาชาติ (2003-2012) ภายใต้คำขวัญว่า “Literary as Freedom” พร้อมกับเรียกร้องให้รัฐบาลของทุก ๆ ประเทศและทุก ๆ คน ในสังคมได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องระดมสรรพกำลังแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือของประชากรในประเทศ (พงศศักดิ์ สังขสิทธิ์, 2562, น. 193)

ในส่วนของประเทศไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเจตนารมณ์ว่า “ปี 2549 เป็นปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน” โดยจะพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะสำคัญ คือ ทักษะด้านการอ่าน การใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ที่เป็นประจักษ์ความสำเร็จในการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ควบคู่ไปกับการวางรากฐานและบ่มเพาะความเป็นคนดีมีคุณธรรมโดยเน้นให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ควบคู่กับการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ขึ้น และได้อนุมัติให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ พร้อมทั้งกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน (สุมาลี สังข์ศรี, 2556, น. 93)

ในปี พ.ศ. 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศไทยด้วยการส่งเสริมการอ่านให้เป็นรูปธรรมสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกสังกัดทั้งในและนอกระบบโรงเรียนได้นำนโยบายและยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติตามสภาพและความพร้อมของแต่ละหน่วยงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 เป็นต้นมา (สุมาลี สังข์ศรี, 2556, น. 94) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เส้นทางสู่ความสำเร็จการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน 4 ใหม่ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ครูยุคใหม่ สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ และระบบบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งหวังพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข เป็นคุณภาพของเด็กไทยในอนาคต เป็นผู้ที่มีความสามารถ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ก้าวไกลสู่สากล และมีความเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ ได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน คือ คุณภาพในตัวผู้เรียนที่มีความครอบคลุมในด้านความสามารถและทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งกำหนดความสามารถและทักษะของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ไว้ว่า มีความสามารถอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิตและทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย จะเห็นได้ว่า การอ่านและการรู้หนังสือ (Reading & Literacy) เป็นทักษะที่จำเป็นยิ่งสำหรับการเรียนรู้ และการพัฒนาชีวิตสู่ความสำเร็จ การอ่านอย่างคล่องแคล่วและเข้าใจความหมายจำมาซึ่งความรู้ และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ มีวิจรณ์ญาณ แยกแยะและประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดสื่อสารให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 หากผู้เรียนบกพร่องหรือขาดความสามารถในการอ่านจะส่งผลให้การเรียนรู้ไม่อาจก้าวหน้าได้ และจะประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประกาศนโยบายดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถาบันภาษาไทย, 2558, น. 1-6)

1. ประกาศนโยบาย ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้และจัดทำมาตรการเพื่อเป็นทิศทางหรือเป้าหมายที่ชัดเจนของการดำเนินงานนำไปสู่การพัฒนาความรู้ความสามารถการใช้ภาษาไทยของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จัดทำเครื่องมือประเมินการอ่านการเขียนของนักเรียนทุกระดับชั้น เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้ตรวจสอบและคัดกรองนักเรียน วิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุและกำหนดแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหานักเรียนที่อ่านเขียนไม่ได้ตามมาตรฐานหลักสูตร

3. จัดทำคู่มือการดำเนินงาน อ่านออกเขียนได้อ่านคล่องเขียนคล่องและสื่อสารได้ เพื่อเป็นแนวทางบริหารจัดการ และการพัฒนาความสามารถการอ่านการเขียนให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในสังกัด

4. จัดทำแผน/โครงการทั้งระยะสั้นและระยะยาว และจุดเน้นพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยสอดคล้องตามนโยบาย ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้

5. ดำเนินงานตามแผนงานและกิจกรรม โดยส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ และองค์ความรู้ภาษาไทย ที่เป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตามสภาพและบริบทของท้องถิ่น

6. ส่งเสริมการผลิต และผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยแก้ไขปัญหการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ พัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่ทันสมัยเหมาะกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายให้ได้ผลตามมาตรฐานหลักสูตร และพัฒนานักเรียนได้สูงสุดเต็มตามศักยภาพควบคู่กับทักษะกระบวนการคิด

สำหรับนโยบายในปี พ.ศ. 2558 ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” และ “นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้และมีมาตรการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม” ภายใต้นโยบาย ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้นี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนทุกระดับชั้นอ่านออกเขียนได้อ่านคล่อง เขียนคล่อง และสื่อสารได้ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยดำเนินโครงการ “พลิกโฉมโรงเรียน ป. 1 อ่านออกเขียนได้ใน 1 ปี” ตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain – Based - Learning) ซึ่งมีโรงเรียนแกนนำโครงการพลิกโฉมโรงเรียน ป.1 อ่านออกเขียนได้ใน 1 ปี (สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, น. 13) และในระยะต่อมาได้กำหนดเป็นนโยบายให้มีการประเมินการอ่านการเขียน นักเรียนทุกระดับชั้นเพื่อให้ปี 2558 เป็นปีปลอดการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558, น. 5 - 12) จากการกำหนดนโยบายดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานทุกระดับตั้งแต่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

ต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญ ร่วมมือกันอย่างจริงจังและมีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลอย่างเป็นระบบ จึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้ และอ่านคล่องเขียนคล่อง เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม บุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้นั้นประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง

คณะกรรมการบูรณาการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (กรุงเทพมหานคร, 2562) กล่าวว่า รัฐบาลเห็นความสำคัญในการส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาคุณภาพประชากรของประเทศ ตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เรื่องการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ แม้ว่าจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2561 พบว่า คนไทยจะใช้เวลาอ่านเพิ่มขึ้นจาก 66 นาทีต่อวันในปี 2558 เป็น 80 นาทีต่อวันแล้วก็ตาม แต่ยังไม่อาจเทียบเท่าประเทศที่พัฒนาแล้วอีกทั้งเห็นว่า การใช้มาตรการภาษีเพื่อซื้อหนังสือ จะสามารถสนับสนุนให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจของวงการหนังสือ และสื่อสิ่งพิมพ์ทุกชนิด นอกจากนี้รัฐบาลคาดว่าหลังจากมีมาตรการดังกล่าว จะส่งผลในทางบวกต่อกำลังซื้อของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยซึ่งมีความจำเป็นต้องจัดซื้อหนังสือเรียนให้กับบุตรหลาน รวมทั้งประชาชนทั่วไปจะสามารถใช้ประโยชน์จากมาตรการภาษีในการเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้จากการอ่านจนเกิดพฤติกรรม รักการอ่าน รวมถึงภาคอุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์ และ E-book ที่จะมีรายได้เพิ่มจากการผลิตและจำหน่ายหนังสือหรือการให้บริการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การดำเนินนโยบายด้านภาษีในครั้งนี้จะเกิดผลสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมที่มีบทบาทสำคัญ เช่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน กศน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สำนักพิมพ์ ร้านหนังสือ รวมทั้งพ่อแม่ครูและผู้ปกครอง ซึ่งทุกฝ่ายต้องช่วยกันขับเคลื่อนวัฒนธรรมการอ่านให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงในสังคมไทยต่อไป

กระทรวงวัฒนธรรม (2560, น. 35) นำเสนอแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. 2560-2564 เนื่องจากปัจจุบันสภาพสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมาก ส่งผลให้ทุกประเทศต้องปรับตัว ที่สำคัญต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ดังนั้นการอ่านและการเรียนรู้จึงเป็นกลไกหนึ่งในกระบวนการจัดการความรู้ หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในหน่วยงาน ชุมชน สังคมและประเทศ เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพประชากรผ่านการอ่านและการเรียนรู้ในการส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่านแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องและเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ โดยการปลูกฝังผ่านมิติทางวัฒนธรรมที่สำคัญยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ที่กำหนดให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง

ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ด้วย และนอกจากนี้รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพประชากรผ่านการอ่าน แสวงหาความรู้ อย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และปลูกฝังผ่านมิติทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นวิธีที่เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย เริ่มจากครอบครัวชุมชนและสังคม โดยการหลอมรวมเข้ากับแนวทางวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคนและสังคมไทยมาช้านาน

สาระสำคัญของแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. 2560–2564 กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า "คนทุกวัยในสังคมไทยมีวัฒนธรรมการอ่านที่เข้มแข็งและวางเป้าหมายภายใน 5 ปี คนไทยใช้เวลาในการอ่านที่มีคุณภาพมากขึ้นเฉลี่ย 90 นาทีต่อวัน จากเดิม 66 นาทีต่อวัน รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมในระดับชุมชนและสังคม ที่สนับสนุนให้คนไทยทุกช่วงวัยมีพฤติกรรมรักการอ่านและการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง และมีทักษะการอ่านที่มีคุณภาพสามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์ได้ รวมถึงทำให้เกิดการบูรณาการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่องให้เกิดวัฒนธรรมการอ่านขึ้นกับคนไทยทุกช่วงวัยและนำสังคมไทยไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ในท้ายที่สุด โดยการดำเนินงานจะใช้ 4 ยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปลูกสร้างพฤติกรรมรักการอ่านที่เข้มแข็งให้กับคนทุกช่วงวัย เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีทัศนคติที่ดีและตระหนักถึงประโยชน์ของการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้มากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสื่อการอ่านของประชาชนทั้งในชุมชน เมืองและภูมิภาค เพื่อให้ประเทศไทยมีแหล่งเรียนรู้และสื่อการอ่านทั้งในรูปแบบที่มีความหลากหลายสามารถเข้าถึงได้อย่างง่าย สะดวก ทั่วถึงและไม่จำกัดเวลาและสถานที่

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพแหล่งเรียนรู้และสื่อการอ่านเพื่อการเรียนรู้ เพื่อให้ประเทศไทยได้มีแหล่งเรียนรู้และสื่อการอ่านเพื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความทันสมัยและสามารถให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน เพื่อการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชน/สังคมให้เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีกลไกขับเคลื่อนและมีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

จากการศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่านดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าประเทศไทยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน มีหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือและการณรงค์ส่งเสริมการอ่าน รัฐบาลมีการกำหนดนโยบายด้านการอ่านอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การแถลง

นโยบาย ของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนนโยบายด้าน การศึกษาต่าง ๆ ที่มีมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

2.2.3 การประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test: RT)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2562) กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะจุดเน้นด้าน หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อ่านออกเขียนได้ และ ผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นไป อ่านคล่องเขียนคล่อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2558-2563 และนำสู่การ ปฏิบัติตามนโยบาย “ปีการศึกษา 2558 เป็นปีลดนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้” และได้ ดำเนินการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสำนักทดสอบทาง การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนิน การประเมินความสามารถด้าน การอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินเชิงวินิจฉัยความสามารถ ด้านการอ่าน (การอ่านออกเสียง และอ่านรู้เรื่อง) ของผู้เรียน โดยภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับอำเภอ ระดับเครือข่ายการจัดการศึกษา และจำแนกตามขนาดโรงเรียน เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ เชิงนโยบายในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนจากผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2, 2563, น. 1)

สำหรับแนวคิดที่เกี่ยวข้องการประเมินความสามารถด้านการอ่านนั้น สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านรับรู้สารซึ่งเป็น ความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความคิดเห็นที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรหรือ สัญลักษณ์ ซึ่งการที่ผู้อ่านจะเข้าใจเนื้อหาสาระของคำ ประโยค หรือข้อความขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ทักษะ และความสามารถในการอ่านโดยกรอบแนวคิดในการประเมินความสามารถด้านการอ่าน ของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสรุปผลจากการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1. คุณภาพของผู้เรียน

- 1.1 สามารถอ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว
- 1.2 เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ
- 1.3 นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิด คัดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกำหนด แนวทางการปฏิบัติได้
- 1.4 เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง
- 1.5 ดูและเขียนแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และจินตนาการ
- 1.6 จดบันทึกความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวในชีวิตประจำวัน

1.7 จับใจความสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม สนทนา แสดงความคิดเห็น เล่าเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์จากเรื่องที่ฟังที่ดูได้

1.8 เข้าใจว่าภาษาไทยมีทั้งภาษาไทยกลางและภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น

1.9 ใช้คำคล้องจองแต่งบทหรือกรองง่าย ๆ

1.10 ท่องจำบทหรือกรองที่ไพเราะ และนำไปใช้ในการพูดและการเขียน

1.11 นำปริศนาคำทาย และบทหรือเล่นในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนและการเล่น

1.12 ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และใช้ได้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์

1.13 นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดี และวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต มีมารยาทการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด

1.14 มีนิสัยรักการอ่านและการเขียน

2. ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, น. 6) กำหนดให้มีการประเมินตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง คือ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้

2.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ

2.2 บอกความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

2.3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2.4 เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน

2.5 คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

2.6 บอกความหมายของเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน

3. ความหมายของการอ่าน

การดำเนินการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้มีการกำหนดความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, น. 13)

การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านคำ ประโยค หรือข้อความสั้น ๆ ที่เป็นคำในวงคำศัพท์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งที่เป็นคำที่มีความหมายโดยตรงหรือคำที่มีความหมายโดยนัย ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยวิธีการอ่านออกเสียง

การอ่านรู้เรื่อง หมายถึง การอ่านคำ ประโยค หรือข้อความสั้น ๆ ที่เป็นคำในวงคำศัพท์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งที่เป็นคำที่มีความหมายโดยตรงหรือคำที่มีความหมายโดยนัยที่ใช้ใน

ชีวิตประจำวัน โดยสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรองสำหรับเด็ก (เป็นข้อความง่าย ๆ) จับใจความจากเรื่องที่อ่าน ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน บอกความหมายของเครื่องหมาย สัญลักษณ์ที่สำคัญที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน คาดคะเนจากเรื่องที่อ่าน สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล แปลความและสร้างสรรค์จากภาพ

4. การนำผลการประเมินไปใช้ในการวินิจฉัยนักเรียน

ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนครูผู้สอน สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนทั้งในภาพรวม จากแบบรายงานผล ค่าสถิติพื้นฐานรายโรงเรียน (R-Local 05) และผู้เรียนรายบุคคล จากแบบสรุปรายงานผลการประเมินของนักเรียน (R-Student 01) แบบรายงานผลการประเมินนักเรียนจำแนกรายบุคคลในแต่ละสมรรถนะ (R-School 03) และแบบรายงานผลการประเมินนักเรียนจำแนกรายบุคคลในแต่ละองค์ประกอบ (R-School 04) ซึ่งผลการประเมินจากแบบรายงานดังกล่าวจะช่วยให้ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทราบปัญหา จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของผู้เรียนรายบุคคล รวมถึงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น พบว่านักเรียนส่วนใหญ่อ่านผิดซ้ำ ๆ ที่คำเดียวกัน แสดงว่า คำนั้น เป็นคำยากสำหรับนักเรียน ครูควรต้องปรับกระบวนการสอน ทำความเข้าใจกับนักเรียน และฝึกให้มากขึ้น เป็นต้น

5. การวิเคราะห์ผลในภาพรวมของโรงเรียน

ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามารถนำผลการประเมินจากแบบสรุปรายงานผลการประเมินของโรงเรียน (R-School 01) แบบรายงานค่าสถิติพื้นฐานผลการประเมินของโรงเรียน (R-School 02) รวมถึงแบบรายงานผลการประเมินนักเรียน จำแนกรายบุคคลในแต่ละสมรรถนะ (R-School 03) แบบรายงานผลการประเมินนักเรียนจำแนกรายบุคคล ในแต่ละองค์ประกอบ (R-School 04) และแบบรายงานผลค่าสถิติพื้นฐานจำแนกรายโรงเรียน (R-School 05) ไปวิเคราะห์และหาจุดบกพร่องของการเรียนการสอนในภาพรวม เช่น พบว่านักเรียนส่วนใหญ่อ่าน-เขียน คำที่ใช้วรรณยุกต์ไม่ถูกต้องในกลุ่มพยัญชนะเสียงสูง โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาชุดฝึกให้นักเรียน ได้ฝึกอ่าน-เขียน คำที่ใช้วรรณยุกต์ โดยให้ทำซ้ำ ๆ จนคล่อง ก็จะเป็นการแก้ปัญหาที่ตรงจุด เป็นต้น ทั้งนี้ สิ่งที่โรงเรียนวิเคราะห์ได้จากผลการประเมินจะช่วยให้ครูค้นหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ นักเรียน หรือปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านเขียนของนักเรียนทุกคน และช่วยกันเสริมสร้างพื้นฐานการอ่านเขียนของนักเรียนให้เข้มแข็ง จนเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียน ถัดไปได้เป็นอย่างดี

2.2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน

การวิจัยแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

1. การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain based Learning: BBL)

เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงอารมณ์ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ โดยอารมณ์จะเป็นตัวช่วยให้สามารถเรียกความทรงจำเดิมที่เก็บไว้ในสมอง และสมองต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ที่เรียกว่า ความตื่นตัวแบบผ่อนคลาย (Relaxed alertness) การเรียนรู้จะประสบความสำเร็จที่สุดเมื่อกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับประสบการณ์ทางกายภาพที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ เรียนรู้จากชีวิตจริงตามธรรมชาติ เรียนรู้จากการปฏิบัติ หรือการฝึกทำ ฝึกทักษะทั้งด้านสมองซีกซ้าย คือ ตรรกะ ตัวเลข การวิเคราะห์ และสมอง ซีกขวา สังการเกี่ยวกับ ศิลปะ ดนตรี จินตนาการ การสังเคราะห์

2. ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligence) ของ Howard Gardner

คำนึงความแตกต่างทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งเด็กแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพแตกต่างกัน คนทุกคนมีสติปัญญาทั้ง 8 ด้าน ที่อาจจะมากน้อยแตกต่างกันไป บางคนอาจจะสูงทุกด้านบางคนอาจจะสูงเพียงด้านหรือสองด้าน ส่วนด้านอื่น ๆ ปานกลาง ทุกคนสามารถพัฒนาปัญญาแต่ละด้านให้สูงขึ้นถึงระดับใช้การได้ถ้ามีการฝึกฝนที่ดี มีการให้กำลังใจที่เหมาะสมในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัญญาด้านต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกันได้

3. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบต่อเนื่องของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connectionism)

แนวคิดของ Thorndike นั้นเขาเชื่อว่า การเรียนรู้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองซึ่งจะเกิดขึ้นด้วยการลองผิดลองถูก โดยการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหนึ่งจะมีหลายรูปแบบจนพบแบบที่ดีที่สุด และหลังจากนั้นเมื่อมีสิ่งเร้านั้นเกิดขึ้นอีก อินทรีย์ก็จะตอบสนองในแบบที่เลือกไว้แล้วว่าดีที่สุดในตัวเอง โดย Thorndike ได้เสนอกฎการเรียนรู้ไว้ 3 กฎ คือ

3.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) เน้นถึงสภาพความพร้อมของผู้เรียนทั้งกายและใจว่ามีผลต่อการเกิดการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยโดยมีใจความดังนี้

ก. เมื่อบุคคลมีความพร้อมที่จะเรียนหรือกระทำกิจกรรมใด ๆ ถ้าได้เรียนหรือกระทำสมความปรารถนาบุคคลจะเกิดความพึงพอใจ

ข. เมื่อบุคคลที่มีความพร้อมที่จะเรียนหรือกระทำกิจกรรมใด ๆ ถ้าไม่ได้เรียนหรือไม่ได้กระทำอย่างที่ปรารถนาบุคคลจะเกิดความไม่พึงพอใจ

ค. เมื่อบุคคลยังไม่พร้อมแต่ถูกบังคับให้เรียนหรือให้กระทำกิจกรรมย่อมก่อให้เกิดความรำคาญ คับข้องใจ ไม่สบายใจไม่พอใจ

3.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) เน้นว่า การกระทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น ๆ แน่นแฟ้นขึ้น แต่ถ้าพฤติกรรมใดแม้เกิดการเรียนรู้แล้วแต่ขาดการกระทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จะทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น ๆ มีความเข้มข้นน้อยลงไปและอาจไม่ได้ผลเท่าเดิม

3.3 กฎแห่งผล (Law of effect) เน้นว่า เมื่อพฤติกรรมเกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่ง

3.4 ทฤษฎีการเสริมแรงทางพฤติกรรมของ Hull

Hull เชื่อว่า การที่มนุษย์และสัตว์จะเกิดการเรียนรู้ได้ต้องมีแรงขับ (Drive) หรือความต้องการเป็นตัวผลักดันให้เกิดพฤติกรรม และการลดแรงขับ หรือความต้องการลงเป็นการเสริมแรงที่จะทำให้อินทรีย์เกิดการเรียนรู้ โดยทำให้อินทรีย์มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและปฏิกิริยาตอบสนอง และการเสริมแรงจะทำให้การเรียนรู้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น เราสามารถนำทฤษฎีการเสริมแรงทางพฤติกรรมของ Hull มาใช้ในการเรียนการสอน แนวความคิดของ Hull สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน ได้ดังนี้

1. ผู้สอนควรสร้างแรงขับในตัวผู้เรียนให้เกิดขึ้นมาก ๆ และเมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการแล้วผู้สอนต้องรีบเสริมแรงทันที จึงจะทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้เข้มข้นและคงทนถาวรอยู่เรื่อย ๆ เช่น บอกผู้เรียนว่าถ้าส่งงานตรงเวลาจะมีคะแนนพิเศษให้ เมื่อผู้เรียนส่งงานตรงเวลาในแต่ละครั้ง ผู้สอนควรให้คะแนนพิเศษทันที

2. เมื่อผู้เรียนเกิดความเหนื่อยล้าในบทเรียน เช่น ต้องเรียนเป็นเวลาดูติดต่อกัน 3 คาบเรียน ควรจะมีเวลาพักให้กับผู้เรียน เพื่อผ่อนคลายความเหนื่อยล้าด้วย

3. เมื่อผู้เรียนใกล้จะเรียนรู้และมีความตั้งใจมาก ควรจะให้การเสริมแรงถี่ขึ้น เช่น คำชม คำพูดที่ทำให้กำลังใจ จะทำให้เกิดการเรียนรู้เร็วขึ้น

4. ควรให้ผู้เรียนพยายามเรียนรู้ด้วยตัวเอง จะทำให้เข้าใจในสิ่งที่เรียนมากขึ้น และสามารถตอบสนองได้หลายรูปแบบ

5. ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ต้องพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้เป็น คือ ความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล การสร้างแรงจูงใจโดยการสร้างแรงขับ การใช้การเสริมแรง การสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นมาก ๆ ในบทเรียน เมื่อเรียนรู้แล้วต้องให้ผู้เรียนคิดหรือกระทำบ่อย ๆ เพื่อป้องกันการลืม และพยายามให้ผู้เรียนรู้จักถ่ายโยงการเรียนรู้ในสิ่งที่คล้ายคลึงกันจากบทเรียนหนึ่งไปสู่อีกบทเรียนหนึ่ง

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ บรูเนอร์ (Bruner)

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ แบ่งได้เป็น 3 ชั้น ใหญ่ๆ คือ

4.1 ชั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) คือ ชั้นของการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่าง ๆ การลงมือกระทำช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ

4.2 ขั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) เป็นขั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพ แทนของจริงได้

4.3 ขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นขั้นการเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรมได้

5. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory)

เป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ และเนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ (interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวอยู่เสมอ ซึ่งการเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน

จากหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า การฝึกทักษะการอ่านนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงสมองต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสติปัญญาของผู้เรียน ในการเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีการฝึกซ้ำ ๆ บ่อย ๆ การจัดบรรยากาศในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และสติปัญญาการจัดบรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

2.2.5 แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

การวิจัย แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาเกี่ยวกับทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อกำหนดเป็นตัวแปรในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 (2554) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านระดับโรงเรียน ดังนี้

1. ประชุมครูทุกคนวางแผนการดำเนินงานตามมาตรการและแนวปฏิบัติในการส่งเสริมให้นักเรียนอ่านคล่อง (จัดทำแผนพัฒนาการอ่าน)
2. ผลิตเอกสารมาตรการและแนวปฏิบัติส่งเสริมให้นักเรียนอ่านคล่องให้ครูทุกคนและครบทุกห้องเรียน
3. จัดหา/จัดทำสื่อ แบบฝึกให้แก่ครู
4. ดำเนินการตามมาตรการและแนวปฏิบัติในการส่งเสริมให้นักเรียนอ่านคล่อง
5. ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน
6. ประชุมวิชาการ รายงานความก้าวหน้าทุกเดือน
7. กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูค้นหาวิธีการ/รูปแบบ/นวัตกรรมในการพัฒนาและแก้ปัญหา นักเรียนที่อ่านไม่ออก
8. จัดระบบการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนอย่างมีคุณภาพ

9. โรงเรียนสรุปผลการดำเนินงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา
อภิชาติ สุขประเสริฐ (2555) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้
1. ทุกคนช่วยกันสร้างสังคมการอ่าน รณรงค์อย่างแท้จริง ให้ครบทั้งกระบวนการส่งเสริมการอ่านในครอบครัวก่อน
 2. พ่อแม่และครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน ควรฝึกนิสัยการอ่านตั้งแต่เด็กแรกเกิด มีเทคนิคในการเล่านิทานเพื่อจูงใจลูก
 3. พ่อแม่ควรจัดหาหนังสือให้เด็กอ่านประจำสร้างบรรยากาศที่ดีในการอ่านให้แก่เด็ก ให้เด็กรู้จักประโยชน์ของการอ่านในชีวิตประจำวัน นำลูกไปร้านขายหนังสือ ชมนานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
 4. โรงเรียน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และสมาคมครู ผู้ปกครอง กระตุ้นให้พ่อแม่เห็นความสำคัญของการอ่านทั้งในวงแคบและวงกว้าง
 5. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและสมาคมวิชาชีพ รณรงค์ให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการอ่าน หาผู้สนับสนุนทั้งวัสดุ การเงิน และบุคลากรในการดำเนินการ ติดตามผล เก็บข้อมูลวิเคราะห์เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสม
 6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสมาคมวิชาชีพ จัดหน่วยรณรงค์การอ่าน เพื่อออกปฏิบัติการเป็นครั้งคราวในสวนภูมิภาค
 7. ผู้จัดกิจกรรม ควรใช้สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เพื่อจัดกิจกรรมและเผยแพร่โครงการส่งเสริมการอ่าน
 8. รัฐบาลส่งเสริมสนับสนุนให้มีชมรมและสมาคมที่เกี่ยวกับการอ่านทั้งในและนอกระบบโรงเรียน
 9. ผู้จัดกิจกรรม ควรขอความร่วมมือบุคคลและสถาบันเอกชนให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมพัฒนาการอ่าน
 10. รัฐบาลสนับสนุนการอ่านโดยลดภาษีการจำหน่ายหนังสือ เพื่อจูงใจให้มีการเปิดร้านขายหนังสือมากยิ่งขึ้น
 11. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาจัดอบรมผู้ใหญ่แบบศึกษานอกโรงเรียนให้เห็นความสำคัญของการอ่านและรักการอ่าน

สุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 92-93) ศึกษาการประเมินผลการนำนโยบายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษา สรุปด้านแนวทางส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในระบบโรงเรียน คือ การให้ครู สอดแทรกเรื่องการอ่านไปในทุกกลุ่มสาระ การพัฒนาห้องสมุด และการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย มีผลให้นักเรียนสนใจการอ่านเพิ่มขึ้น เข้าห้องสมุดและยืมหนังสือกลับบ้านมากขึ้น กรณีนอกระบบโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน และมีการจัดแหล่ง

เรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น จัดมุมอ่านหนังสือที่บ้านและ อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง นอกจากนี้ สุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 99) ยังได้นำเสนอแนวทางการดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษาดังนี้

1. การกำหนดนโยบาย การมีนโยบายที่ชัดเจนส่งผลอย่างมากเพราะเป็นทิศทางในการดำเนินการทำให้ทุกฝ่ายตระหนักและดำเนินการอย่างจริงจัง

2. การบริหารจัดการ คือ การมีการจัดทำแผนระยะสั้น ระยะยาว วางแผนการดำเนินงานเป็นขั้นตอน สนับสนุนทรัพยากร กระจายความรับผิดชอบและติดตามผล

3. การสนับสนุนทรัพยากร

4. กิจกรรมส่งเสริม มีความหลากหลาย ได้รับความสนใจของผู้เรียน จัดต่อเนื่อง จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการอ่าน จัดแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ในโรงเรียน จัดห้องสมุดที่น่าสนใจ จัดสื่อใหม่ ๆ จัดกิจกรรมแข่งขันการอ่านและการมอบรางวัล

5. ครูผู้สอน บุคลากรในวิชาที่สอน คอยกระตุ้นให้นักเรียนอ่าน สนใจต่อการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เอาใจใส่ติดตามการอ่านของนักเรียนอย่างใกล้ชิด จัดกิจกรรมที่น่าสนใจและจูงใจผู้เรียน

6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ดูแลให้นักเรียนอ่านหนังสือที่บ้านตามที่ครูมอบหมาย

7. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

8. การสร้างภาคีเครือข่าย ชุมชนและภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วยจัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา

9. การจัดและพัฒนาแหล่งเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 10-20) ได้วางแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ดังนี้

1. จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน

2. แต่งตั้งคณะกรรมการคณะทำงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

3. จัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

4. ดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

5. พัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

6. ประสานภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อร่วมสนับสนุนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

7. วิจัยและพัฒนาารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้มีประสิทธิภาพ

8. ให้ขวัญกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, น. 34) ได้สรุปผลปัจจัยในการพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้ที่สำคัญ คือ

1. การสร้างความตระหนักให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกกลุ่มสาระ รวมทั้งผู้ปกครอง เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน ให้อ่านออกเขียนได้

2. การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ในการคัดกรองนักเรียน ที่มีความบกพร่องได้อย่างถูกต้อง และจัดทำแผนพัฒนาผู้เรียนที่บกพร่องเป็นรายบุคคล ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคัดกรองนักเรียน ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กระทรวงสาธารณสุขรวมทั้งความร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครอง ในการเอาใจใส่ดูแลการอ่านการเขียนของนักเรียน

3. การส่งเสริมพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง โดยเลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การใช้สื่อนวัตกรรม การอ่าน การเขียน รวมทั้งการวัดผล ประเมินผลระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตลอดจนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลภายในโรงเรียน

4. นิเทศติดตามและประเมินผลโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ โดยการประเมินผลผู้เรียน ใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐานและมีระบบรายงานที่รวดเร็ว

ร้อยสน สกลรักษ์ และคณะ (2559, น. ๗-๘) สรุปข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการอ่าน และเขียนของนักเรียน ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1. สำรวจปัญหาและความต้องการรับความช่วยเหลือและพัฒนาครู ในการจัดการเรียนการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทย จากผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน และสำรวจปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่มาจากนักเรียน เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขที่ตรงจุดและมีประสิทธิภาพ

2. การทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติในการนำนโยบายที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาการอ่านและเขียนของนักเรียนไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ

3. การจัดอบรมการสอนภาษาไทยสำหรับครูประถมศึกษาที่จบการศึกษาปริญญาตรีทางการศึกษาแต่ไม่ได้เอกภาษาไทย และครูที่จบไม่ตรงวุฒิทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน คือ

1. การสร้างแรงจูงใจในการสอนให้ครู และการส่งเสริมให้ครูให้ความรักและความเอาใจใส่กับนักเรียน เมื่อปัญหาหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่มาเรียนหนังสือ หรือเมื่อมาเรียนก็ไม่มีสมาธิ ไม่สามารถสื่อสารกับครูหรือเพื่อนร่วมห้องได้ เนื่องจากมีปัญหาทางจิตใจ

2. การสนับสนุนให้ครูเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อสำรวจข้อมูลปัญหาครอบครัวของนักเรียน และหาทางแก้ไขปัญหาที่ตรงประเด็น

3. การสำรวจความสามารถในการอ่านและเขียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ตรงประเด็น

ข้อเสนอแนะสำหรับครู คือ

1. การวิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านและเขียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ความช่วยเหลือได้ทันเวลาและตรงกับปัญหา

2. การศึกษาหลักสูตร หนังสือเรียน วิธีการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เข้าใจ เพื่อให้ออกแบบการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนของตน

3. พัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนการอ่านและการเขียนภาษาไทย

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (2559, น. ง) ดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 8 สรุปลักษณะการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 1 ที่พบมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านการเขียนที่หลากหลาย น่าสนใจ ใ้ใจทันสมัยเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เช่น กิจกรรมเล่นิทาน ตะกร้าพาเพลิน กิจกรรมเล่นิทาน การพูดสรุปความออกเสียงกลุ่มคำเสียงวรรณยุกต์ กิจกรรมเล่นิทานหน้าเสาธง ภาษาไทยวันละคำหน้าเสาธง วันภาษาไทยแห่งชาติ กิจกรรมรักการอ่าน วันละ 20 นาที หลังพักรับประทานอาหาร กิจกรรมวางทูลงานอ่านทุกคน กิจกรรมพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต การอ่านหนังสือให้เพื่อนฟัง อ่านนิทานให้น้องฟัง เขียนเรื่องสั้นจากภาพ หรือเรื่องที่กำหนดขึ้นมาเองของนักเรียน โครงการห้องสมุด โครงการอ่านวันละ 15 นาที ก่อนเรียน เป็นต้น ควรมีการจัดอย่างจริงจัง สม่าเสมอ และต่อเนื่อง ให้เป็นที่พึงพอใจของผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข สุขใจได้ความรู้ รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ 1) จัดประชุม ครู ผู้ปกครอง /ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญการอ่านการเขียนของ ผู้เรียน และให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วม รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาการอ่านการเขียนของ ผู้เรียน เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านอย่างจริงจังต่อเนื่อง 2) จัดชั่วโมงหรือจัดเวลาให้มีการสอนซ่อมเสริมการอ่านการเขียนให้กับผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านการเขียนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) อย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เช่น ช่วงเวลาว่างในตอนเช้าก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ ช่วงเวลาพักกลางวัน หรือช่วงเวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน เป็นต้น รวมทั้งมีการติวตอนเช้าหรือช่วงเวลาว่างสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นต้น 3) ครูผู้สอนควรปรับปรุงรูปแบบวิธีการสอน หรือใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ ใ้ใจ สนุกสนาน เช่น วิธีการสอนแบบจับคู่ให้คนที่อ่านออกเขียนได้สอนคนที่

อ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง การฝึกทักษะการอ่านการเขียนทุกวันกับครู กับ เพื่อนที่เก่ง หรือใช้กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (Brain-based Learning: BBL) เป็นต้น รวมทั้งจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม และ 4) สถานศึกษาควรให้โอกาสและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาตนเองด้านจัดการเรียนการสอนภาษาไทย การจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจรในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, น. 7-9) ได้สรุปนโยบายส่งเสริมการอ่านของประเทศไทย ภาพรวม ปัญหาและแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) การกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบาย 2) การรณรงค์การส่งเสริมการอ่าน 3) การพัฒนาแหล่งการอ่านและทรัพยากรการอ่าน 4) การพัฒนาบุคลากรด้านการผลิต พัฒนาหนังสือและการส่งเสริมการอ่าน และ 5) การพัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่าน

พิสมัย ดวงพิมาย (2560, น. 88-89) ศึกษาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยมีผลการสังเคราะห์องค์ประกอบในการศึกษา ดังนี้ 1) ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน 2) ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน 3) ด้านการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน 4) ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน 5) ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน และ 5) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน นอกจากนี้มีผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน ดังนี้ โรงเรียนควรส่งเสริมนโยบายที่นำกลยุทธ์ลงไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการอ่าน สนับสนุนการส่งเสริมงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน นำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอและเข้าถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมต้องหลากหลาย น่าสนใจและจูงใจให้นักเรียนหันมาร่วมกิจกรรมมากขึ้น และต้องจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน ตลอดจนมีการกำกับติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน และนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมในครั้งต่อไป ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้แสดงความสามารถและสร้างสรรค์ผลงานให้มากขึ้น ให้ความสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน มีการมอบเกียรติบัตรและรางวัลกับครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 10) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมการอ่านในส่วนของโรงเรียนว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง ต้องร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ชุมชนอาจมีบทบาทในการช่วยให้เกิดการส่งเสริมการอ่านได้ด้วยการให้บริการต่าง ๆ

สนับสนุนแหล่งความรู้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ ให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้ได้เกิด การอ่านได้สม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ในส่วนของการดำเนินงานกลยุทธ์การ ดำเนินงานตามกรอบแนวทางขับเคลื่อนการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน ประจำปีงบประมาณ 2561 ให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด 3 กลยุทธ์ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น. 9)

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนี้

1. เสริมสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดการอ่านอย่างต่อเนื่องตามความเหมาะสมกับวัย และอย่างมีคุณภาพ
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อการอ่านที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอก ห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ
3. ร่วมมือกันดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของ นโยบาย/แผนงาน/โครงการ
4. สร้างแบบอย่างที่ดีในการอ่านสู่การมีนิสัยรักการอ่านที่ยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต สื่อการอ่าน กิจกรรม วิจัยและนวัตกรรม การอ่าน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนี้

1. จัดให้มีห้องสมุดมีชีวิต โดยเน้นสื่อการอ่านที่หลากหลายมีคุณภาพและปริมาณ เพียงพอเหมาะสมกับวัย
2. จัดให้มีการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ สฟฐ. เพื่อบริหารจัดการห้องสมุด
3. จัดให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแบบบูรณาการการอ่านทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้โดยใช้สื่อการอ่านของห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
4. จัดให้มีการอ่านอย่างมีความสุข และได้รับประโยชน์จากการอ่าน รวมทั้งบันทึกการ อ่านในทุกระดับชั้น
5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือและแสวงหาความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต
6. กำกับ ติดตาม ประเมินผล จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการดำเนินงาน ส่งเสริมการอ่านเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ บรรณารักษ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนี้

1. สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติครู นักเรียนรักการอ่าน

2. ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

3. ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์เป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านวิชาชีพให้มีความเข้มแข็ง

จากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้นำไปสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบในการวิจัยแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

แหล่งข้อมูล	องค์ประกอบ											
	สพป.ปทุมธานี เขต 2 (2554)	อภิชาติ สุขประเสริฐ (2555)	สมถิติ สังข์ศรี (2556)	สพฐ. (2556)	สำนักติดตามและประเมินผล สพฐ. (2558)	ร้อยสน สกตรักษ์ และคณะ (2559)	สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (2559)	สำนักติดตามและประเมินผล สพฐ. (2560)	พิสมัย ดวงพิมาย (2560)	สพฐ. (2561)	ความถี่ที่สอดคล้อง	สรุป
1. กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	/	-	/	/	-	-	-	/	/	-	5	/
2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	/	/	/	/	/	-	/	/	/	/	9	/
3. การสนับสนุนทรัพยากร	/	-	/	-	-	-	-	-	-	-	2	-
4. การนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน	/	/	/	-	-	-	-	-	/	-	4	-
5. ประชุมวิชาการ รายงานความก้าวหน้าทุกเดือน	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
6. สรุปผลการดำเนินงาน	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

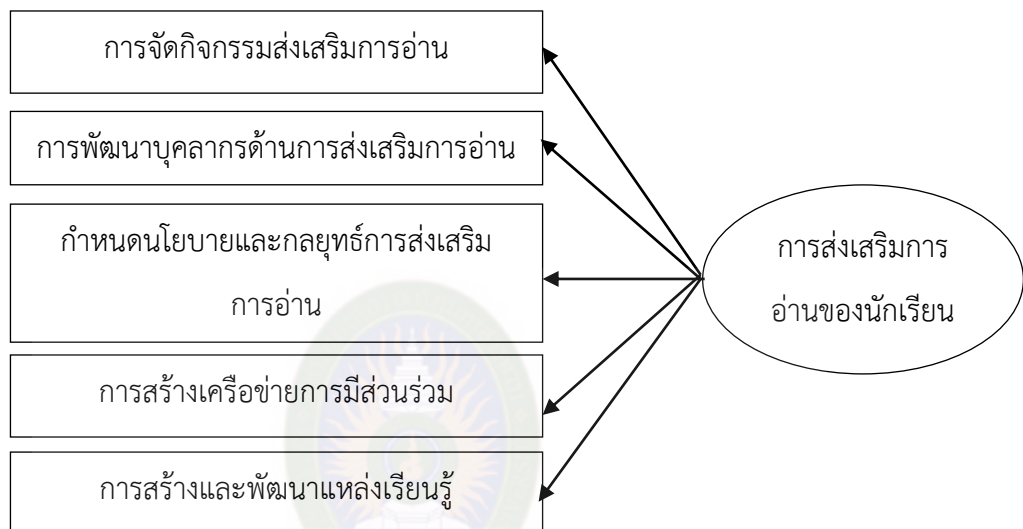
(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล	องค์ประกอบ											
	สพป.ปทุมธานี เขต 2 (2554)	อภิชาติ สุขประเสริฐ (2555)	สุมาลี สังข์ศรี (2556)	สพฐ. (2556)	สำนักติดตามและประเมินผล สพฐ. (2558)	ร้อยสน สกลรักษ์ และคณะ (2559)	สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (2559)	สำนักติดตามและประเมินผล สพฐ. (2560)	พิสมัย ดวงพิมาย (2560)	สพฐ. (2561)	ความถี่ที่สอดคล้อง	สรุป
7. สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม	-	/	/	/	/	-	-	-	-	/	5	/
8. การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	-	-	/	-	-	-	/	/	/	/	5	/
9. การบริหารจัดการ	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	1	-
10. การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน	-	-	/	/	/	/	/	/	/	-	7	/
11. จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-	2	-
12. แต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	-	-	-	/	-	-	-	-	-	-	1	-
13. การสร้างความตระหนักและความเข้าใจ	-	-	-	-	/	/	-	-	-	-	-	-
14. การพัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่าน	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-
15. การสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน	-	-	-	-	-	-	-	/	-	-	-	-

จากตารางที่ 2.1 แสดงผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ผู้วิจัยพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่ของความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของแหล่งข้อมูลตั้งแต่ระดับ 5

ขึ้นไป องค์กรประกอบในการวิจัย แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระเข้อีต เขต 2 ครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 2) การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน 3) นโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน 4) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม และ 5) การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สามารถแสดงดังภาพที่ 2.1 ดังนี้

ภาพที่ 2.1 องค์กรประกอบส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

ทั้งนี้จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบองค์ประกอบส่งเสริมการอ่านของนักเรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบทั้งหมดไปศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) การศึกษาเอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวชี้วัดการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญเพราะการอ่าน เป็นกระบวนการพัฒนาความคิด ก่อให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ สร้างเสริมประสบการณ์และ ก่อให้เกิดมุมมองใหม่ๆ นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งยังเป็นการใช้เวลาว่างที่มีประโยชน์ หรือ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจได้อีกด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องที่จะต้องมีส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน ให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ทั้งนี้มีหน่วยงาน นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 ก, น. 11-15) นำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ดังนี้

1. วิธีอ่านหนังสือ

1.1 ส่วนประกอบที่สำคัญในการอ่าน การอ่านจะได้ผลดีต้องประกอบด้วย

1.1.1 ความรู้และประสบการณ์เดิม จะมีส่วนให้เข้าใจเรื่องที่ได้เร็ว

1.1.2 ความรู้ด้านภาษา คำบางคำมีความหมายหลายอย่าง ความหมายตรง

ความหมายแฝง คำใหม่ ศัพท์บัญญัติ ฯลฯ

1.1.3 วิธีการเขียนของผู้แต่ง

1.1.4 นิสัยรักการอ่าน เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การอ่านประสบความสำเร็จ

1.1.5 รู้จักสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ การรู้จักสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทจะทำให้อ่านได้เร็วขึ้น

1.2 คุณสมบัติของนักอ่านที่ดี

1.2.1 มีความสนใจในการอ่านหนังสือ

1.2.2 รู้จักวิธีการอ่านหนังสือได้เร็ว

1.2.3 มีประสบการณ์ที่จะเข้าใจและซาบซึ้งกับความหมายของเนื้อเรื่อง

1.2.4 ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิทยาการต่าง ๆ

1.2.5 มีความรู้เรื่องหนังสือ สามารถเลือกหนังสือได้ตรงกับความต้องการและความสนใจได้

1.2.6 มีวิจารณ์ญาณในการอ่านคือ อ่านอย่างไตร่ตรอง ก่อนจะเชื่อหรือไม่เชื่อ

2. การเลือกหนังสืออ่าน การเลือกหนังสืออ่าน หมายถึง วิธีการเลือกหนังสืออ่านให้ตรงตามที่ต้องการ มีวิธีการดังนี้

2.1 เลือกหัวเรื่องที่สนใจจากฐานข้อมูล จดเลขเรียกหนังสือแล้วไปหาหนังสือบนชั้น

2.2 เลือกชื่อหนังสือที่น่าสนใจอ่าน

2.3 พิจารณาจากชื่อผู้แต่งหนังสือ

2.4 พิจารณาจากปีที่พิมพ์ หากเป็นหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ควรเลือกฉบับที่พิมพ์ปีที่เป็นปัจจุบันหรือฉบับที่พิมพ์ล่าสุด

2.5 อ่านสารบัญพิจารณาแต่ละบทว่ามีเรื่องที่ต้องการหรือมีเรื่องที่น่าสนใจหรือไม่

2.6 ถ้ามีคำวิจารณ์ให้อ่านบทวิจารณ์นั้น จะทำให้ทราบเรื่องราวของหนังสือโดยสังเขป

2.7 อ่านหนังสือ 2-3 หน้าแรก แล้วจึงเปิดพิจารณาตอนกลางของหนังสือนั้น เพื่อทราบเรื่องราวโดยสังเขป

ลักษณะหนังสือที่อ่านสนุก

1. หนังสือไม่มีคำยากและใช้ถ้อยคำสละสลวย
2. หนังสือที่มีปกหรือภาพประกอบสวยงามดึงดูดใจ
3. หนังสือที่ไม่ใหญ่หรือหนาเกินไป เป็นหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือเรียน

ภาพที่ 2.2 ลักษณะหนังสือที่อ่านสนุก

3. การอ่านหนังสือให้ฟัง เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหนึ่งที่จะจูงใจผู้ฟังให้รักหนังสือ อยากติดตามเรื่องที่ได้ฟังต่อไปด้วยตนเอง และที่ได้ประโยชน์อย่างยิ่ง คือ ได้ฟังการอ่านออกเสียง ที่ถูกต้อง การอ่านที่ถูกวิธี ได้ฟังความไพเราะของภาษาอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาสิ่งสำคัญ ในการอ่านหนังสือให้ฟังประกอบด้วย ผู้อ่าน สิ่งที่อ่าน ผู้ฟัง และการเตรียมการ ดังนี้

3.1 ผู้อ่าน ที่จะอ่านหนังสือให้ผู้อื่นฟัง ต้องเป็นผู้ที่อ่านหนังสือถูกต้องตามอักขรวิธี อ่าน ชัดเจน เว้นวรรคตอนถูกต้อง ฯลฯ ทุกคนมีโอกาสทำได้ด้วยการฝึกฝน ผู้ที่อ่านหนังสืออาจจะเป็น

3.1.1 ครูบรรณารักษ์หรือ ครูที่สนใจ

3.1.2 นักเรียนที่อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว ถูกต้องตามอักขรวิธี

3.1.3 วิทยากรจากภายนอก

3.1.4 เจ้าของบทประพันธ์ที่นำมาอ่าน

3.2 สิ่งที่อ่าน สิ่งที่นำมาอ่านให้ผู้ฟัง อาจจะเป็นในลักษณะต่อไปนี้

3.2.1 บทความจากหนังสือพิมพ์ วารสาร

3.2.2 หนังสือประเภทต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง

3.2.3 ประกาศต่าง ๆ การอ่านแต่ละครั้ง อาจจะเป็นการอ่านตอนหนึ่งหรือหลาย ตอนของเรื่องเดียวกัน หรืออ่านหลาย ๆ เรื่อง เรื่องละตอนก็ได้

3.3 ผู้ฟัง

3.3.1 ได้ฟังความไพเราะของภาษา

3.3.2 ได้ฟังการอ่านออกเสียงที่ถูกต้อง

3.3.3 ได้ฟังการอ่านหนังสือที่ถูกต้องตามอักขรวิธี เช่น การเว้นวรรค การทอดจังหวะ ฯลฯ

3.3.4 ถ้าเป็นการอ่านในลักษณะที่เห็นตัวผู้อ่าน ผู้ฟังก็จะได้เห็นท่าทางของผู้อ่าน การหยิบจับหนังสือที่ถูกต้อง

3.3.5 ได้รู้จักหนังสือและข่าว เรื่องราวที่น่าสนใจ เป็นแนวทางในการอ่านและศึกษาด้วยตนเอง

3.4 การเตรียมการ การเตรียมการอ่านหนังสือให้ฟัง ควรมีการเตรียมการ ดังนี้

3.4.1 การเลือกเรื่อง ผู้ที่จะอ่านหนังสือให้ฟังควรจะ

3.4.1.1 เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ตามวัย ตามวาระและโอกาส เช่น ถ้าเป็นเด็กก่อนวัยเรียนควรเลือกเรื่องที่มีคำศัพท์เข้าใจง่าย มีคำคล้องจอง ฯลฯ

3.4.1.2 เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับความถนัดและบุคลิกของผู้อ่าน

3.4.1.3 ถ้าเป็นหนังสือ เมื่อเลือกเรื่องได้แล้ว ควรเลือกตอนที่ที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นตอนที่ดีที่สุดของหนังสือเล่มนั้น หรืออาจจะเลือกบางบท หรืออ่านบางส่วนของบท เพื่อชวนให้ผู้ฟังอยากติดตามอ่านต่อไป

3.4.1.4 ถ้าเป็นการอ่านทางวิทยุ ซึ่งเป็นรายการติดต่อกัน ให้อ่านเป็นตอน ๆ ไปจนจบเรื่อง

4. การเตรียมตัวสำหรับผู้อ่าน ผู้ที่จะอ่านหนังสือให้ฟังควรจะ

4.1 ต้องรู้ว่าการอ่านหนังสือให้ฟังแต่ละครั้งนั้นเป็นการอ่านต่อหน้าผู้ฟังกลุ่มเล็กหรือใหญ่ และจะต้องไปนั่งอ่านหรือยืนอ่าน หรือเป็นการอ่านผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หรือเสียงตามสาย

4.2 หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่จะอ่าน ควรค้นหน้าหรือตอนที่อ่านไว้ให้เรียบร้อย ถ้ามีหลายตอนอาจบันทึกหัวข้อเรื่องไว้ที่บนกระดาษค้นหน้าหนังสือทุก ๆ เรื่องที่จะอ่าน

4.3 เตรียมตัวฝึกซ้อมการอ่านล่วงหน้าจนกระทั่งพอใจ ถ้าเป็นการอ่านมากกว่าหนึ่งคน ควรมีการฝึกซ้อมล่วงหน้าให้แม่นยำโดยเฉพาะถ้าอ่านบทสนทนาโต้ตอบกัน

5. สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมอ่านหนังสือให้ฟัง อาจเป็นหน้าเสาธง ห้องสมุด ห้องเรียน ห้องประชุม สถานที่จัดงานสำคัญต่าง ๆ ห้องส่งเสียงตามสาย สถานีวิทยุ ฯลฯ ถ้าการอ่านนั้นต้องมีอุปกรณ์การอ่านประกอบ ต้องเตรียมให้พร้อม ถ้าเป็นการอ่านต่อหน้าผู้ฟัง ควรจัดที่นั่งให้ผู้ฟังสามารถมองเห็นและได้ยินผู้อ่านอย่างชัดเจน ถ้าเป็นการอ่านหนังสือให้กลุ่มผู้ฟังซึ่งเป็นเด็กเล็ก ควรจัดให้ผู้อ่านได้อยู่ใกล้กับเด็ก และจัดกลุ่มขนาดเล็ก เพื่อเด็กจะได้ดูรูปจากหนังสือหรือหยิบจับหนังสือด้วย

6. อุปกรณ์ประกอบการอ่าน ในการอ่านหนังสือให้ฟัง ถ้ามีอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบด้วย จะทำให้กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟังน่าสนใจยิ่งขึ้น อุปกรณ์ที่ควรจัดหามาตามความเหมาะสม เช่น

6.1 ภาพประกอบเรื่อง ซึ่งอาจจะเป็นภาพถ่าย หรือภาพวาดก็ได้

6.2 เพลงประกอบ

6.3 การแสดงหุ่น

- 6.4 ป้ายนิทรรศการ
- 6.5 ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอ
- 6.6 แผ่นภาพและป้ายผ้าสำลี
7. วิธีการอ่าน
 - 7.1 ถ้าเป็นการอ่านต่อหน้าผู้ฟัง ผู้อ่านควรอยู่ในท่าที่จะเห็นผู้ฟังทั่วถึง
 - 7.2 การจับหนังสือและเปิดหนังสือควรให้ถูกต้อง
 - 7.3 ท่าทางในการอ่านควรอยู่ในอาการสำรวม แต่มีลักษณะชวนให้อยากฟัง
 - 7.4 การอาร์มภทควรให้กะทัดรัด เร้าใจผู้ฟังให้สนใจในเรื่องที่จะอ่าน ถ้ามีอุปกรณ์ประกอบต้องเตรียมให้พร้อม
 - 7.4.1 อ่านออกเสียงให้ได้ยินชัดเจนทั่วถึง โดยเฉพาะการออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ฯลฯ
 - 7.4.2 ทอดจังหวะในการอ่านให้เหมาะสม
 - 7.4.3 อ่านเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง
 - 7.4.4 ผู้อ่านควรมองหน้าผู้ฟังเป็นระยะ
8. การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟัง ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ฟังได้ทราบว่า จะมีการอ่านหนังสือให้ฟัง วัน เวลาใด ใครเป็นผู้อ่าน จัดที่ไหน มีการจัดกิจกรรมประกอบอะไรบ้าง และเมื่อจัดแล้วควรจัดอย่างสม่ำเสมอ
9. กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟัง จัดได้หลายลักษณะ เช่น
 - 9.1 อ่านในรายการเสียงตามสาย
 - 9.2 อ่านหนังสือวันละหน้าหรืออ่านข่าวตอนเช้า หน้าเสาธง หน้าชั้นเรียน
 - 9.3 อ่านหนังสือเพื่อเป็นการแนะนำหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ หรือแนะนำสิ่งพิมพ์ใหม่
 - 9.4 อ่านหนังสือในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันเด็กแห่งชาติ ฯลฯ
 - 9.5 ประกวดการอ่านหนังสือให้ฟัง
 - 9.6 กิจกรรมอ่านหนังสือในครอบครัว
 - 9.7 อ่านหนังสือทางวิทยุกระจายเสียง

2. การเล่านิทาน

การเล่านิทาน เป็นประสบการณ์ทางการศึกษาหลายรูปแบบ โดยมีความสุข สนุกสนาน เป็นองค์ประกอบสำคัญ เด็กจะได้รับประสบการณ์จากการฟังนิทาน ได้แก่

- 2.1 เกิดการเร้าทางสี่อภาษา ได้ยินกับหูและเห็นกับตา การเล่านิทานทำให้เด็กได้เข้าใจรูปแบบการใช้ภาษา ในการเล่าเรื่องในบทสนทนาต่าง ๆ ได้รับความรู้ คำศัพท์ใหม่ ๆ
- 2.2 เกิดการเร้าทางสำเนียง การเล่านิทานที่มีบทบรรยาย บทสนทนาที่มีเสียง มีจังหวะที่แปรเปลี่ยน จะจูงใจให้เด็กตั้งใจฟัง และสามารถจับความหมายในน้ำเสียงนั้นได้

2.3 เกิดการร่ำทางจักขุ ได้แก่ หนังสือภาพ ภาพยนตร์ หุ่นของจริง รวมถึงตัวผู้เล่านิทาน ที่เด็กมองเห็น สีหน้าท่าทาง อากัปกิริยาที่แสดงออก

2.4 เกิดการรับรู้เกี่ยวกับสังคม เด็กจะรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ศีลธรรม จรรยา การปฏิบัติตนในสังคม บรรยากาศในการเล่านิทานจะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่านิทาน นิทานที่ดีจะกระตุ้นให้มามีอารมณ์ตอบสนอง ผู้ฟังฝึกฝนจินตนาการเกิดความรู้สึกตามเนื้อเรื่องที่ฟัง

นิทานที่เหมาะสมแก่การเล่า ควรมีลักษณะ ดังนี้

2.4.1 มีการเคลื่อนไหว

2.4.2 มีเนื้อหาเร้าใจ

2.4.3 มีพรรณนาโวหารและภาพพจน์

2.4.4 มีคำซ้ำ ข้อความซ้ำ ๆ และคล้องจองกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กตั้งใจ

2.4.5 มีการสนทนาโต้ตอบที่แสดงสติปัญญาเฉียบแหลม และนำเสนอปฏิภาณ

ไหวพริบของตัวละคร

2.4.6 มีเนื้อหาที่แสดงอารมณ์และมีการเคลื่อนไหวสอดแทรกในเรื่องที่เล่า

2.4.7 มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กและสัตว์เล็ก ๆ ที่ใช้ไหวพริบ ความสามารถ หรือการป้องกันตัวเองให้พ้นภัย

2.4.8 มีนิทาน สุภาพจิต และนิทานอีสป

2.4.9 มีเรื่องซ้ำชั้น

2.4.10 มีตำนาน นิทานพื้นเมือง เทพนิยาย
เรื่องที่ไม่ควรเลือกมาเล่า คือ

2.4.11 เรื่องที่ดำเนินเรื่องซับซ้อน มีรายละเอียดมาก

2.4.12 เรื่องที่มีความยาว และใช้เวลาในการทำความเข้าใจ

2.4.13 เรื่องที่มีความรุนแรง เช่น การทารุณ ทำร้ายกัน

2.4.14 เรื่องที่เนื้อหาไม่เหมาะสม ไม่สุภาพ

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ให้มีประสิทธิภาพควรมีการเตรียมพร้อมและคำนึงถึงในเรื่องต่อไปนี้

1. จัดห้องสมุดให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เข้าสู่บรรยากาศของการอ่านและได้ใกล้ชิดกับหนังสือมากยิ่งขึ้น เช่น จัดนิทรรศการหนังสือในโอกาสต่าง ๆ จัดกิจกรรมเชิญชวนให้อ่านหนังสือสม่ำเสมอ ฯลฯ

2. ครูผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรเตรียมพร้อมในด้านวิธีการดำเนินการ และสื่ออุปกรณ์ เพื่อให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องนิสัยรักการอ่านด้วย

3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ต้องเป็นกิจกรรมที่เร้าใจ ทำทลายความสนใจของนักเรียน มีความหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความสุข ควรเป็นกิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

4. ครูผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการอ่านของนักเรียนรายบุคคล เพื่อจัดกิจกรรมให้สนองกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

5. จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อให้กิจกรรมน่าสนใจ แปลกใหม่ และสามารถนำไปปฏิบัติจริง

6. โรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้นักเรียนได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครองอีกทางหนึ่งด้วย เพื่อให้การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 ข, น. 9) กล่าวว่า การอ่านหนังสือเป็นการพัฒนาตนเองและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคม ถ้าจะให้การอ่านหนังสือเกิดเป็นนิสัยจำเป็นต้องมีการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจ มีการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ซึ่งควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เร้าใจ บุคคลที่เป็นเป้าหมายอาจเป็นคนเดียว กลุ่มคน หรือคนทั่วไป ให้เกิดความอยากอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพตามที่ประสงค์ หรือที่ผู้จัดกิจกรรมเห็นว่าควรอ่าน

2. จูงใจ บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน เพื่อจะได้รู้เรื่องราวอันน่ารู้ น่าสนุก นอกจากประโยชน์แล้วยังเกิดความรู้สึกว่าความพยายามอ่านให้เข้าใจถ่องแท้ นั้นคุ้มค่า ให้ความรู้สึกเป็นอิสระเสรี ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นให้ช่วยอ่าน เห็นความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนการอ่านและการใช้คู่มือช่วยการอ่าน เช่น พจนานุกรม ศัพท์วิชาเฉพาะ เป็นต้น ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ที่จะต้องต่อสู้เอาชนะตนเองให้อาชนะหนังสือให้ได้

3. กระตุ้น แนะนำให้อายากรู้อยากเห็น เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือมากมายหลายอย่าง อายากมองดูให้รู้รอบและรู้สึกซึ้ง เปิดความคิดให้กว้าง เมื่ออ่านเรื่องหนึ่งแล้วก็อยากอ่านเรื่องอื่นต่อไป มีความรู้สึกว่าการอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันที่ขาดเสียมิได้ เกิดความรู้สึกว่าหนังสือทำทลายให้อ่าน ให้วิจารณ์ ให้ประเมินค่า ให้อายากนำเอาความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้อย่างเหมาะสม อายากเขียนหนังสือทำนองเดียวกันนี้ให้ดีกว่าเล่มที่อ่าน เหล่านี้เป็นต้น

4. สร้างบรรยากาศการอ่านขึ้นในบ้าน ในโรงเรียน และในสังคม นอกจากกิจกรรมจะเข้าใจ จูงใจให้อ่าน และกระตุ้นให้เกิดความคิดให้กว้างแล้ว กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะเกี่ยวข้องกับการผลิตวัสดุการอ่านให้เหมาะสม การสร้างและปรับปรุงแหล่งวัสดุการอ่านให้มีเพียงพอ การบูรณาการการอ่านในการเรียนการสอน และในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการต่าง ๆ

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 10) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านว่า การเรียนรู้ที่จะอ่านเป็นกระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไป เด็กแต่ละคนจะเรียนรู้การอ่านตามจังหวะธรรมชาติของตน บางคนอ่านได้เร็ว บางคนอ่านได้ช้า มีหลากหลายวิธีที่จะช่วยกระตุ้นเด็กอ่านได้เร็วขึ้น การสร้างนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน ผู้บริหารและครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่าน การอ่านต้องใช้วิธีสอนและแนะนำวิธีเรียน ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กอย่างเหมาะสม และช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ดังนี้

1. ผู้บริหารสนับสนุนการจัดห้องสมุดโรงเรียนและมุมหนังสือในห้องเรียน สนับสนุนงบประมาณเพื่อการซื้อหนังสือและส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน ควรมีหนังสือเสริมประสบการณ์ความรู้ หนังสือการเสริมสร้างลักษณะนิสัย พัฒนาบุคลิกภาพ สร้างความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม หนังสืออนินิยาย หนังสืออ่านสนุกที่ประเทืองปัญญาและกล่อมเกลารมณ์

2. ผู้บริหารจัดครูบรรณารักษ์ประจำในห้องสมุด และมีการปฏิบัติงานในรูปของคณะทำงาน สนับสนุนให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สอนวิธีใช้ห้องสมุด แนะนำการอ่านเพื่อการศึกษาและพัฒนาบุคลิกภาพเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนที่สนับสนุนการสอนโดยวิธีบูรณาการหนังสืออื่น ๆ ร่วมกับหนังสือเรียน เน้นการสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง หัดให้เด็กรู้จักฟัง พูด อ่าน เขียน ควบคู่กับฝึกให้เด็ก รู้จักถาม สนับสนุนให้ค้นหาคำตอบด้วยตนเองเพื่อให้ได้ความรู้ลึกซึ้งและกว้างขวาง เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง

3. ครูบรรณารักษ์ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและแนะนำนักเรียนรู้จักอ่านประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลาย

4. ตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

4.1 กิจกรรมที่ใช้เวลาและค่าใช้จ่ายไม่มากนัก ได้แก่ การจัดแสดงหนังสือที่ได้รับมาใหม่ (News Arrival) ทำรายชื่อหนังสือที่น่าอ่าน (พร้อมบรรณนิทัศน์) (Recommended) ปิดไว้ที่ป้ายนิเทศ การเล่านิทานสั้น ๆ การเล่าเรื่องจากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟังระหว่างเวลาพักรับประทานอาหารช่วงเวลาไม่เกิน 30 นาที

4.2 กิจกรรมที่ต้องใช้เวลาเตรียมค่อนข้างมากและต้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือด้วย เช่น การจัดนิทรรศการเรื่องสำคัญ ๆ การจัดโครงการยอตนักอ่าน การประกวดการอ่านในใจและอ่านออกเสียง การทนายปัญหา จากหนังสือ การแข่งขันหาคำตอบจากหนังสือ เป็นต้น

4.3 กิจกรรมที่เน้นเด็กมีส่วนร่วม เช่น การเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมุติ การจัดนิทรรศการโดยให้เด็กเป็นผู้ช่วยดำเนินกิจกรรม เช่น การเขียนคำอธิบาย นิทรรศการการจัดวางหนังสือและสิ่งของตามแผนผังที่กำหนด การโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ เป็นต้น อาจขอความร่วมมือจากครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาช่วยด้วย

5. ฝึกการจัดทำรายงานและศึกษาค้นคว้า แนะนำหนังสือในห้องสมุด วิธีการเขียนเรียงเรียง ย่อเรื่อง และการเขียนบรรณานุกรม ทำให้เด็กไว้วางใจโดยคุณครูจะต้องทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของเด็กในเรื่องการเรียน หรือบุคลิกภาพ แนะนำหนังสือให้อ่าน เพื่อช่วยให้เด็กสามารถแก้ปัญหาได้และพัฒนาการอ่านของตนได้

6. สร้างบรรยากาศในห้องสมุดให้เอื้อต่อการอ่านและเป็นที่น่าสนใจ เชิญชวนให้เข้าใช้ มีความเป็นระเบียบ สะดวกสบาย มีการจัดแสดงหนังสือใหม่ มีหนังสือที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน หนังสือแนะนำแนวทางให้กับนักเรียน โดยระเบียบของห้องสมุดไม่ควรเคร่งครัดเกินไป มีการเขียนและปิดประกาศระเบียบไว้ในที่เห็นได้ชัดเจน ตกแต่งห้องสมุดให้มีแสงสว่างเพียงพอและมีสีที่สวยงามน่าสนใจ นำวัสดุเก่ามาปรับปรุงใหม่ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นวัสดุราคาแพง สามารถนำวัสดุของท้องถิ่นมาใช้ ข้อสำคัญต้องรักษาสภาพให้สะอาด ปราศจากฝุ่น และไม่ดูทรุดโทรม เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อนักเรียนและผู้ใช้ห้องสมุด

7. ครูบรรณารักษ์เป็นเครื่องดึงดูดเด็กให้เข้าห้องสมุดได้อย่างดี ควรเข้าใจเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส มีใจใฝ่บริการรักการอ่าน และพยายามหาเวลาอ่านหนังสือให้มากและหลากหลาย สามารถแนะนำหนังสือที่ดีและเหมาะสมให้แก่เด็กได้ และมีสัมพันธภาพอันดีกับผู้บริหาร เพื่อนครู และเจ้าหน้าที่ทุกระดับ

วิราวรรณ อารยัน (2556) สรุปรูปการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ 10 วิธี ประกอบด้วย

- 1) การเล่านิทาน
- 2) การเล่าเรื่องจากหนังสือ
- 3) การแนะนำหนังสือ
- 4) การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ
- 5) การโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ
- 6) การการจัดนิทรรศการ
- 7) การจัดทำรายชื่อหนังสือที่น่าสนใจ
- 8) การอ่านหนังสือให้ฟัง
- 9) เกมแข่งขันเกี่ยวกับหนังสือ และ
- 10) การแสดงละครจากเรื่องในหนังสือ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 11-15) นำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ดังนี้ 1) วิธีอ่านหนังสือ 2) การเลือกหนังสืออ่าน 3) การอ่านหนังสือให้ฟัง และ 4) การเล่านิทาน

พิชญา สุวรรณโน. (2562) ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนักเรียนสรุป ดังนี้

1. ด้านกิจกรรมในชั้นเรียน นักเรียนต้องการฝึกอ่านตามครูมากที่สุด รองลงมา คือ อ่านนิทานหน้าชั้น แข่งขันตอบปัญหาจากการอ่าน และแข่งขันอ่านออกเสียง
2. ด้านกิจกรรมห้องสมุด นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมแนะนำการใช้ห้องสมุดมากที่สุด รองลงมา คือ แนะนำหนังสือมาอ่าน และกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่
3. ด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน ต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะการอ่านร้อยแก้ว-ร้อยกรองมากที่สุด รองลงมา คือ ต้องการให้โรงเรียนร่วมกับสำนักพิมพ์ต่าง ๆ จัดจำหน่ายหนังสือราคาถูก จัดนิทรรศการวันนักอ่านน้อย และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกับผู้ปกครอง

4. ด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนอกสถานที่ นักเรียนต้องการไปร่วมแข่งขันทักษะการอ่านมากที่สุด รองลงมา คือ ไปเข้าค่ายนักอ่าน และไปร่วมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตามลำดับ

จากการศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู บุคลากรและนักเรียน รวมทั้งมีการบูรณาการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้

1. จัดกิจกรรมวิธีอ่านหนังสือ การเลือกหนังสืออ่าน การอ่านหนังสือให้ฟัง และการเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากภาพ การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียน
2. การปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจ มีการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู/บุคลากรและนักเรียน
4. การจัดกิจกรรมวันสำคัญเพื่อส่งเสริมเจตคติด้านการอ่าน เช่น วันสุนทรภู่ วันภาษาไทย เป็นต้น
5. สร้างทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่าน พร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม
6. การบูรณาการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
7. การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน เช่น การทัศนศึกษา
8. เน้นการสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง หัดให้เด็กรู้จักฟัง พูด อ่าน เขียน ควบคู่กับฝึกให้เด็กรู้จักถาม
9. จัดนิทรรศการเรื่องสำคัญ ๆ เช่น การจัดโครงการยอดนักอ่าน การประกวดการอ่านในใจและอ่านออกเสียง การทายปัญหาจากหนังสือ การแข่งขันหาคำตอบจากหนังสือ เป็นต้น

2. ตัวชี้วัดการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน

การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน เป็นการสร้างกิจกรรมหรือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ความรู้ความสามารถ ทักษะ ทักษะ ทศนคติเพื่อเพิ่มความรู้ทักษะ สมรรถนะของครูและบุคลากรในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ให้เป็นไปทางที่ดีขึ้นเพื่อให้ครูและบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้น ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการอ่านได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ทั้งนี้มีนักการศึกษา นักวิชาการและมิงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่กล่าวถึงการพัฒนาครูและบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

สมิง ไสยนต์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน สรุปไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการและการจัดการความรู้ ทำให้ครูมีความรู้ด้านการอ่านมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม และรักการอ่านมากขึ้นและเกิดเจตคติที่ดี ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่าน ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้พัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป และการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน ถือเป็นวิธีหนึ่งของการพัฒนาบุคลากรเพราะการศึกษาดูงานนั้นมีประโยชน์มาก ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจความสัมพันธ์ในการทำงานเป็นทีม เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองความคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกันบนสถานการณ์เดียวกันทำให้เห็นเทคนิควิธีการในการนำมาปรับใช้หรือแก้ปัญหาในการทำงาน

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, น. 34) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง โดยเลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การใช้สื่อนวัตกรรม การอ่านการเขียนรวมทั้งการวัดผล ประเมินผลระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตลอดจนงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลภายในโรงเรียน

พิสมัย ดวงพิมาย (2560, 33-38) สรุปแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการอ่าน ดังนี้ 1) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 2) ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียน ด้วยกระบวนการวิจัย 3) ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการสร้างนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 4) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การส่งเสริมการอ่าน เช่น กระบวนการ PLC การนำเสนอผลงาน เป็นต้น และ 5) สถานศึกษาจัดการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 5) กล่าวถึงการส่งเสริมพัฒนาครู และบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่านไว้ ดังนี้ 1) สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติครู นักเรียนรักการอ่าน 2) ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ครูหรือบุคลากรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต 3) ส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากรเป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาการส่งเสริมการอ่าน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการอ่านให้มีความเข้มแข็ง

จากการศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการ พัฒนาองค์ความรู้และทักษะการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โดยการแก้ปัญหาด้านการอ่านของ นักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย การสร้างนวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการอ่าน ของนักเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งมีการจัดการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ครู ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการและการจัดการความรู้ เพื่อให้ครูมีความรู้ด้านการอ่านมากขึ้น
 2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม การอ่านของนักเรียน
 3. ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วย กระบวนการวิจัย
 4. ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการสร้างนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา และส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
 5. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การส่งเสริมการอ่าน เช่น กระบวนการ PLC การนำเสนอผลงาน เป็นต้น
 6. สถานศึกษาจัดการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
 7. สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติครูรักการอ่าน
 8. ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ครูหรือบุคลากรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไป ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต
 9. ส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากรเป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือกลุ่มวิชาชีพที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการอ่านให้มีความเข้มแข็ง
3. ตัวชี้วัดการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน
- การบริหารใด ๆ ย่อมต้องอาศัยรูปแบบหรือนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน อย่างมีประสิทธิภาพ การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่จะชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลว

ของนโยบายและเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก เนื่องจากต้องอาศัยความตั้งใจไปสู่ การกระทำโดยเป็นการกระทำที่กำหนดทิศทางของทางเลือกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในอนาคต ตามที่กำหนด ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการส่งเสริมการอ่านมีนักการศึกษา นักวิชาการและ หน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

สุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 92-93) ศึกษาการประเมินผลการนำนโยบายการส่งเสริมนิสัยรัก การอ่านสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษาสรุปในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ว่า 1) การกำหนดนโยบาย การมี นโยบายที่ชัดเจนส่งผลอย่างมากเพราะเป็นทิศทางในการดำเนินการทำให้ทุกฝ่ายตระหนักและ ดำเนินการอย่างจริงจัง และ 2) การบริหารจัดการ คือ การมีการจัดทำแผนระยะสั้น ระยะยาว วางแผน การดำเนินงานเป็นขั้นตอน สนับสนุนทรัพยากร กระจายความรับผิดชอบและติดตามผล

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558, น. 5-12) กล่าวว่า ในระดับโรงเรียน ผู้บริหารสร้างความเข้าใจกับครูผู้สอนทุกระดับชั้น ให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการสอน ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ โดยกำหนดให้ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนคัดกรองนักเรียนที่อ่านไม่ออก ออกเขียนไม่ได้ ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งจะมีวิธีการคัดกรองนักเรียนที่อ่านไม่ออกออกเขียนไม่ได้ด้วย วิธีการที่หลากหลายและแตกต่างกัน ในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ไป ปฏิบัตินั้นมีแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย 5 ขั้นตอน คือ การสร้างความตระหนัก การสร้างความรู้ความเข้าใจ การนำสู่การปฏิบัติ การนิเทศติดตามและ การสรุปรายงานผล จากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ ทุกโรงเรียนต้องดำเนินงานตามนโยบายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานตามนโยบายหลายปัจจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 (2563) ดำเนินงานตามนโยบาย การพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ โดยมีการขับเคลื่อนนโยบายโดยการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและ กำหนดให้ทุกโรงเรียนสำรวจข้อมูลจำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ทุกระดับชั้นเพื่อวิเคราะห์ ปัญหา จัดทำแผนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ตามบริบทความพร้อมของนักเรียน ในโรงเรียน จัดให้มีโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน พัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอน การจัดทำสื่อ รวมทั้งจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานสถานศึกษาในสังกัด

พิสมัย ดวงพิมาย (2560) สรุปตัวชี้วัดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน ดังนี้ 1) สถานศึกษากำหนดแนวทาง หลักการหรือวิธีการปฏิบัติในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 2) สถานศึกษากำหนดเป้าประสงค์การส่งเสริมการอ่านตามนโยบายที่กำหนดไว้ 3) สถานศึกษากำหนด พันธกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายตามนโยบายการส่งเสริมการอ่าน 4) สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับ

การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนที่ชัดเจน และ 5) สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

จากการศึกษา การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประกอบไปด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ รวมทั้งแนวทางหลักการหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและกลยุทธ์แก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ไปปฏิบัตินั้นมีแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

2. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและกำหนดให้ครูทุกคนสำรวจข้อมูลจำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ทุกระดับชั้นเพื่อวิเคราะห์ปัญหา

3. จัดทำแผนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ตามบริบทความพร้อมของนักเรียนในโรงเรียน

4. จัดให้มีโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

5. สถานศึกษากำหนดแนวทาง หลักการหรือวิธีการปฏิบัติในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

6. สถานศึกษากำหนดเป้าประสงค์การส่งเสริมการอ่านตามนโยบายที่กำหนดไว้

7. สถานศึกษากำหนดพันธกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายตามนโยบายการส่งเสริมการอ่าน

8. สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนที่ชัดเจน

4. ตัวชี้วัดการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม

การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (Network Building and Participatory) เป็นเครื่องมือที่ปัจจุบันหลายสถานศึกษามีความพยายามในการปรับเปลี่ยนรูปแบบ การบริหารจัดการ สถานศึกษาให้มีสมรรถนะสูง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการและการพัฒนา นักเรียน เนื่องจากกระบวนการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษามีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาสถานศึกษายุคใหม่ ดังนั้นสถานศึกษาต้องสร้างระบบการดำเนินงานทางการศึกษาร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบร่วมกัน ทั้งนี้มีหน่วยงาน นักการศึกษา และนักวิชาการได้กล่าวถึงการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนไว้ดังนี้

อภิชาติ สุขประเสริฐ (2555) กล่าวสรุปสอดคล้องกับการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการอ่านของผู้เรียนว่า ผู้จัดกิจกรรม ควรขอความร่วมมือบุคคลและสถาบันเอกชนให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมพัฒนาการอ่าน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ประสบผลสำเร็จ จึงควรได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการ

อ่านอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ทั้งกิจกรรมภายในห้องเรียน กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมของโรงเรียน และกิจกรรมนอกสถานที่ ซึ่งควรนำนักเรียนไปร่วมกิจกรรมการอ่านกับหน่วยงานภายนอกบ้างตามแต่โอกาสจะเอื้ออำนวย จะทำให้เด็กสนใจการอ่านมากขึ้น และมีพัฒนาการด้านการอ่านดีขึ้นตามลำดับ

สุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 92-93) ได้ศึกษาการประเมินผลการนำนโยบายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษาด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านว่า 1) สถานศึกษาควรส่งเสริมการอ่านของผู้เรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ดูแลให้นักเรียนอ่านหนังสือที่บ้านตามที่ครูมอบหมาย และ 2) การสร้างภาคีเครือข่าย ชุมชนและภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วยจัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 9) กล่าวว่า โรงเรียน โดยผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง ต้องร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ชุมชนอาจมีบทบาทในการช่วยให้เกิดการส่งเสริมการอ่านได้ด้วยการให้บริการต่าง ๆ สนับสนุนแหล่งความรู้ชุมชน ภูมิปัญญา ท้องถิ่น องค์ความรู้ให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการอ่านได้สม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ควรมีการประสานภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อร่วมสนับสนุนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (2559, น. ง) สรุปการดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาว่า สถานศึกษาควรมีการจัดประชุม ครู ผู้ปกครอง /ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญการอ่านการเขียนของ ผู้เรียน และให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วม รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาการอ่านการเขียนของ ผู้เรียน เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านอย่างจริงจังต่อเนื่อง และ สถานศึกษาควรให้โอกาสและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาตนเองด้านจัดการเรียนการสอนภาษาไทย การจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจรในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

จากการศึกษา การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม หมายถึง การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโดยสถานศึกษาสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียนร่วมกับโรงเรียนอื่น หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเปิดโอกาสหรือส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้

1. สร้างความร่วมมือร่วมกับบุคคลและสถาบันเอกชนให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมพัฒนาการอ่าน

2. สร้างเครือข่ายทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน ระหว่างครูและบุคลากร เพื่อร่วมพัฒนาการอ่านของนักเรียน

3. สร้างเครือข่ายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

5. สร้างภาคีเครือข่าย ชุมชนและภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วยจัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา

5. ตัวชี้วัดการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญอย่างมาก สำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน โรงเรียนใดที่อยู่ใกล้หรือมีแหล่งการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าไปศึกษาหรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้บ่อยครั้ง โดยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ นับว่าเป็นความโชคดีของนักเรียนในโรงเรียนนั้นที่สามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งอยู่ในบริเวณโรงเรียนหรือในบริเวณใกล้เคียงได้ ทั้งนี้มีหน่วยงาน นักการศึกษาและนักวิชาการได้กล่าวถึงการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนไว้ดังนี้

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” นับเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรก ซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ และได้ให้ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 25 ดังนี้ “มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ แหล่ง ข้อมูลและการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ” ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเองและหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์นิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างทั่วถึง (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2561)

สุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 92-93) ได้ศึกษาการประเมินผลการนำนโยบายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษาด้านการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านว่า สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น จัดมุมอ่านหนังสือที่บ้านและ อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง

พิสมัย ดวงพิมาย (2560) สรุปผลการศึกษาตัวชี้วัดการจัดและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่าน ดังนี้ 1) ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดให้มีสื่อการอ่าน มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ 2) ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและ

การพัฒนาการอ่าน 3) ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ 4) ปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 6) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่านทั้งในส่วนของครู/บุคลากร และที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน 7) ระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน 8) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน เช่น การจัด ทำป้ายนิเทศ คำขวัญ คำกลอน ชื่อต้นไม้ ป้ายบอกทาง/แนะนำสถานที่ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 10) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมการอ่านในส่วนของโรงเรียนว่า ชุมชนอาจมีบทบาทในการช่วยให้เกิดการส่งเสริมการอ่านได้ด้วยการให้บริการต่าง ๆ สนับสนุนแหล่งความรู้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรความรู้ ให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการอ่านได้สม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากการศึกษา การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการสร้าง พัฒนา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน รวมทั้งจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่านทั้งในส่วนของครู บุคลากร และที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน และมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้

1. สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น จัดมุมอ่านหนังสือที่บ้านและอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง
2. ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดให้มีสื่อการอ่าน มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน
4. ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ
5. ปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
6. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่านทั้งในส่วนของครู/บุคลากร และที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน
7. จัดระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน
8. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน เช่น การจัดทำป้ายนิเทศ คำขวัญ คำกลอน ชื่อต้นไม้ ป้ายบอกทาง/แนะนำสถานที่ เป็นต้น

ตารางที่ 2.2 สรุปตัวชี้วัดการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

แนวทางการส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียน	ตัวชี้วัด
1. การจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่าน	1) จัดกิจกรรมวิธีอ่านหนังสือ การเลือกหนังสืออ่าน การอ่าน หนังสือให้ฟัง และการเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากภาพ การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียน 2) การปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจ มีการอ่านอย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู/บุคลากร และนักเรียน 4) การจัดกิจกรรมวันสำคัญเพื่อส่งเสริมเจตคติด้านการอ่าน เช่น วันสุนทรภู่ วันภาษาไทย เป็นต้น 5) สร้างทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่าน พร้อมทั้งส่งเสริม พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม 6) การบูรณาการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 7) การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน เช่น การทัศนศึกษา 8) เน้นการสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง หัดให้เด็กรู้จักฟัง พูด อ่าน เขียน ควบคู่กับฝึกให้เด็กรู้จักถาม 9) จัดนิทรรศการเรื่องสำคัญ ๆ เช่น การจัดโครงการยอดนักอ่าน การประกวดการอ่านในใจและอ่านออกเสียง การทายปัญหา จากหนังสือ การแข่งขันหาคำตอบจากหนังสือ เป็นต้น
2. การพัฒนาบุคลากร ด้านการส่งเสริมการอ่าน	1) การอบรมเชิงปฏิบัติการและการจัดการความรู้ เพื่อให้ครูมี ความรู้ด้านการอ่านมากขึ้น 2) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาทักษะการจัดการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 3) ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการแก้ปัญหาด้านการอ่าน ของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย

(ต่อ)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

แนวทางการส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียน	ตัวชี้วัด
	<ol style="list-style-type: none"> 4) ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการสร้างนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 5) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การส่งเสริมการอ่าน เช่น กระบวนการ PLC การนำเสนอผลงาน เป็นต้น 6) สถานศึกษาจัดการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 7) สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติครูรักการอ่าน 8) ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ครูหรือบุคลากรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต 9) ส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากรเป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการอ่านให้มีความเข้มแข็ง
<p>3. การกำหนดนโยบาย และกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) กำหนดนโยบายและกลยุทธ์แก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ไปปฏิบัตินั้นมีแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ 2) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและกำหนดให้ครูทุกคนสำรวจข้อมูลจำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ทุกระดับชั้น เพื่อวิเคราะห์ปัญหา 3) จัดทำแผนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ตามบริบทความพร้อมของนักเรียนในโรงเรียน 4) จัดให้มีโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 5) สถานศึกษากำหนดแนวทาง หลักการหรือวิธีการปฏิบัติในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 6) สถานศึกษากำหนดเป้าประสงค์การส่งเสริมการอ่านตามนโยบายที่กำหนดไว้

(ต่อ)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

แนวทางการส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียน	ตัวชี้วัด
	7) สถานศึกษากำหนดพันธกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายตามนโยบาย การส่งเสริมการอ่าน 8) สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของ นักเรียนที่ชัดเจน
4. การสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วม	1) สร้างความร่วมมือร่วมกับบุคคลและสถาบันเอกชน ให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมพัฒนาการอ่าน 2) สร้างเครือข่ายทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน ระหว่างครูและบุคลากรเพื่อร่วมพัฒนาการอ่านของนักเรียน 3) สร้างเครือข่ายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนร่วมกับ หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการ จัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงาน การส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 5) สร้างภาคีเครือข่าย ชุมชนและภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วยจัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา
5. การสร้างและพัฒนาแหล่ง เรียนรู้	1) สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ ผู้เรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น จัดมุมอ่านหนังสือ ที่บ้านและ อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง 2) ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดให้มีสื่อการอ่าน มีกิจกรรมส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ 3) ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษา ค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน 4) ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ 5) ปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการ อ่านของนักเรียน

(ต่อ)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

แนวทางการส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียน	ตัวชี้วัด
	6) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่านทั้งในส่วนของครู/ บุคลากร และที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน 7) จัดระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริม การอ่าน 8) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริม การอ่าน เช่น การจัด ทำป้ายนิเทศ คำขวัญ คำกลอน ชื่อต้นไม้ ป้ายบอกทาง/แนะนำสถานที่ เป็นต้น

2.3 บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 123 ตำบล ดอกไม้ อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 อำเภอได้แก่ อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอกษัตริย์ อำเภอบุพมรัตน์ อำเภอพนมไพร อำเภออาจสามารถ อำเภอเมืองสรวง อำเภอพนทราย และอำเภอหนองฮี

สภาพพื้นที่ทั่วไป ทิศเหนืออันประกอบด้วยเขตพื้นที่อำเภอเมืองสรวง อำเภออาจสามารถ และทิศเหนือของอำเภอกษัตริย์เป็นพื้นที่สูงและลาดเอียงลงทางทิศใต้ อันเป็นดินแดนที่ขนานนามว่า “ทุ่งกุลาร้องไห้” ซึ่งมีตำนานอันเก่าแก่ เนื่องจากเดิมเป็นท้องทุ่งกว้างใหญ่ไพศาล ส่วนพื้นที่อื่น ๆ เป็นที่ราบลุ่ม ลักษณะดินร่วนปนทราย ฤดูฝนน้ำจะหลากท่วม ฤดูแล้งน้ำจะแห้งขอด จึงเป็นที่ทุรกันดาร มีประชาชนเข้ามาอาศัยอยู่เป็นหย่อม ๆ ซึ่งเป็นที่เนินหรือมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ต่อมาได้มีการพัฒนาทุ่งแห่งนี้จนปัจจุบันมีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่มีชื่อเสียงกระฉ่อนไปทั่วโลก กลายเป็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาของจังหวัดร้อยเอ็ด คือ การผลิตข้าวหอมมะลิสู่ตลาดโลก มีแม่น้ำสายสำคัญหลายสาย คือ ตอนเหนือ ได้แก่ แม่น้ำชี ตอนกลาง ได้แก่ แม่น้ำมูล และมีแม่น้ำไหลผ่านทุ่งกุลาร้องไห้หลายสาขา ได้แก่ แม่น้ำมูล ลำน้ำปลับปลา ลำน้ำเสียวใหญ่ ลำน้ำเสียวน้อย ลำน้ำเตา ลำน้ำพังชู

2.3.1 ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 รับผิดชอบในการจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุนกำกับติดตามการจัดการศึกษาให้เด็กไทย

ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน การศึกษาเพื่อให้การปฏิรูประบบบริหารและจัดการศึกษาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553 ซึ่งมีข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 2.3 สรุปจำนวนนักเรียนจำแนกตามเกณฑ์การกำหนดขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนโรงเรียน
ขนาดที่ 1	ตั้งแต่ 1 – 120 คน	234 โรงเรียน 1 สาขา
ขนาดที่ 2	ตั้งแต่ 121 – 200 คน	64 โรงเรียน
ขนาดที่ 3	ตั้งแต่ 201 – 300 คน	26 โรงเรียน
ขนาดที่ 4	ตั้งแต่ 301– 500 คน	4 โรงเรียน
ขนาดที่ 5	ตั้งแต่ 501 – 1,500 คน	6 โรงเรียน
ขนาดที่ 6	ตั้งแต่ 1,501 – 2,500 คน	-
ขนาดที่ 7	ตั้งแต่ 2,501 คนขึ้นไป	-
	รวม	334

1. วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เป็นองค์กรชั้นนำ ส่งเสริมสนับสนุน และบริหารจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ บนพื้นฐานของความเป็นไทย

2. พันธกิจ

2.1 จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.2 พัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนให้มีความรู้ในด้าน วิชาการ วิชาชีพ วิชาทักษะชีวิต และมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

2.3 ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มืออาชีพ

2.4 สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทาง การศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

2.5 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

2.6 พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา

3. เป้าประสงค์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้กำหนดกลยุทธ์ เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580) แผนปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกคนที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ผู้เรียนทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อ ครอบครัว ผู้อื่น และสังคมโดยรวม ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย และรักษาศีลธรรม
3. ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เช่น ภัยจากยาเสพติด ความรุนแรง การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน การค้ามนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ และภัยพิบัติต่าง ๆ เป็นต้น
4. ผู้เรียนในเขตพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับโอกาส และการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และมีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่
5. ผู้เรียนในเขตพื้นที่เฉพาะ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เช่น พื้นที่สูง ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง เป็นต้น ได้รับการบริการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ และเหมาะสมตรงตามความต้องการ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ร้อยละของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้องเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม อัตลักษณ์ มีจิตสาธารณะ มีจิตอาสา รับผิดชอบต่อครอบครัว ผู้อื่น และสังคมโดยรวม ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย และรักษาศีลธรรม

3. ร้อยละของผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความพร้อมสามารถรับมือ กับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เช่น ภัยจากยาเสพติด ความรุนแรง การคุกคาม ในชีวิต และทรัพย์สิน การค้ามนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ และภัยพิบัติต่าง ๆ เป็นต้น

4. ร้อยละของผู้เรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับโอกาสและการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และมีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

5. ร้อยละของผู้เรียนในเขตพื้นที่เฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เช่น พื้นที่สูง ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง ได้รับการบริการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ และเหมาะสมตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

6. จำนวนสถานศึกษาที่น้อมนาพระบรมราชาบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. จำนวนสถานศึกษาที่จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองดี ของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม

กลยุทธ์ที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกระดับให้มีความเป็นเลิศ มีทักษะที่จะเป็นในศตวรรษที่ 21

2. ผู้เรียนมีความเป็นเลิศตามความถนัดและความสนใจ นาไปสู่การพัฒนา ทักษะ วิชาชีพ เป็นนักคิด เป็นผู้สร้างนวัตกรรม เป็นนวัตกรรม

3. ผู้เรียนได้รับโอกาสเข้าสู่เวทีการแข่งขันระดับนานาชาติ
ตัวชี้วัด

1. จำนวนผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีทักษะความรู้ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

2. ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาผ่านการประเมินสมรรถนะที่จำเป็นด้านความรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ด้านการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) และด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ตามแนวทางการประเมิน PISA

3. ร้อยละของผู้เรียนที่มีศักยภาพได้รับโอกาสเข้าสู่เวทีการแข่งขันระดับนานาชาติ

กลยุทธ์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์

เป้าประสงค์

1. หลักสูตรปฐมวัยและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการพัฒนา ที่สอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาของประเทศ

2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีทักษะความสามารถที่สอดคล้องกับ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความยืดหยุ่นทางด้านความคิด สามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้ ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้

3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้และทักษะนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรม

4. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เชื่อมโยงสู่อาชีพและการมีงานทำ มีทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

5. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของตนเองให้มีสุขภาวะที่ดีสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

6. ครู เปลี่ยนบทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “Coach” ผู้ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ การเรียนรู้หรือผู้อำนวยการการเรียนรู้

7. ครู มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ตัวชี้วัด

1. ผู้เรียนทุกระดับมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรมีทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 (3R8C)

2. ร้อยละของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคะแนนผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ (NT) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มากกว่าร้อยละ 50 ในแต่ละวิชาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมา

4. ร้อยละผู้เรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสู่อาชีพและการมีงานทำ ตามความถนัด และความต้องการของตนเอง มีทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ วางแผนชีวิต และวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมและนำไปปฏิบัติได้

5. ผู้เรียนทุกคนมีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข มีความยืดหยุ่นทางด้านความคิด สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

6. ผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะของตนเองให้มีสุขภาวะที่ดี สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

7. ครู มีการเปลี่ยนบทบาทจาก “ครูผู้สอน” เป็น “Coach” ผู้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ การเรียนรู้หรือผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

เป้าประสงค์

1. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Global Goals for Sustainable Development)

2. สถานศึกษากับองค์กรปกครองท้องถิ่น ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระดับพื้นที่ ร่วมมือในการจัดการศึกษา

3. สถานศึกษามีคุณภาพ และมีมาตรฐานตามบริบทของพื้นที่

4. งบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษามีเพียงพอ และเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามสภาพพื้นที่ภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจ และที่ตั้งของสถานศึกษา

5. งบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย และงบลงทุนแก่สถานศึกษาอย่างเหมาะสมเพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

6. นำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้มีโอกาส เข้าถึงบริการด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. พัฒนาระบบการติดตาม สนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิ การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน

ตัวชี้วัด

1. ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเป็นมาตรฐานเสมอกัน

2. ผู้เรียนทุกคนได้รับจัดสรรงบประมาณอุดหนุน อย่างเพียงพอ และเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามสภาพพื้นที่ภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจและที่ตั้งของสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นพิเศษสำหรับผู้พิการ

3. ผู้เรียนได้รับการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital Device) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพียงพอ

4. ครูได้รับการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital Device) เพื่อใช้ เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

5. สถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานอย่างเหมาะสมตามบริบท ด้านประเภท ขนาด และพื้นที่

6. สถานศึกษานานาเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้เป็นเครื่องมือในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. สถานศึกษามีระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนและการแนะแนว ที่มีประสิทธิภาพ

8. สถานศึกษาที่มีระบบฐานข้อมูลประชากรวัยเรียนและสามารถนำมาใช้ในการวางแผน จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์

1. สถานศึกษา นักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านความรู้ การสร้างจิตสำนึกด้านการผลิตและ บริโภค ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. สถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีมาจัดทาระบบสารสนเทศการเก็บข้อมูล ด้านความรู้ เรื่องฉลากสีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อม ฯลฯ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในทุกโรงเรียน ตามแนวทาง Thailand 4.0

3. สถานศึกษามีการจัดทำนโยบายจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4. สถานศึกษามีการบูรณาการหลักสูตร กิจกรรมเรื่องวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ การผลิต และบริโภค ส่งเสริมลดปริมาณคาร์บอนในโรงเรียนคาร์บอนต่ำสู่ชุมชนคาร์บอนต่ำ

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดมีการปรับปรุงและพัฒนาเป็น หน่วยงานต้นแบบสำนักงานสีเขียว (GREEN OFFICE) เพื่อให้มีบริบทที่เป็นแบบอย่างเอื้อหรือ สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน

6. สถานศึกษาในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายส่งเสริมความรู้ และสร้างจิตสำนึกและจัดการเรียนรู้การผลิตและบริโภคที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม

7. สถานศึกษาดันแบบนำขยะมาใช้ประโยชน์เพื่อลดปริมาณขยะ

8. มีสถานศึกษา นวัตกรรมต้นแบบในการนา 3RS มาประยุกต์ใช้ในการผลิต และบริโภค ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

9. มีการทำนโยบายการจัดซื้อจัดจ้าง ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

1. สถานศึกษาในสังกัดมีนโยบายและจัดกิจกรรมให้ความรู้ ที่ถูกต้องและสร้าง จิตสำนึก ด้านการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนำไปปฏิบัติใช้ที่บ้านและชุมชน เช่น การส่งเสริม อาชีพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดใช้สารเคมีจากปุ๋ยและยาฆ่าแมลง ฯลฯ

2. สถานศึกษามีการนำขยะมาใช้ประโยชน์ในรูปผลิตภัณฑ์และพลังงานเพื่อลดปริมาณขยะ และมีส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชนเพื่อลดปริมาณคาร์บอนที่โรงเรียนและชุมชน

3. สถานศึกษามีการบูรณาการ เรื่องการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมและการนำขยะ มาใช้ประโยชน์รวมทั้งสอดแทรกในสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

4. นักเรียนเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ มีการขยายผลแหล่งเรียนรู้ นักเรียน โรงเรียน ชุมชน เรียนรู้ด้านการลดใช้พลังงาน การจัดการขยะและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และตัวอย่างรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น โรงงานอุตสาหกรรมสีเขียว ฯลฯ

5. นักเรียน สถานศึกษามีการเก็บข้อมูลเปรียบเทียบการลดปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ ในการดำเนินกิจกรรมประจำวันในสถานศึกษาและที่บ้าน และข้อมูลของ Carbon Footprint ในรูปแบบ QR CODE และ Paper less

6. ครู มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และดำเนินการจัดทำงานวิจัย ด้านการสร้างสำนึกด้านการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้

7. ครู และนักเรียนสามารถนำสื่อ นวัตกรรมที่ผ่านกระบวนการคิดมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนการจัดการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและชุมชนได้ตามแนวทาง Thailand 4.0

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรและสถานที่ ให้เป็นสำนักงานสีเขียวต้นแบบมีนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน

กลยุทธ์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

1. สถานศึกษา หรือกลุ่มสถานศึกษา มีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา ครอบคลุม ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

2. หน่วยงานส่วนกลาง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องปรับเปลี่ยนให้เป็นหน่วยงานที่มีความทันสมัย พร้อมทั้งจะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม ตรวจสอบ ติดตาม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. หน่วยงานทุกระดับ มีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

4. หน่วยงานทุกระดับมีกระบวนการ และการวิจัยงบประมาณด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา โดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน

5. หน่วยงานทุกระดับ พัฒนานวัตกรรม และเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

1. สถานศึกษาได้รับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นอิสระ
2. สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานส่วนกลาง ได้รับการพัฒนาให้เป็น หน่วยงานที่มีความทันสมัย ยืดหยุ่น คล่องตัวสูง พร้อมทั้งจะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม ตรวจสอบ ติดตาม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกตำบล
3. สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานส่วนกลาง นำนวัตกรรม และเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มาใช้ในการบริหารจัดการและตัดสินใจ ทั้งระบบ
4. สถานศึกษา และหน่วยงานในสังกัดทุกระดับ มีความโปร่งใส ปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
5. สถานศึกษา หน่วยงานในสังกัด ทุกระดับ ผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA)
6. สถานศึกษาทุกแห่งและหน่วยงานในสังกัดมีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศวิชาการ ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานในสังกัด
7. สถานศึกษาทุกแห่งมีข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลที่สามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้สู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Big Data Technology)
8. สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานส่วนกลาง มีแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Platform) เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านบริหารจัดการศึกษา
9. สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

สุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 92-93) ศึกษาการประเมินผลการนำนโยบายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินกระบวนการนำนโยบายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไปสู่การปฏิบัติในระดับประถมศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน 2) ศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และ

4) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร ระดับนโยบาย ระดับเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู นักเรียน/ผู้เรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน จาก 16 จังหวัด 4 ภาคทั่วประเทศ รวม 10,628 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามสำหรับกลุ่มเป้าหมาย 14 กลุ่ม รวม 14 ชุด ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การจัดอันดับ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยในประเด็นสำคัญคือ 1) มีการถ่ายทอดนโยบายตามลำดับชั้น จากกระทรวงสู่หน่วย งานระดับปฏิบัติ 2) สภาพและผลการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในระบบโรงเรียน คือ การให้ครู สอดแทรกเรื่องการอ่านไปในทุกกลุ่มสาระ การพัฒนาห้องสมุด และการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย มีผล ให้นักเรียนสนใจ การอ่านเพิ่มขึ้น เข้าห้องสมุดและยืมหนังสือกลับบ้านมากขึ้น กรณีนอกระบบโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มีอาสาสมัครส่งเสริมการอ่าน และมีการจัดแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น จัดมุมอ่านหนังสือที่บ้านและ อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน พบว่า มีความคล้ายคลึงกันทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ปัจจัยดังกล่าวประกอบด้วยปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรม ครู ตัวผู้เรียนและผู้ปกครองและ 4) ข้อเสนอเชิงนโยบายส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่ได้จากการวิจัยนี้ประกอบด้วย ข้อเสนอทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติ เช่น การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ควรได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและในระดับปฏิบัติควรส่งเสริมความร่วมมือที่ดีจากบุคลากรทั้งหมด

ชุตินา วรจันทร์ (2558, น. 136-137) ศึกษาวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จากการใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่อ่านและเขียนได้ต่ำกว่าเกณฑ์โรงเรียนบ้านเมืองทอง (วิระประชานุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยประกอบด้วยผู้วิจัย ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 จำนวน 2 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 10 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นการสะท้อนการปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง เครื่องมือสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) สื่อประสมประกอบด้วย สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สื่อเพลงคาราโอเกะ แบบฝึกทักษะการอ่านการเขียนและเกม 3) แบบทดสอบย่อย 4) แบบสังเกตพฤติกรรม เครื่องมือสำหรับทดสอบ

ความสามารถด้านการอ่านและการเขียนก่อนและหลังการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านและแบบทดสอบความสามารถด้านการเขียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน จากการสำรวจปัญหาที่พบ คือนักเรียนอ่านและเขียนต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งมีสาเหตุมาจากครู นักเรียนและผู้ปกครอง วิธีการที่ใช้แก้ปัญหา คือ ใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อประสานความร่วมมือทั้ง 3 ฝ่าย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอน บันไดทักษะ 4 ขั้นและใช้สื่อประสม เป็นสื่อในการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ ดำเนินการส่งเสริมการอ่านและการเขียนตามแผนที่วางไว้ ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ ดำเนินการไปพร้อมกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเขียน ขั้นที่ 4 การสะท้อนการปฏิบัติ สะท้อนผลการจัดกิจกรรมเริ่มจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 นำข้อบกพร่องและ ข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 พัฒนาอย่างต่อเนื่องลักษณะเดียวกันนี้ จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-18 กระบวนการวิจัยมีขั้นตอนที่ชัดเจน จึงสามารถส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ประกอบกับมีกระบวนการสอนที่เป็นขั้นตอน บันไดทักษะ 4 ขั้น และใช้สื่อประสมที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียนพร้อมทั้งได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้มีความสามารถด้านการอ่านและการเขียนเพิ่มขึ้น เมื่อสิ้นสุดกระบวนการ นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์ประเมินการอ่านและการเขียนด้านการอ่านในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.50 อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล นักเรียนอ่านถูกต้องระดับดีมาก จำนวน 5 คน อ่านถูกต้องระดับดี จำนวน 3 คน และอ่านถูกต้องระดับพอใช้ จำนวน 2 คน ด้านการเขียนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.10 อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคล นักเรียนเขียนถูกต้องระดับดีมาก จำนวน 5 คน เขียนถูกต้องระดับดี จำนวน 3 คน และเขียนถูกต้องระดับพอใช้ จำนวน 2 คน โดยสรุปกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน สามารถใช้เป็นแนวทางให้ครูและผู้ที่สนใจนำไปใช้เพื่อ ส่งเสริม พัฒนาหรือแก้ไขปัญหาที่ประสบจากการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และกระบวนการสอนบันไดทักษะ 4 ขั้นซึ่งมีขั้นตอนที่ชัดเจน ประกอบกับสื่อประสมที่มีความหลากหลายและอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องสามารถส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, น. 34) ได้สรุปผลการติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” และ “นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้และมีมาตรการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม” พบว่า ปัจจัยในการพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้ที่สำคัญ คือ การสร้างความตระหนักให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกกลุ่มสาระ รวมทั้ง

ผู้ปกครอง เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน ให้อ่านออกเขียนได้ การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ในการคัดกรองนักเรียน ที่มีความบกพร่องได้อย่างถูกต้อง และจัดทำแผนพัฒนาผู้เรียนที่บกพร่องเป็นรายบุคคล ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคัดกรองนักเรียน ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ กระทรวงสาธารณสุขรวมทั้งความร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครอง ในการเอาใจใส่ดูแลการอ่านการเขียนของนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง โดยเลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การใช้สื่อนวัตกรรม การอ่านการเขียน รวมทั้งการวัดผล ประเมินผลระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตลอดจนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลภายในโรงเรียน และนิเทศ ติดตามและประเมินผลโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ โดยการประเมินผลผู้เรียน ใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐานและมีระบบรายงานที่รวดเร็ว

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (2559, ก-ค) ดำเนินการติดตามการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการดำเนินงานตามนโยบายการแก้ปัญหาเด็กเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 1 และเพื่อศึกษาการดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 1 โดยนำแนวทางการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และคู่มือการดำเนินงานการอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่องและสื่อสารได้ ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาประยุกต์ใช้เป็นขอบเขตการติดตามการดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการติดตาม ได้แก่ สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตตรวจราชการ ที่ 1 จำนวน 103 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์กำหนดเป็นร้อยละของประชากร ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10% และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) ผู้ให้ข้อมูลในการติดตาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจำนวน 309 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการติดตาม เป็นแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหาร จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนจำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ

(Percentage) ค่าเฉลี่ย (x) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ผลการติดตามสรุปดังนี้

1. การดำเนินงานตามนโยบาย “การแก้ปัญหาให้นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” ของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 1 พบว่าประเด็นที่สถานศึกษา ระดับประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 1 ดำเนินการตามนโยบายได้ครบทุกแห่ง จำนวน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) สถานศึกษาได้ดำเนินการประกาศนโยบายเรื่อง “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” ที่ผ่านมา ให้ครูและผู้ปกครองได้รับทราบและมีส่วนร่วมดำเนินการ 2) สถานศึกษาดำเนินการประเมินการอ่านการเขียนของนักเรียนทุกระดับชั้น 3) สถานศึกษาทำการวิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ เพื่อเป็นข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านการเขียนภาษาไทยทุกระดับชั้น เป็นรายบุคคล 4) สถานศึกษาบริหารจัดการโดย ให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับผิดชอบ และแก้ปัญหาให้นักเรียน ด้านการอ่านการเขียนร่วมกัน 5) สถานศึกษามี การดำเนินการประสานความร่วมมือกับ ผู้เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง 6) สถานศึกษาดำเนินการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านการเขียน และการแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอให้แก่ นักเรียน และ 7) สถานศึกษาดำเนินการรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาการอ่านการเขียนของนักเรียนต่อหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนประเด็นที่สถานศึกษาดำเนินการตามนโยบายได้น้อยที่สุด จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษามี การนำผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการอ่านออกเขียนได้มาใช้ประกอบการพิจารณาความดีความชอบของครู

2. การดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 1 พบผลดังนี้

2.1 การดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 1 พบว่า ทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

2.2 ผลการเปรียบเทียบ การดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 1 ที่พบมากที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีเวลาดูแล ส่งเสริมหรือกวดขันในเรื่องการเรียนการอ่านการเขียนแก่บุตรหลาน เนื่องจากมีฐานะยากจนต้องทำมาหากิน บางส่วนมีอาชีพรับจ้าง หรือเป็นผู้ใช้แรงงานซึ่งออกไปทำงานแต่เช้าและ

จะกลับบ้านค่ำมืด รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ 1) สถานศึกษามีข้อจำกัดด้านครูผู้สอน เช่น ขาดครูผู้สอนภาษาไทยที่จบตรงเอก จำนวนครูไม่เพียงพอ ไม่ครบชั้นเรียน ครูมีภาระงานอื่น ๆ มาก ครูรุ่นใหม่ขาดทักษะและความอดทน ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ทำให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการอ่าน การเขียนของผู้เรียน 2) ผู้เรียนบางส่วนขาดความพร้อมและทักษะพื้นฐานการอ่าน การเขียนไม่ค่อยดี มีความพร้อมในการเรียนต่ำกว่าอายุ มีความบกพร่องในการเรียนรู้หรือมีปัญหาด้านการอ่าน (LD: Learning Disabilities) สมาธิสั้น การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียนที่มีความบกพร่องกับผู้เรียนปกติ การขาดความสนใจ ขาดวินัยตนเองในการอ่านการเขียน การขาดเรียนบ่อย การย้ายเข้าเรียนระหว่างปี การโยกย้ายตามผู้ปกครอง การมีปัญหาสุขภาพของผู้เรียน และ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน ได้แก่ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่หลากหลาย มีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ ขาดการสร้างบรรยากาศและแรงจูงใจในการเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่สนใจเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดทักษะและความเชี่ยวชาญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนขาดการติดตามประเมินผลที่ต่อเนื่อง

4. แนวทางการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 1 ที่พบมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านการเขียนที่หลากหลาย น่าสนใจ ระวังทันสมัยเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เช่น กิจกรรมเล่านิทาน ตะกร้าพาเพลิน กิจกรรมเล่านิทาน การพูดสรุปความออกเสียงกลุ่มคำเสียงวรรณยุกต์ กิจกรรมเล่านิทานหน้าเสาธง ภาษาไทยวันละคำหน้าเสาธง วันภาษาไทยแห่งชาติ กิจกรรมรักการอ่าน วันละ 20 นาที หลังพักรับประทานอาหาร กิจกรรมวางอ่านทุกคน กิจกรรมพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต การอ่านหนังสือให้เพื่อนฟัง อ่านนิทานให้น้องฟัง เขียนเรื่องสั้นจากภาพ หรือเรื่องที่กำหนดขึ้นมาเองของนักเรียน โครงการห้องสมุด โครงการอ่านวันละ 15 นาที ก่อนเรียน เป็นต้น ควรมีการจัดอย่างจริงจัง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ให้เป็นที่พึงพอใจของผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข สุขใจได้ความรู้รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ 1) จัดประชุม ครู ผู้ปกครอง /ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญ การอ่านการเขียนของผู้เรียน และให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วม รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาการอ่านการเขียนของผู้เรียน เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านอย่างจริงจังต่อเนื่อง 2) จัดชั่วโมงหรือจัดเวลาให้มีการสอนซ่อมเสริมการอ่านการเขียนให้กับผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน การเขียนนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) อย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เช่น ช่วงเวลาว่างในตอนเช้า ก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ ช่วงเวลาพักกลางวัน หรือช่วงเวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน เป็นต้น รวมทั้งมีการติวตอนเช้าหรือช่วงเวลาว่างสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นต้น 3) ครูผู้สอนควรปรับปรุงรูปแบบวิธีการสอน หรือใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ ระวัง สนุกสนาน เช่น วิธีการสอนแบบจับคู่ให้คนที่อ่านออกเขียนได้สอนคนที่อ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง การฝึกทักษะการอ่าน การเขียน

ทุกวันกับครู กับ เพื่อนที่เก่ง หรือใช้กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (Brain-based Learning: BBL) เป็นต้น รวมทั้งจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม และ 4) สถานศึกษาควรให้โอกาสและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาตนเองด้านจัดการเรียนการสอนภาษาไทย การจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจรในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ศรีแพ ผลบุญ (2559, น. 117-120) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์หาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 351 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 93 คน และครู จำนวน 258 คน จาก 93 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) การทดสอบค่าที (t - test ชนิด Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 7) ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน

ในโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 8) ตัวแปรปัจจัยการบริหาร จำนวน 7 ด้าน พบว่ามี จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ด้านการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้นส่งเสริม ด้านภาวะผู้นำ ด้านเจตคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย และด้านการติดต่อสื่อสารที่สามารถพยากรณ์ การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 52.90 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ $\pm .387$ และ 9) ปัจจัยการบริหารที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อหาแนวทางพัฒนา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้นส่งเสริม ด้านภาวะผู้นำ ด้านเจตคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย และด้านการติดต่อสื่อสาร โดยได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน

พิสมัย ดวงพิมาย (2560, น. 88-89) ศึกษาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 2) เปรียบเทียบการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนการได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่านและงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 48 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่าน ด้านการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลการส่งเสริมการอ่าน ด้านการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน และด้านการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน 2) ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน การได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน และงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่าน มีการส่งเสริมการอ่านที่แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้านการได้รับรางวัลด้านการส่งเสริมการอ่าน ด้านการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการอ่านไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน คือ โรงเรียนควรส่งเสริมนโยบายที่นำกลยุทธ์ลงไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการอ่าน สนับสนุนการส่งเสริมงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน นำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาท

ในการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอและทันสมัย การจัดกิจกรรมส่งเสริมต้องหลากหลาย น่าสนใจและจูงใจให้นักเรียนหันมาร่วมกิจกรรมมากขึ้น และต้องจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน ตลอดจนมีการกำกับติดตามผลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน และนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมในครั้งต่อไป ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้แสดงความสามารถ และสร้างสรรค์ผลงานให้มากขึ้น ให้ความสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน มีการมอบเกียรติบัตรและรางวัลกับครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ปิยธิดา รอดซุง (2561) ศึกษาวิจัย การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความต้องการในการจัดกิจกรรม โดยใช้แบบสอบถามสภาพและความต้องการในการจัดกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 2 และ 3 จำนวน 510 คน และครู จำนวน 47 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Priority Need Index (PNI) 2) สร้างและพัฒนากิจกรรม โดยอาศัยข้อมูลเชิงทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ร่วมกับข้อมูลจากการศึกษาสภาพและความต้องการในการจัดกิจกรรมและการสัมภาษณ์ครูที่จัดกิจกรรมในโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมเป็นที่ยอมรับ จำนวน 5 คน สังเคราะห์เป็นแนวคิดในการจัดกิจกรรม ตรวจสอบแนวคิดในการจัดกิจกรรมด้วยการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และประเมินคุณภาพกิจกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอเตอร์ 3) ทดลองใช้กิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก จำนวน 26 คน โดยมีการวัดนิสัยรักการอ่านก่อนดำเนินการทดลองใช้กิจกรรม ระหว่างการดำเนินกิจกรรมและภายหลังจบกิจกรรม ประกอบการสังเกตพฤติกรรมการอ่าน การสัมภาษณ์นักเรียน วิเคราะห์ ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวัดซ้ำ การหาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์เนื้อหา และ 4) ประเมินประสิทธิผลของการใช้กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยครูโรงเรียนอนุบาล พิษณุโลก จำนวน 15 คน ร่วมกับการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าความถี่ร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม มีประโยชน์ มีความถูกต้อง และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ตามแนวคิดในการจัดกิจกรรมที่สังเคราะห์ขึ้นสามารถทำให้นักเรียนมีคะแนนการวัดนิสัยรักการอ่านที่เพิ่มขึ้น และมีคะแนนการสังเกตพฤติกรรมการอ่านในระดับดีมากกิจกรรมที่นักเรียนชอบคือ กิจกรรมเส้นทางนักอ่านและกิจกรรมนิทานสำราญใจ และมีประสิทธิผลการใช้กิจกรรมในด้านความเป็นประโยชน์และด้านความเหมาะสมของกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

พิชญา สุวรรณโน. (2562) ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) จังหวัดสงขลา จำนวน 184 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้านกิจกรรมในชั้นเรียน นักเรียนต้องการฝึกอ่านตามครูมากที่สุด รองลงมา คือ อ่านนิทานหน้าชั้น แข่งขันตอบปัญหาจากการอ่าน และแข่งขันอ่านออกเสียง ด้านกิจกรรมห้องสมุด นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมแนะนำการใช้ห้องสมุดมากที่สุด รองลงมา คือ แนะนำหนังสือมาอ่าน และกิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ ด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน ต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะการอ่านร้อยแก้วร้อยกรองมากที่สุด รองลงมา คือ ต้องการให้โรงเรียนร่วมกับสำนักพิมพ์ต่าง ๆ จัดจำหน่ายหนังสือราคาถูก จัดนิทรรศการวันนักอ่านน้อย และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกับผู้ปกครอง ส่วนด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนอกสถานที่ นักเรียนต้องการไปร่วมแข่งขันทักษะการอ่านมากที่สุด รองลงมา คือ ไปเข้าค่ายนักอ่าน และไปร่วมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ตามลำดับ

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Fitzpatrick (1980, p. 2789 -A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านข้ามคำและแบบฝึกเพิ่มความเร็ว ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกมีประสิทธิภาพในการอ่านสูงกว่าควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Shanahan and Lomax (1988, p. 196) ได้ทำการศึกษาเพื่ออธิบายถึงความรู้ซึ่งเป็นผลมาจากความสำเร็จของการโยงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและเขียน 3 รูปแบบ พบว่าการอ่านและเขียนมีอิทธิพลในการเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

Miller (2011, p. 169) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนชั้น ป. 3 ที่เรียนโดยใช้โปรแกรมการอ่านสองวิธี คือ Voyager Universal Literacy (VUL) และ Harcourt Trophies (HT) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ป. 3 จำนวน 645 คน จาก 5 โรงเรียนเรียนโดยใช้แบบ (VUL) และอีกกลุ่มจำนวน 601 คน จาก 5 โรงเรียน เรียนโดยใช้แบบ (HT) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียน VUL มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้โปรแกรม HT ที่ละความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ ทักษะ เพศ และความสามารถในการเรียน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าประเทศไทยมีนโยบายเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาการอ่านของนักเรียนในทุกระดับมาอย่างต่อเนื่องทั้งในส่วนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งนโยบายต่าง ๆ ของแต่

ละหน่วยงาน ทั้งนี้ด้วยแนวคิดที่ว่า การอ่านเป็นพื้นฐานของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมและพัฒนาการอ่านที่ผ่านมา ก็ยังประสบกับสภาพปัญหาและปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่ทำให้การดำเนินงานยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะสถานศึกษาที่ถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านของนักเรียน ทั้งนี้จากการศึกษาของผู้วิจัยครั้งนี้ได้กำหนดองค์ประกอบของการส่งเสริมการอ่านจากการสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 2) การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน 3) การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน 4) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม และ 5) การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นสารสนเทศส่วนหนึ่งที่เป็นแนวทางในการส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ในการดำเนินการตามระยะการวิจัยทั้ง 2 ระยะ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดในแต่ละระยะการวิจัยไว้ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 2,658 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 334 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,324 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 334 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน 167 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 167 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970, P. 607-610) และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนประชากร		รวม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ผู้บริหารฯ	ครู		ผู้บริหารฯ	ครู	
เกษตรวิสัย	59	424	483	18	38	56
ปทุมรัตน์	40	284	324	12	27	39
สุวรรณภูมิ	81	589	670	24	48	72
เมืองสงวน	15	99	114	4	15	19
พนมไพร	51	354	405	15	36	51
โพนทราย	18	122	140	5	16	21
อาจสามารถ	58	374	432	17	38	55
หนองฮี	12	78	90	4	17	18
รวม	334	2,324	2,658	99	235	334

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยในระยะที่ 1 คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.1 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1.1 ศึกษาหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสร้างแบบสอบถามการวิจัย

2.1.2 ร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.1.3 สร้างแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบลิเคอร์ท โดยกำหนดการแปลความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

2.2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive sampling) จาก 1) นักวิชาการหรืออาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จำนวน 2 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และ 3) ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

2.2.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิกการศึกษาดุสิตบัณฑิต (กศ.ด) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยพะเยา

2.2.1.2 อาจารย์อนุสรณ์ อุสินแก่นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิกศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

2.2.1.3 นางสาวชญญา อินทริกานนท์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 วุฒิกศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2.1.4 นางสาวเพียงฤทัย ชุมวัน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 วุฒิกศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

2.2.1.5 นางณัฐมน เขิงหอม ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

จากนั้นพิจารณาเลือกข้อคำถามจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.60 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนิยามศัพท์เฉพาะของงานวิจัย โดยกำหนดระดับความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ จากการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์และวัตถุประสงค์การวิจัย
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์และวัตถุประสงค์การวิจัย
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์และวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ครั้งนี้ปรากฏข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ .60 – 1.00 ซึ่งถือได้ว่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาตามที่กำหนดไว้

2.2.1.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 42 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) Cronbach, 1970, p. 161) โดยกำหนดเกณฑ์ว่าต้องมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .60 ขึ้นไป (สุวิมล ติรภานันท์, 2555, น. 65) การวิจัยครั้งนี้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78. ผลจากการวิเคราะห์ ปรากฏการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.78 ถือได้ว่าผ่านเกณฑ์การพิจารณาตามที่กำหนดไว้ จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 เนื้อหาการวิจัย

องค์ประกอบส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 1) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 2) การพัฒนาครูและบุคลากร 3) กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน 4) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม และ 5) การจัดและพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2.4 สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

2.5 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน พ.ศ. 2564

2.6 วิธีดำเนินการ

2.6.1 ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.6.2 จัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.6.3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประสานงานกำหนดนัดหมายวัน เวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.6.4 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.7.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ไปตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบ พร้อมลงรหัสกำกับ (Coding) จากนั้นนำแบบสอบถามที่มีการตอบแบบสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูล

2.7.2 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำกับข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ขนาดโรงเรียน และระดับการศึกษา โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

กำหนดใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 82-83) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.7.3 นำข้อมูลจากการศึกษาความสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่างและเป็นสูตรที่นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2542, น. 242) ได้ปรับสูตรการคำนวณมาจาก PNI โดยการหาค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง (I) กับค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยความเป็นจริงในปัจจุบัน (D) เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะนำมาจัดลำดับ โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพปัจจุบัน แล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า PNI_{Modified} โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ PNI_{Modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการ

I = Importance หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่คาดหวัง คือระดับความต้องการ

D = Degree of Success หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ตัวเลขดัชนีความต้องการสูง แสดงว่ามีความจำเป็นในการพัฒนามาก

2.7.4 นำผลการวิเคราะห์มาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ตามค่า Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) จากมากไปหาน้อย เพื่อเรียงลำดับตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด 3 อันดับ นำไปศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในระยะการวิจัยต่อไป

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

1. กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ประกอบด้วย 1) นักวิชาการหรืออาจารย์ในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน และ 3) ครู ผู้สอน จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิกการศึกษาดุขฎิบัณฑิต (กศ.ด) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.2 นายอนุสรณ์ ภูสินแก่นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิกศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม)สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิกการศึกษาดุขฎิบัณฑิต (กศ.ด) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยพะเยา

1.4 นายอุดมศักดิ์ ดีโสภา ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองเกษตรพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 วุฒิกศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.5 นางสาวชญญา อินทริกานนท์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 วุฒิกการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.6 นางสาวเพียงฤทัย ชูมวัน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 วุฒิกการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

1.7 นางวรพันธ์ บุตรแพง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 วุฒิกการศึกษามหาบัณฑิต (ศศ.ม) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.8 นางรัชณี แซ่อึ้ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 วุฒิกการศึกษามหาบัณฑิต (ศศ.ม) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.9 นางณัฐมน เชิงหอม ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 วุฒิกการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ เป็นลักษณะแบบมีโครงสร้าง (structure interview)

3. เนื้อหาการวิจัย

ผลการศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในการวิจัยระยะที่ 1

4. สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

สถานที่ปฏิบัติงานของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2564

6. วิธีดำเนินการ

6.1 กำหนดคุณสมบัติในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

6.2 ศึกษาหลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

6.3 นำผลการดำเนินการในระยะที่ 1 มาจัดรวบรวมเป็นข้อมูลสารสนเทศเบื้องต้นเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

6.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม

6.5 ดำเนินการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.5.1 ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

6.5.2 ส่งหนังสือขอสัมภาษณ์พร้อมแนบเอกสารสัมภาษณ์ ส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน ก่อนล่วงหน้า 15 วัน ก่อนการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ศึกษาก่อน พร้อมทั้งประสานกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำหนดสถานที่ วัน เวลา ในการสัมภาษณ์ต่อไป

6.5.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจะเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามสถานที่ วัน เวลา ที่ประสานไว้

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ แล้วสรุปเป็นความเรียงและแจกแจงความถี่ (Frequency)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการดำเนินการวิจัยแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีรายละเอียดการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ค่าความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)

4.2 ผลดำเนินการวิจัย

4.2.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

4.2.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 334 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด จำนวน 317 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.91 จากแบบสอบถามทั้งหมด โดยมีรายละเอียดการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป		สถานภาพ		รวม	ร้อยละ
		ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)		
เพศ	1. ชาย	137	70	207	65.30
	2. หญิง	21	89	110	34.70
รวม		158	159	317	100
ประสบการณ์ ในการทำงาน	1. ต่ำกว่า 10 ปี	-	35	35	11.04
	2. ตั้งแต่ 11 - 20 ปี	78	67	145	45.74
	3. มากกว่า 20 ปี	80	57	137	43.22
รวม		158	159	317	100
ระดับการศึกษา	1. ปริญญาตรี	-	68	68	21.45
	2. ปริญญาโท	146	88	234	73.82
	3. ปริญญาเอก	12	3	15	4.73
รวม		158	159	317	100

จากตารางที่ 4.1 การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 65.30 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 11-20 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 45.74 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีและต่ำกว่า 10 ปี ตามลำดับ และส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 73.82 รองลงมา คือ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาเอก ตามลำดับ

4.2.1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สรุปดังตาราง 4.2-4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	4.54	.35	มากที่สุด	4.81	.39	มากที่สุด
การพัฒนาครูและบุคลากร	4.52	.34	มากที่สุด	4.76	.32	มากที่สุด
กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การ ส่งเสริมการอ่าน	4.61	.40	มากที่สุด	4.74	.42	มากที่สุด
การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม	4.49	.41	มาก	4.76	.22	มากที่สุด
การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.52	.33	มากที่สุด	4.75	.33	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.54	.37	มากที่สุด	4.76	.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .37) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดถึงสูงสุดอยู่ระหว่าง 4.61 – 4.49 เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้ ด้านการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .40) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .35) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .34) การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .34) และการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .49) ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = .34) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดถึงสูงสุดอยู่ระหว่าง (4.81-4.74) เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดถึงต่ำสุด ดังนี้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = .39) รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = .32) ด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = .22) ด้านการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = .33) และด้านกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = .42) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. จัดกิจกรรมวิธีอ่านหนังสือ การเลือกหนังสืออ่าน การอ่านหนังสือให้ฟัง และการเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากภาพ การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียน	4.32	.25	มาก	4.68	.21	มากที่สุด
2. การปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจในการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.51	.13	มากที่สุด	4.81	.27	มากที่สุด
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู/บุคลากรและนักเรียน	4.36	.33	มาก	4.87	.69	มากที่สุด
4. การจัดกิจกรรมวันสำคัญเพื่อส่งเสริมเจตคติด้านการอ่าน เช่น วันสุนทรภู่ วันภาษาไทย เป็นต้น	4.65	.47	มากที่สุด	4.73	.44	
5. สร้างทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านพร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	4.69	.39	มากที่สุด	4.83	.32	มากที่สุด
6. มีการบูรณาการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.58	.06	มากที่สุด	4.89	.74	มากที่สุด
7. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน เช่น การทัศนศึกษา	4.75	.88	มากที่สุด	4.78	.33	มากที่สุด
8. เน้นการสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง หัดให้เด็กรู้จักฟัง พูด อ่าน เขียน ควบคู่กับฝึกให้เด็กรู้จักถาม	4.46	.28	มากที่สุด	4.85	.08	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.54	.35	มากที่สุด	4.81	.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อพบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .35) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน เช่น การทัศนศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = .88) รองลงมา คือ สร้างทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่าน พร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = .39) และ การจัดกิจกรรมวันสำคัญเพื่อส่งเสริมเจตคติด้านการอ่าน เช่น วันสุนทรภู่ วันภาษาไทย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = .47) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดกิจกรรมวิธีอ่านหนังสือ การเลือกหนังสืออ่าน การอ่านหนังสือให้ฟัง และการเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากภาพ การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = .25) สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = .39) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการบูรณาการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = .74) รองลงมา คือ เน้นการสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง หัดให้เด็กรู้จักฟัง พูด อ่าน เขียน ควบคู่กับฝึกให้เด็กรู้จักถาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = .08) และสร้างทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่าน พร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = .32) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดกิจกรรมวิธีอ่านหนังสือ การเลือกหนังสืออ่าน การอ่านหนังสือให้ฟัง และการเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากภาพ การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = .21)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการพัฒนาบุคลากร
ด้านการส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อ

การพัฒนาบุคลากร ด้านการส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การอบรมเชิงปฏิบัติการและการจัดการความรู้ เพื่อให้ครูมีความรู้ด้านการอ่านมากขึ้น	4.33	.64	มาก	4.71	.32	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การพัฒนาบุคลากร ด้านการส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากร ได้พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	4.56	.21	มากที่สุด	4.76	.07	มากที่สุด
3. ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากร มีการแก้ปัญหาด้านการอ่านของ นักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย	4.21	.89	มาก	4.87	.56	มากที่สุด
4. ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากร มีการสร้างนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียน	4.52	.01	มากที่สุด	4.85	.67	มากที่สุด
5. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การส่งเสริมการอ่าน เช่น ภาระงาน การ PLC การนำเสนอ ผลงาน เป็นต้น	4.66	.32	มากที่สุด	4.79	.17	มากที่สุด
6. สถานศึกษาจัดการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียน	4.58	.29	มากที่สุด	4.75	.09	มากที่สุด
7. สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ยกย่อง เชิดชูเกียรติครูรักการอ่าน	4.49	.33	มาก	4.70	.37	มากที่สุด
8. ส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากรให้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	4.68	.02	มากที่สุด	4.67	.27	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การพัฒนาบุคลากร ด้านการส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
9. ส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากร เป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือ กลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาการส่งเสริม การอ่าน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ ด้านการอ่านให้มีความเข้มแข็ง	4.63	.39	มากที่สุด	4.73	.35	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.52	.34	มากที่สุด	4.76	.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อ พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .34) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = .02) รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การส่งเสริมการอ่าน เช่น กระบวน การ PLC การนำเสนอผลงาน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .32) และส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากรเป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการอ่านให้มีความเข้มแข็งค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .39) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .89) สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = .32) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = .56) รองลงมา คือ ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการสร้างนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการอ่านของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = .67) และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การส่งเสริมการอ่าน เช่น กระบวน การ PLC การนำเสนอ ผลงาน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = .17) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

ส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน พัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67, S.D. = .37$)

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการกำหนดนโยบายและ กลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อ

การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ การส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. กำหนดนโยบายและกลยุทธ์แก้ไขปัญหา การอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ไปปฏิบัติ นั้นมีแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	4.28	.47	มาก	4.52	.21	มากที่สุด
2. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและ กำหนดให้ครูทุกคนสำรวจข้อมูล จำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ทุกระดับชั้นเพื่อวิเคราะห์ปัญหา	4.56	.36	มากที่สุด	4.68	.55	มากที่สุด
3. จัดทำแผนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ตามบริบท ความพร้อมของนักเรียนในโรงเรียน	4.75	.64	มากที่สุด	4.82	.34	มากที่สุด
4. มีโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน	4.78	.18	มากที่สุด	4.85	.17	มากที่สุด
5. สถานศึกษากำหนดแนวทางหลักการหรือ วิธีการปฏิบัติในการส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียน	4.62	.74	มากที่สุด	4.67	.57	มากที่สุด
6. สถานศึกษากำหนดเป้าประสงค์ การส่งเสริมการอ่านตามนโยบาย ที่กำหนดไว้	4.73	.32	มากที่สุด	4.78	.34	มากที่สุด
7. สถานศึกษากำหนดพันธกิจเพื่อบรรลุ เป้าหมายตามนโยบายการส่งเสริมการอ่าน	4.62	.44	มากที่สุด	4.88	.32	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ การส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
8. สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับ การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนที่ ชัดเจน	4.56	.36	มากที่สุด	4.73	.88	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.61	.40	มากที่สุด	4.74	.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านด้านการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อ พบว่าสภาพปัจจุบัน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .44) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = .18) รองลงมา จัดทำแผนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ตามบริบทความพร้อมของนักเรียนในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = .73) และครูจัดทำแผนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ตามบริบทความพร้อมของนักเรียนในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = .32) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดนโยบายและกลยุทธ์แก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ไปปฏิบัตินั้นมีแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .47) สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = .42) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดพันธกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายตามนโยบายการส่งเสริมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = .32) รองลงมา คือ มีโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = .17) และจัดทำแผนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ตามบริบทความพร้อมของนักเรียนในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = .34) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กำหนดนโยบายและกลยุทธ์แก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ไปปฏิบัตินั้นมีแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .21)

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการสร้างเครือข่าย การมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้อ

การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สร้างความร่วมมือร่วมกับบุคคลและสถาบันเอกชนให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมพัฒนา การอ่าน	4.64	.21	มากที่สุด	4.72	.15	มากที่สุด
2. สร้างเครือข่ายทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน ระหว่างครูและบุคลากรเพื่อร่วมพัฒนาการอ่านของนักเรียน	4.53	.36	มากที่สุด	4.76	.02	มากที่สุด
3. สร้างเครือข่ายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.56	.47	มากที่สุด	4.79	.33	มากที่สุด
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	4.32	.98	มากที่สุด	4.87	.21	มากที่สุด
5. สร้างภาคีเครือข่าย ชุมชนและภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วยจัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา	4.41	.01	มากที่สุด	4.65	.37	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.49	.41	มาก	4.76	.22	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้อ พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .41) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สร้างความร่วมมือ

ร่วมกับบุคคลและสถาบันเอกชนให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมพัฒนาการอ่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .21) รองลงมาคือ สร้างเครือข่ายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .47) และ สร้างเครือข่ายทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน ระหว่างครูและบุคลากรเพื่อร่วมพัฒนาการอ่านของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .36) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .98) สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = .22) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = .21) รองลงมาคือ สร้างเครือข่ายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = .33) และ สร้างเครือข่ายทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน ระหว่างครูและบุคลากรเพื่อร่วมพัฒนาการอ่านของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = .02) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สร้างภาคีเครือข่าย ชุมชน และภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วยจัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = .37)

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น จัดมุมอ่านหนังสือที่บ้านและอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง	4.51	.21	มากที่สุด	4.68	.32	มากที่สุด
2. ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดให้มีสื่อการอ่าน มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	4.31	.09	มาก	4.72	.07	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน	4.28	.64	มาก	4.76	.14	มากที่สุด
4. ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.67	.07	มากที่สุด	4.79	.58	มากที่สุด
5. ปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	4.54	.67	มากที่สุด	4.85	.07	มากที่สุด
6. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่านทั้งในส่วนของครู/บุคลากร และที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน	4.49	.19	มาก	4.71	.33	มากที่สุด
7. มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน	4.62	.34	มากที่สุด	4.67	.91	มากที่สุด
8. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน เช่น การจัด ทำป้ายนิเทศ คำขวัญ คำกลอน ชื่อต้นไม้ ป้ายบอกทาง/แนะนำสถานที่ เป็นต้น	4.75	.41	มากที่สุด	4.82	.20	มากที่สุด
เฉลี่ยโดยรวม	4.52	.33	มากที่สุด	4.75	.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวม

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .33) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน เช่น การจัดทำป้ายนิเทศ คำขวัญ คำกลอน ชื่อต้นไม้ ป้ายบอกทาง/แนะนำสถานที่ เป็นต้น , ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = .41) รองลงมา คือ ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .07) และมีระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .34) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .64) สภาพที่พึงประสงค์ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = .33) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = .07) รองลงมา คือ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน เช่น การจัดทำป้ายนิเทศ คำขวัญ คำกลอน ชื่อต้นไม้ ป้ายบอกทาง/แนะนำสถานที่ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = .20) และ ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = .58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น จัดมุมอ่านหนังสือที่บ้านและ อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = .32)

4.2.1.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยได้นำผลมาวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI Modified) สรุปดังตาราง 4.8 - 4.13 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	4.54	.35	4.82	.35	.06	3
การพัฒนาครูและบุคลากร	4.52	.34	4.77	.34	.05	4
กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริม การอ่าน	4.61	.40	4.89	.23	.06	2
การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม	4.49	.41	4.80	.11	.07	1
การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.52	.33	4.74	.39	.05	5
เฉลี่ยโดยรวม	4.54	.37	4.80	.28	.06	-

หมายเหตุ. ในการพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นกรณีมีค่า PNI เท่ากัน ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ที่สูงลงมาต่ำสุดตามลำดับ

จากตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้าน พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นโดยรวม PNI = .06 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI) คือ การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม (PNI = .07) รองลงมา ได้แก่ กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน (PNI = .06) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (PNI = .06) การพัฒนาครูและบุคลากร (PNI = .05) และ การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (PNI = .054) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยรวมและรายข้อ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. จัดกิจกรรมวิธีอ่านหนังสือ การเลือกหนังสืออ่าน การอ่านหนังสือให้ฟัง และการเล่านิทาน การเล่า เรื่องจากภาพ การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียน	4.32	.25	4.68	.21	.08	3

(ต่อ)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
2. การปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจ มีการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.51	.13	4.81	.27	.07	5
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู/บุคลากรและนักเรียน	4.36	.33	4.87	.69	.11	1
4. การจัดกิจกรรมวันสำคัญเพื่อส่งเสริมเจตคติด้านการอ่าน เช่น วันสุนทรภู่ วันภาษาไทย เป็นต้น	4.65	.47	4.73	.44	.02	7
5. สร้างทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่าน พร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	4.69	.39	4.83	.32	.03	6
6. มีการบูรณาการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.58	.06	4.89	.74	.07	4
7. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน เช่น การทัศนศึกษา	4.75	.88	4.78	.33	.01	8
8. เน้นการสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง หัดให้เด็กรู้จักฟัง พูด อ่าน เขียน ควบคู่กับฝึกให้เด็กรู้จักถาม	4.46	.28	4.85	.08	.09	2
เฉลี่ยโดยรวม	4.54	.35	4.81	.39	.06	-

หมายเหตุ. ในการพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นกรณีมีค่า PNI เท่ากัน ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ที่สูงสุดลงมาต่ำสุดตามลำดับ

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยรวม และรายชื่อ พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นโดยรวม (PNI) = .13 เมื่อพิจารณารายชื่อที่มี PNI ค่าสูงสุด 3 ลำดับได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู/บุคลากรและนักเรียน (PNI = .11) รองลงมา ได้แก่ เน้นการสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง หัดให้เด็กรู้จักฟัง พูด อ่าน เขียน ควบคู่กับฝึกให้เด็กรู้จักถาม (PNI = .09) และ จัดกิจกรรมวิธีอ่านหนังสือ การเลือกหนังสืออ่าน การอ่านหนังสือให้ฟัง และการเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากภาพ การร้องเพลง การแสดงบทบาทสมมติ

การแสดงละคร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียน (PNI = .15) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่า PNI ต่ำสุด คือ การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านภายนอกโรงเรียน เช่น การทัศนศึกษา (PNI = .01)

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อ

การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การอบรมเชิงปฏิบัติการและการจัดการความรู้ เพื่อให้ครูมีความรู้ด้านการอ่านมากขึ้น	4.33	.64	4.71	.32	.09	2
2. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	4.56	.21	4.76	.07	.04	5
3. ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย	4.21	.89	4.87	.56	.16	1
4. ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการสร้างนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	4.52	.01	4.85	.67	.07	3
5. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การส่งเสริมการอ่าน เช่น กระบวนการ PLC การนำเสนอผลงาน เป็นต้น	4.66	.32	4.79	.17	.03	7
6. สถานศึกษาจัดการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	4.58	.29	4.75	.09	.04	6
7. สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติครูรักการอ่าน	4.49	.33	4.70	.37	.05	4
8. ส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต	4.68	.02	4.67	.27	-.00	9

(ต่อ)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
9. ส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากรเป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการอ่านให้มีความเข้มแข็ง	4.63	.39	4.73	.35	.02	8
เฉลี่ยโดยรวม	4.52	.34	4.76	.32	.05	-

หมายเหตุ. ในการพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นกรณีมีค่า PNI เท่ากัน ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ที่สูงลงมาต่ำสุดตามลำดับ

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน โดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นโดยรวม (PNI) = .05 เมื่อพิจารณารายข้อที่มี PNI ค่าสูงสุด 3 ลำดับได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย (PNI = .16) รองลงมา ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการและการจัดการความรู้ เพื่อให้ครูมีความรู้ด้านการอ่านมากขึ้น (PNI = .09) และส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการสร้างนวัตกรรม สื่อการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการอ่านของนักเรียน (PNI = .03) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่า PNI ต่ำสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนครูหรือบุคลากรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต (PNI = .00)

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านด้านการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน

การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. กำหนดนโยบายและกลยุทธ์แก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ไปปฏิบัตินั้นมีแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	4.28	.47	4.52	.21	.06	2

(ต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ การส่งเสริมการอ่าน	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
3. จัดทำแผนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่อ่านไม่ ออกเขียนไม่ได้ ตามบริบทความพร้อมของ นักเรียนในโรงเรียน	4.75	.64	4.82	.34	.01	6
4. มีโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.78	.18	4.85	.17	.03	4
5. สถานศึกษากำหนดแนวทางหลักการหรือ วิธีการปฏิบัติในการส่งเสริมการอ่านของ นักเรียน	4.62	.74	4.67	.57	.01	8
6. สถานศึกษากำหนดเป้าประสงค์การส่งเสริม การอ่านตามนโยบายที่กำหนดไว้	4.73	.32	4.78	.34	.01	7
7. สถานศึกษากำหนดพันธกิจเพื่อบรรลุ เป้าหมายตามนโยบายการส่งเสริมการอ่าน	4.62	.44	4.88	.32	.06	1
8. สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการ ส่งเสริมการอ่านของนักเรียนที่ชัดเจน	4.56	.36	4.73	.88	.04	3
เฉลี่ยโดยรวม	4.61	.40	4.74	.42	.03	-

หมายเหตุ. ในการพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นกรณีมีค่า PNI เท่ากัน ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย
สภาพที่พึงประสงค์ที่สูงลงมาต่ำสุดตามลำดับ

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการบูรณาการองค์ความรู้ โดยรวม
และรายข้อ พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นโดยรวม (PNI) = .03 เมื่อพิจารณารายข้อที่มี PNI
ค่าสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ สถานศึกษากำหนดพันธกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายตามนโยบายการส่งเสริมการ
อ่าน (PNI = .06) รองลงมา ได้แก่ กำหนดนโยบายและกลยุทธ์แก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
ไปปฏิบัตินั้นมีแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ (PNI = .06) และ
สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนที่ชัดเจน (PNI = .04)
ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่า PNI ต่ำสุด คือ สถานศึกษากำหนดแนวทางหลักการหรือวิธีการปฏิบัติในการ
ส่งเสริมการอ่านของนักเรียน (PNI = .01)

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้อ

ด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สร้างความร่วมมือร่วมกับบุคคลและสถาบัน เอกชนให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมพัฒนา การอ่าน	4.64	.21	4.72	.15	.02	5
2. สร้างเครือข่ายทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน ระหว่างครูและบุคลากรเพื่อร่วมพัฒนาการอ่านของนักเรียน	4.53	.36	4.76	.02	.05	3
3. สร้างเครือข่ายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	4.56	.47	4.79	.33	.05	2
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	4.32	.98	4.87	.21	.13	1
5. สร้างภาคีเครือข่าย ชุมชนและภาคีเครือข่าย ช่วยสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วยจัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา	4.41	.01	4.65	.37	.05	4
เฉลี่ยโดยรวม	4.49	.41	4.76	.22	.07	-

หมายเหตุ. ในการพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นกรณีมีค่า PNI เท่ากัน ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ที่สูงลงมาต่ำสุดตามลำดับ

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้อ พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นโดยรวม (PNI) = .07 เมื่อพิจารณารายข้อที่มี PNI ค่าสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน (PNI = 13) รองลงมา ได้แก่ สร้างเครือข่ายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (PNI = .05) และสร้างเครือข่ายทั้งในระดับกลุ่มโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน ระหว่างครูและบุคลากรเพื่อร่วมพัฒนาการอ่านของนักเรียน (PNI = .05) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่า PNI ต่ำสุด คือ สร้างความร่วมมือร่วมกับบุคคลและสถาบันเอกชนให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมพัฒนา การอ่าน (PNI = .02)

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น จัดมุมอ่านหนังสือที่บ้าน และ อ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง	4.51	.21	4.68	.32	.04	5
2. ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดให้มีสื่อการอ่าน มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและ การเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ	4.31	.09	4.72	.07	.10	2
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน	4.28	.64	4.76	.14	.11	1
4. ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.67	.07	4.79	.58	.03	6
5. ปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	4.54	.67	4.85	.07	.07	3
6. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่านทั้งในส่วนของครู/บุคลากร และที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน	4.49	.19	4.71	.33	.05	4
7. มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน	4.62	.34	4.67	.91	.01	8

(ต่อ)

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
8. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน เช่น การจัด ทำป้ายนิเทศ คำขวัญ ค่ำกลอน ชื่อด้านไม้ ป้ายบอกทาง/แนะนำสถานที่ เป็นต้น	4.75	.41	4.82	.20	.01	7
เฉลี่ยโดยรวม	4.52	.33	4.75	.33	.05	-

หมายเหตุ. ในการพิจารณาค่าความต้องการจำเป็นกรณีมีค่า PNI เท่ากัน ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ที่สูงลงมาต่ำสุดตามลำดับ

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยรวมและรายชื่อ พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นโดยรวม (PNI) = .05 เมื่อพิจารณารายชื่อที่มี PNI ค่าสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน (PNI = .11) รองลงมา ได้แก่ ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดให้มีสื่อการอ่าน มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ (PNI = .10) และ ปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน (PNI = .07) ตามลำดับ ส่วนชื่อที่มีค่า PNI ต่ำสุด คือ มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน (PNI = .01)

4.2.2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ในระยะที่ 1 โดยเลือกชื่อที่มีค่า PNI สูงสุดของแต่ละด้าน มาศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยเรียงลำดับนามผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

4.2.2.1 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ชื่อที่มีค่า PNI สูงสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงาน การส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

4.2.2.2 การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน ชื่อที่มีค่า PNI สูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดพันธกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายตามนโยบายการส่งเสริมการอ่าน

4.2.2.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ข้อที่มีค่า PNI สูงสุด คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู บุคลากรและนักเรียน

4.2.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากร ข้อที่มีค่า PNI สูงสุด 3 ข้อ คือ ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย

4.2.2.5 การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ข้อที่มีค่า PNI สูงสุด 3 ข้อ คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน

จากนั้นผู้วิจัยได้นำดำเนินการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยมีรายละเอียดสรุปผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) ด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ประเด็นศึกษา คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน สรุปผลการสัมภาษณ์ดังนี้

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 5 กรกฎาคม 2564)

“...ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อีกทั้งให้มีส่วนในการประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาและส่งเสริมการอ่านของนักเรียนด้วย...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 9 กรกฎาคม 2564)

“...การดำเนินการส่งเสริมการอ่านควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนการพัฒนาการอ่านของผู้เรียน การดำเนินการหรือการลงมือปฏิบัติ การประเมินหรือตรวจสอบดูแลนักเรียนที่บ้านเกี่ยวกับกิจกรรมการอ่าน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงพัฒนากระบวนการหรือวิธีการให้ดีขึ้น...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 13 กรกฎาคม 2564)

“...ในประเด็นศึกษากำหนดไว้ชัดเจนอยู่แล้วว่าให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน ภารกิจใดที่ผู้ปกครองควรมีบทบาทมาก โรงเรียนก็ต้องพิจารณาตามความเหมาะสม แต่หลักสำคัญ คือ การตรวจสอบความก้าวหน้า และการปรับปรุงแก้ไข ที่ควรยังคงให้ผู้ปกครองร่วมด้วย เพื่อสะท้อนผลและหาแนวทางส่งเสริมตามสภาพปัญหา...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 16 กรกฎาคม 2564)

“...ควรใช้กระบวนการ PDCA เข้ามาเป็นหลักในการดำเนินงาน เพื่อการดำเนินการเป็นไปอย่างมีคุณภาพ มุ่งเน้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 16 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีส่วนร่วมทั้งในการวางแผน ซึ่งก็หมายถึงการตัดสินใจ ประเมินผลการดำเนินงานด้วยตามบทบาทที่เหมาะสม...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6, 17 กรกฎาคม 2564)

“...ควรให้มีส่วนร่วมในการวางแผน และการดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ในส่วนที่เหมาะสมกับบทบาทของผู้ปกครอง...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7, 18 กรกฎาคม 2564)

“...ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลด้วย เนื่องจากจะได้ข้อมูลที่เป็นผลสะท้อนจากการดำเนินงานที่แท้จริง...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8, 18 กรกฎาคม 2564)

“...ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล การติดตาม รวมทั้งการกำกับดูแลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนที่บ้าน ก็ถือเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมด้วยเช่นเดียวกัน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9, 20 กรกฎาคม 2564)

“...ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลด้วยรวมทั้งการให้ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา หรือส่งเสริม หรือการพัฒนาการอ่านของนักเรียน...”

ตารางที่ 4.14 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม

ที่	แนวทางการพัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ								สรุป	
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9
1.	ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	/	/	/	/	/	/	-	-	-	5
2.	ควรใช้กระบวนการ PDCA เข้ามาเป็นหลักในการดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	-	-	-	/	-	-	-	-	-	1
3.	ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล การติดตาม รวมทั้งการกำกับดูแลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนที่บ้าน	-	-	-	-	-	-	/	/	-	2
4.	ผู้ปกครองมีการให้ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา หรือส่งเสริม หรือการพัฒนาการอ่านของนักเรียน	-	-	-	-	-	-	-	-	/	1

จากตารางที่ 4.14 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม

2) ด้านการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน ประเด็นศึกษา คือ สถานศึกษากำหนดพันธกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายตามนโยบายการส่งเสริมการอ่าน สรุปผลการสัมภาษณ์ดังนี้ (สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 5 กรกฎาคม 2564)

“...การดำเนินการตามนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่านตามที่กำหนดไว้ ควรดำเนินการโดยใช้กระบวนการอย่างเป็นระบบ คือ มีการวางแผนโดยทำความเข้าใจกับครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้รับทราบ มีการร่วมดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน มีการประเมินติดตามนโยบาย ร่วมกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 9 กรกฎาคม 2564)

“...ก่อนที่จะกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ควรมีวางแผนให้ดีและสอดคล้องกับนโยบายหลักของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการทำทำความเข้าใจกับครู ผู้ปกครอง นักเรียน กรรมการสถานศึกษาให้รับรู้และตั้งเป้าหมายร่วมกัน พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผล รายงานผลการดำเนินการ พันธกิจเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วย มีการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเป็นไปอย่างมีระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลยุทธ์...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 13 กรกฎาคม 2564)

“...ควรกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่านของทั้งรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่ เพื่อจะได้เป็นไปในภาพรวม อีกทั้งต้องทำความเข้าใจ ชี้แจงให้บุคลากรได้รับทราบ และร่วมกันวางแผน ดำเนินการกำหนดพันธกิจ หรือแนวทางที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกัน และมีการติดตามประเมินผลร่วมกันด้วย...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 16 กรกฎาคม 2564)

“...ควรกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ หรือกำหนดเป็นจุดเน้นของสถานศึกษา โดยทุกคนในสถานศึกษาร่วมรับรู้และร่วมดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย กล่าวคือทำเป็นกระบวนการ เช่น มีการวางแผน มีการลงมือปฏิบัติที่ทุกคนมีส่วนร่วม การประเมินตรวจสอบติดตาม การปรับปรุงแก้ไขให้กระบวนการดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 16 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการวางแผนการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่เกี่ยวข้อง โดยการสร้างความเข้าใจเพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงนโยบาย กลยุทธ์ดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และก็ต้องประกาศให้สาธารณชนได้ทราบว่าเรามีนโยบาย กลยุทธ์ด้านนี้ อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานจะต้องมีการประเมิน ติดตาม เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง..”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6, 17 กรกฎาคม 2564)

“...จริง ๆ แล้วโรงเรียนทุกโรงเรียนปฏิบัติตามนโยบายเรื่องการส่งเสริมการอ่านของกระทรวงศึกษาธิการอยู่แล้ว หากแต่มองว่าบางแห่งยังให้ความสำคัญในประเด็นนี้น้อย เสนอแนะว่าควรดำเนินการกำหนดพันธกิจ เป้าหมายให้ชัดเจน แจ่มต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบร่วมกัน โดยเฉพาะผู้บริหารและครูต้องร่วมมือกัน เข้าใจตรงกันในการดำเนินงานตามพันธกิจ และควรนำวงจรคุณภาพของเดมมิ่งมาใช้ เพื่อให้การดำเนินการแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7, 18 กรกฎาคม 2564)

“...ควรทำความเข้าใจโดยการวางแผน ชี้แจงให้ผู้ปกครอง ชุมชนทราบถึงกลยุทธ์เป้าหมายด้วย เพื่อให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันทั้งวางแผน การดำเนินการตามแผน การติดตามตรวจสอบประเมินผล และแก้ไขปรับปรุงอีกทั้งต้องมีกระบวนการติดตาม ประเมินด้วย...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8, 18 กรกฎาคม 2564)

“...ควรกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ และปรับให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และที่สำคัญผู้บริหารและครูต้องเข้าใจตรงกัน ปฏิบัติโดยมีเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน โดยมีกระบวนการวางแผนร่วมกัน ดำเนินการร่วมกันตามภารกิจของแต่ละคน ประเมินตามสภาพจริงร่วมกัน และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขนำไปสู่วิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุด...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9, 20 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการวางแผนร่วมกับหลายภาคส่วนในการดำเนินหนดการหรือการกำหนดกลยุทธ์ และควรมีการประเมินติดตามเป็นระยะ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และให้เป็นไปตามนโยบายหรือจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ รวมทั้งจุดเน้นของสถานศึกษาด้วย...”

ตารางที่ 4.15 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน

ที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ แนวทางการพัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9	สรุป
1.	ควรดำเนินการตามนโยบายและกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินติดตามตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ	/	/	/	/	-	/	/	/	/	8
2.	ควรมีการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัด	-	/	/	/	/	-	-	/	/	6
3.	ประกาศนโยบายและกลยุทธ์ให้สาธารณชน	-	-	-	-	-	/	/	-	-	2

จากตารางที่ 4.15 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน

3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ประเด็นศึกษา คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู บุคลากรและนักเรียน สรุปผลการสัมภาษณ์ดังนี้

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 5 กรกฎาคม 2564)

“...สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู บุคลากรและนักเรียนที่เป็นไปอย่างหลากหลาย มีกระบวนการดำเนินการที่เป็นระบบ มีการวางแผนหรือกำหนดแผนการให้ชัดเจนในการดำเนินงานก็ควรให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการวัดประเมินผล

เพื่อปรับปรุงและพัฒนา ทั้งกิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญการอ่านหรือการใช้ภาษาไทย เช่น วันภาษาไทย วันสุนทรภู่ เป็นต้น...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 9 กรกฎาคม 2564)

“...เรื่องของการสร้างเจตคติเป็นเรื่องที่สำคัญ เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา และที่สำคัญในการดำเนินการควรต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบ อาทิ มีการวางแผนชี้แจงทำความเข้าใจ มีข้อตกลงร่วมกันว่าจะดำเนินการกับใคร อย่างไรบ้าง เป็นต้น ทั้งนี้ในส่วนของการดำเนินงานตามแผนหรือที่เรียกว่าการลงมือปฏิบัตินั้นก็ควรให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน อาจแบ่งออกเป็นหลายรูปแบบเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ควรมีการประเมินหรือตรวจสอบการดำเนินงาน เช่น การสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 13 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการรณรงค์ หรือจัดกิจกรรมที่ให้ความสำคัญของการอ่าน โดยอาจจัดในวันสำคัญ เช่น วันภาษาไทย วันเด็ก วันสุนทรภู่ ฯลฯ และที่สำคัญต้องมีการประเมินผลด้วยว่ากิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วนั้นส่งผลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ดีต่อการอ่านอย่างไรบ้าง และนำผลนั้นไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงวิธีการหรือเพื่อการพัฒนาต่อไป...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 16 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ สืบค้นข้อมูล รวมทั้งจัดกิจกรรมการอ่านในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันภาษาไทย หรืออาจจัดทำเป็นแผนพัฒนาโดยกำหนดเป็นโครงการในแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา มีการวางแผนกำหนดเป้าหมาย กิจกรรมงบประมาณ เป้าหมาย มีการประเมินผลและติดตามอย่างต่อเนื่อง หากไม่บรรลุเป้าหมายก็ให้มีการปรับปรุงแก้ไขจนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 16 กรกฎาคม 2564)

“...ควรส่งเสริมการใช้ห้องสมุดในการอ่านสืบค้นหาความรู้ รวมทั้งการจัดมุมนักรอ่าน การจัดกิจกรรมรักการอ่าน วันภาษาไทย วันสุนทรภู่ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการวางแผนการดำเนินงาน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผลที่ชัดเจน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6, 17 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่าน การเขียนป้ายข้อความต่างๆ ให้นักเรียนสนใจอ่าน จัดมุมหนังสือในที่ต่างๆ จัดหรือพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งสืบค้นข้อมูลสำคัญ เชิญชวนให้ทุกคนใช้เวลาว่างในการรักการอ่าน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7, 18 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันภาษาไทย รวมทั้งจัดมุมน้กอ่าน การยกย่องชมเชยนักเรียนที่อ่านเก่ง หรือครูที่พฤติกรรมในการรักการอ่าน เป็นต้น...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8, 18 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการกำหนดเป็นแผนพัฒนาครูและบุคลากรฯ ด้านเจตคติในการอ่าน มีการจัดสรรงบประมาณที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อจัดหาสื่อ นวัตกรรม รวมทั้งการสร้างหรือพัฒนา แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน มีการให้รางวัล เชิดชูครูและบุคลากรสำหรับครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี ในการอ่าน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9, 20 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการจัดกิจกรรมวันสุนทรภู่ วันภาษาไทย หรือวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน พร้อมจัดสร้างมุมหนังสือในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สร้างบรรยากาศที่ดี สำหรับมุมน้กอ่าน มีการมอบรางวัลให้กับผู้ที่มีพฤติกรรมหรือเจตคติที่ดีต่อการ หรือยอดน้กอ่าน สิ่งเหล่านี้จะเป็นการสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน...”

ตารางที่ 4.16 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน

ที่	แนวทางการพัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ									
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9	
1	ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู โดยใช้กระบวนการวางแผน การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	/	/	-	/	/	-	-	-	-	4

(ต่อ)

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ที่	แนวทางการพัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ									สรุป
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9	
2	ควรมีการรณรงค์ หรือจัดกิจกรรมที่ให้ความสำคัญของการอ่าน โดยอาจจัดในวันสำคัญ เช่น วันภาษาไทย วันเด็ก วันสุนทรภู่ ฯลฯ	-	-	/	/	-	-	/	-	-	3
3	ควรมีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ สืบค้นข้อมูล	-	-	-	/	/	/	-	-	-	3
4	ควรมีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	-	-	-	-	-	/	-	-	-	1
5	การยกย่องชมเชยนักเรียนที่อ่านเก่ง หรือครูที่พฤติกรรมในการรักการอ่าน เป็นต้น”	-	-	-	-	-	-	/	/	/	3
6	ควรมีการกำหนดเป็นแผนพัฒนาครูและบุคลากรฯ	-	-	-	-	-	-	-	/	/	2

จากตารางที่ 4.16 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

4) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ประเด็นศึกษา คือ ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรมีการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย สรุปผลการสัมภาษณ์ดังนี้

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 5 กรกฎาคม 2564)

“...มีการกำหนดแผนการพัฒนาครูในด้านนี้โดยเฉพาะเพื่อให้ครูได้เข้าร่วมการอบรมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ แนวปฏิบัติที่นำไปสู่การพัฒนาหรือส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน และอีกประเด็นที่เสนอแนะ คือ ควรให้ครูได้เข้ารับการพัฒนาด้านการแก้ปัญหการอ่านของนักเรียนโดยใช้กระบวนการวิจัย เพราะการใช้กระบวนการวิจัยมาแก้ปัญหา จะได้วิธีการที่ตรงจุด หรือเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนแต่ละคนที่อาจมีสภาพปัญหาไม่เหมือนกัน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 9 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียน มีการวางแผนเพื่อพัฒนาครูให้มีวิธีการ กระบวนการ สื่อ นวัตกรรมที่เหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย และมีการนำผลการวิจัยนำเสนอและเผยแพร่ต่อสาธารณชน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 13 กรกฎาคม 2564)

“...จัดอบรมพัฒนาครูในด้านนี้ หรืออาจขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ครูมีงานวิจัยการแก้ปัญหาการอ่านของเรียน อีกทั้งยังได้นวัตกรรมการแก้ปัญหาอีกด้วย...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 16 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการจัดอบรมพัฒนา หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 16 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาการอ่านของนักเรียน มีการจัดเวทีให้ครูได้นำเสนอผลงานวิจัยการแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียน พร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคลระหว่างสถานศึกษา เป็นต้น...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6, 17 กรกฎาคม 2564)

“...มีการจัดอบรมพัฒนาโดยขอความร่วมมือหรือสร้างเครือข่ายการพัฒนา ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งมีการนำนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยเผยแพร่และนำไปทดลองใช้หรือนำไปใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมนั้นๆ ด้วยก็จะดี...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7, 18 กรกฎาคม 2564)

“...จัดอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ให้ได้มาซึ่งวิธีการหรือนวัตกรรม การแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียน จากนั้นนำไปขยายผลโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูหรือโรงเรียนด้วยกัน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8, 18 กรกฎาคม 2564)

“...ควรนำครูไปศึกษาดูงานด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการพัฒนาการอ่านของนักเรียน หรือเทียบเคียงงานที่เป็น Best practices จากนั้นนำมาเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ควรใช้กระบวนการวิจัยในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ซึ่งครูจะได้แนวทาง วิธีการ หรือได้สื่อที่เหมาะสม มีการสร้างนวัตกรรมที่ใหม่เพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียน จากนั้นควรมีนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูด้วยกัน หรือกับหน่วยงานอื่นๆ...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9, 20 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม หรือเครือข่ายการวิจัยเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน รวมทั้งมีการจัดอบรมพัฒนาเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถแก้ปัญหาการอ่านออกเขียนได้ด้วยกระบวนการวิจัย...”

ตารางที่ 4.17 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการพัฒนาครู และบุคลากร

ที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ แนวทางการพัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9	สรุป
1	ควรมีการกำหนดแผนการพัฒนาคูในด้านนี้โดยเฉพาะ	/	-	-	/	-	-	-	-	/	3
2	ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย	-	/	/	-	/	/	-	-	/	5

(ต่อ)

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ แนวทางการพัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9	สรุป
3	ควรส่งเสริมให้ครูมีการนำเสนอผลงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูด้วยกัน หรือกับหน่วยงานอื่นๆ”	-	-	-	-	/	/	/	-	-	3
4	ควรนำครูไปศึกษาดูงานด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการพัฒนาการอ่านของนักเรียน หรือเทียบเคียงงานที่เป็น Best practoces	-	-	-	-	-	-	-	/	-	1

จากตารางที่ 4.17 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรผู้วิจัยพิจารณาจากข้อเสนอแนะแนวทางของผู้ทรงคุณวุฒิที่สอดคล้องกันสูงสุดสรุปได้แนวทาง คือ ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย

5) ด้านการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ประเด็นศึกษา คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน สรุปผลการสัมภาษณ์ดังนี้

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 5 กรกฎาคม 2564)

“...ควรปรับปรุงพัฒนาห้องสมุดให้มีความทันสมัย หรือหากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณก็อาจดำเนินการวิธีอื่น เช่น การจัดหาหนังสือ ตำราที่ทันสมัย โดยอาจขอสนับสนุนหรือขอรับบริจาค เพื่อให้ห้องสมุดมีหนังสืออ่านที่หลากหลาย...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 9 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการจัดห้องสมุด สำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ เช่น มีหนังสือที่ทันสมัย แยกประเภท แยกระดับชั้นตามความเหมาะสม พร้อมทั้งมีครูประจำห้องสมุดหรือบรรณารักษ์คอยบริหารให้คำแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการอ่าน รวมทั้งอาจมีการประกวดยอดนักอ่าน หรือมีการจัดกิจกรรมรณรงค์รักการอ่านโดยใช้ห้องสมุดเป็นสื่อหลักในการดำเนินงาน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 13 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีพัฒนาห้องสมุดให้มีสื่อการอ่าน มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ มีการประกวดการอ่าน หรือให้รางวัลเกี่ยวกับการอ่าน มีหนังสือที่ทันสมัยจัดเป็นหมวดหมู่ มีครูบรรณารักษ์คอยดูแล...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 16 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน หรืออาจมีกิจกรรมที่กระตุ้น จูงใจให้นักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุดเพื่อการอ่านและการสืบค้นข้อมูล...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, 16 กรกฎาคม 2564)

“...ควรจัดหนังสือที่ดีมีคุณค่าไว้ในห้องสมุด และนำไปส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนในแต่ละระดับชั้น...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6, 17 กรกฎาคม 2564)

“...อย่างที่ได้ให้คำแนะนำด้านอื่น ๆ ว่า ควรมีการดำเนินการเป็นระบบมีการวางแผนส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นไปได้ มีการติดตามประเมินผล กล่าวคือทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกประเด็นที่สำคัญคือ ควรมีการคัดกรองประเภทและเนื้อหาของหนังสือให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7, 18 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการวางแผนการพัฒนา การใช้ห้องสมุด การจัดบรรยากาศห้องสมุดให้มีชีวิตชีวา เป็นห้องสมุดที่ผู้ใช้มีความพอใจและมีความสุขในการเข้าใช้บริการ การพัฒนาก็ดำเนินการตามสภาพบริบทของโรงเรียน เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่มีงบประมาณมาก มีบุคลากรที่เพียงพอก็อาจกำหนดเป็นแผนพัฒนาระยะยาว ส่วนขนาดกลางและขนาดเล็กก็อาจกำหนดเป็นโครงการประจำปี จัดกลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริมหรือพัฒนาที่ชัดเจน...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8, 18 กรกฎาคม 2564)

“...ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของห้องสมุดให้เอื้อต่อการอ่าน อากาศดี มีชีวิตชีวา ตกแต่งสวยงาม หนังสือจัดเป็นระเบียบเป็นหมวดหมู่ มีครูประจำคอยให้ คำแนะนำ...”

(สัมภาษณ์, ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9, 20 กรกฎาคม 2564)

“...ควรจัดบรรยากาศของห้องสมุดให้เป็นบรรยากาศที่เป็นกันเอง มีชีวิตชีวา กระตุ้นอยากเข้าไปใช้บริการ ไปอ่านหนังสือ มีครูใจดีคอยดูแล ให้ข้อเสนอแนะ ตกแต่งสภาพแวดล้อม ภายในให้สวยงาม อากาศถ่ายเทได้สะดวก...”

ตารางที่ 4.18 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการสร้าง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ แนวทางการพัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ									สรุป
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9	
1	มีการปรับปรุงพัฒนาห้องสมุดให้มีความทันสมัยและมีการจัดหาหนังสือตำรา ที่ทันสมัยและหลากหลาย	/	/	/	-	/	/	-	/	-	5
2	มีครูหรือบรรณารักษ์คอยบริหารให้คำแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการอ่าน	-	/	/	-	-	-	-	-	-	2
3	มีการจัดกิจกรรมรณรงค์รักการอ่านโดยใช้ห้องสมุดเป็นสื่อหลักในการดำเนินงาน	-	/	/	/	-	-	-	-	-	3
4	ควรมีการวางแผนส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน	-	-	-	-	-	/	-	-	-	1
5	ควรมีการวางแผนการพัฒนา การใช้ห้องสมุด การจัดบรรยากาศห้องสมุดให้มีชีวิตชีวา เป็นห้องสมุดที่ผู้ใช้มีความพอใจและมีความสุขในการเข้าใช้บริการ	-	-	-	-	-	-	/	/	/	3

จากตารางที่ 4.18 สรุปผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผลการศึกษา แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ 5 แนวทาง ดังนี้

1. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
2. ควรดำเนินการตามนโยบายและกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินติดตามตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ
3. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู โดยใช้กระบวนการวางแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการวัดประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา
4. ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย
5. ควรพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการอ่านของนักเรียน มีหนังสือที่ทันสมัย จัดเป็นระบบ มีบรรยากาศที่ดี มีครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ

ทั้งนี้นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงกระบวนการในการนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติสรุปจากการสัมภาษณ์ว่า เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพควรมีการดำเนินการโดยใช้กระบวนการคุณภาพ ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (DO) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงและพัฒนา (Action)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุป
2. อภิปราย
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

5.1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สรุปสภาพปัจจุบันโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม รองลงมา ได้แก่ กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การพัฒนาครูและบุคลากร และการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ

5.1.2 ผลการศึกษาแนวการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สรุปประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังนี้ 1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน 2) ควรดำเนินการตามนโยบายและกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินติดตามตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ 3) ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู โดยใช้กระบวนการวางแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการวัดประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา 4) ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย และ 5) ควรพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการอ่านของนักเรียน มีหนังสือที่ทันสมัย จัดเป็นระบบ มีบรรยากาศที่ดี มีครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามลำดับดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่สรุป พบว่าด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมนั้น อาจเนื่องมาจากการอ่านจะเกิดขึ้นเองตัวบุคคลยากมาก เพราะการอ่านไม่ใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ การอ่านไม่ใช่พรสวรรค์ที่ติดตัวมา แต่การอ่านเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน ต้องอ่านมาก ๆ จนกระทั่งเกิดเป็นนิสัยรักการอ่าน อย่างไรก็ตามหากไม่ได้รับการส่งเสริมและเอาใจใส่จากทั้งในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง รวมทั้งการสนับสนุน ช่วยเหลือ หรือได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นการส่งเสริมการอ่านก็คงอาจไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ในส่วนของผู้ปกครอง ก็สามารถสร้างเป็นเครือข่ายความร่วมมือได้โดยสถานศึกษาควรส่งเสริมการอ่านของผู้เรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ดูแลให้นักเรียนอ่านหนังสือที่บ้านตามที่ครูมอบหมาย รวมทั้งการสร้างภาคีเครือข่าย ชุมชนและภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วยจัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา ซึ่งก็จะเป็นส่วนสำคัญของการมีส่วนร่วมพัฒนานักเรียนให้สามารถอ่านออกเขียนได้ (สุมาลี สังข์ศรี, 2556, น. 92-93) ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับอภิชาติ สุขประเสริฐ (2555) ที่กล่าวสรุปว่า ผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรขอความร่วมมือบุคคลและสถาบันเอกชนให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมพัฒนาการอ่าน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ประสบผลสำเร็จจึงควรได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ทั้งกิจกรรมภายในห้องเรียน กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมของโรงเรียน และกิจกรรมนอกสถานที่ ซึ่งควรนำนักเรียนไปร่วมกิจกรรมการอ่านกับหน่วยงานภายนอกบ้างตามแต่โอกาสจะเอื้ออำนวย จะทำให้เด็กสนใจการอ่านมากขึ้น และมีพัฒนาการด้านการอ่านดีขึ้นตามลำดับ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 9) กล่าวสรุปว่า โรงเรียนโดยผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง ต้องร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ชุมชนอาจมีบทบาทในการช่วยให้เกิดการส่งเสริมการอ่านได้ด้วยการให้บริการต่าง ๆ สนับสนุนแหล่งความรู้ชุมชน ภูมิปัญญา ท้องถิ่น องค์ความรู้ให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการอ่านได้สม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ควรมีการประสานภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

เพื่อร่วมสนับสนุนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (2559, ก-ค) ที่ดำเนินการติดตามการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ที่สรุปว่า เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมว่า สถานศึกษาควรจัดประชุม ครู ผู้ปกครอง /ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญการอ่านการเขียนของ ผู้เรียน และให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมรวมทั้งส่งเสริมพัฒนาการอ่านการเขียนของ ผู้เรียน เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านอย่างจริงจังต่อเนื่องและงานวิจัยของสุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 93) ที่สรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษาว่าปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ คือ ปัจจัยด้านชุมชนและภาคีเครือข่าย กล่าวคือ ชุมชนและภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วย จัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา จะส่งผลให้ประสบความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น ดังที่อภิปรายมาข้างต้น การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมจึงถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ครั้งนี้

ในส่วนสรุปผลการศึกษาที่พบว่า การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็น การพัฒนาอยู่ในระดับต่ำสุดนั้น อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ให้ความสำคัญในเรื่องของแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาแหล่งแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งมีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 25 ดังนี้ “รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ แหล่งข้อมูลและการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ” สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดไว้ว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหลัก การเรียนรู้ด้วยตนเองและหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์นิสัยรักการอ่านการจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างทั่วถึง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ดังนั้นจึงอาจเป็นส่วนหนึ่งส่งผลให้ด้านการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอยู่ในระดับต่ำสุด

5.2.2 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สรุปประกอบด้วย 5 แนวทาง ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.2.1 ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการแก้ไขปรับปรุงการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน สอดคล้องกับ กระทรวงวัฒนธรรม (2560, น. 35) ที่สรุปไว้ว่า รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ ประชากรผ่านการอ่าน แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และปลูกฝังผ่านมิติ ทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นวิธีที่เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย เริ่มจากครอบครัวชุมชนและสังคม โดยการหลอมรวมเข้ากับแนวทางวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคนและสังคมไทยมาช้านาน และผลการศึกษาของ อภิชาติ สุขประเสริฐ (2555, น. 12-13) ที่สรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่านไว้ว่า 1) ทุกคน ช่วยกันสร้างสังคมการอ่าน รณรงค้อย่างแท้จริง ให้ครบทั้งกระบวนการส่งเสริมการอ่านในครอบครัว ก่อน 2) พ่อแม่และครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน ควรฝึกนิสัยการอ่านตั้งแต่เด็กแรกเกิด มีเทคนิคในการเล่านิทานเพื่อจูงใจลูก 3) พ่อแม่ควรจัดหาหนังสือให้เด็กอ่านประจำ สร้างบรรยากาศ ที่ดีในการอ่านให้แก่เด็กให้เด็กรู้จักประโยชน์ของการอ่านในชีวิตประจำวัน นำลูกไปร้านขายหนังสือ ชมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ และ 4) โรงเรียน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และสมาคมครู ผู้ปกครอง กระตุ้นให้พ่อแม่เห็น ความสำคัญของการอ่านทั้งในวงแคบและวงกว้าง และสุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 93) ได้กล่าวสรุปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนว่า ผู้ปกครองให้ความ ร่วมมือกับโรงเรียน ดูแลให้นักเรียนอ่านหนังสือที่บ้านตามที่ครูมอบหมาย ผู้ปกครองเสริมมีส่วนช่วย ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เช่น การจัดหาหนังสือมาชวนอ่านด้วยกัน เล่นเกมส์ปัญหาจากการอ่าน อธิบายให้เห็นประโยชน์ของการอ่าน ทำตัวเป็นแบบอย่าง จัดมุมอ่านและจัดสภาพแวดล้อมในบ้าน ให้ อ่านให้ผู้ปกครองฟังก่อนนอน และการที่ครูมอบหมายให้ค้นคว้าในห้องสมุด ครูคอยติดตามเอาใจใส่ การอ่านของนักเรียน และการประสานให้ผู้ปกครองช่วยดูแลการอ่านที่บ้านด้วยเช่นเดียวกัน จากการ อภิปรายดังกล่าวข้างต้น ถือได้ว่าแนวทางดังกล่าวยังเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัย รักการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 10-20) คือ ประสานภาคี เครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อร่วมสนับสนุนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จึงกล่าวได้ว่าเป็นแนวทาง ที่สอดคล้องกับนโยบายและเหมาะสมในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

5.2.2.2 ควรดำเนินการตามนโยบายและกลยุทธ์โดยใช้กระบวนการวางแผนการ ดำเนินงาน การประเมินติดตามตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 93) ที่สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานส่งเสริมนิสัย รักการอ่านระดับประถมศึกษาว่า การมีนโยบายที่ชัดเจนส่งผลอย่างมาก เพราะเป็นทิศทางในการ ดำเนินการทำให้ทุกฝ่ายตระหนักและดำเนินการอย่างจริงจัง และผลการศึกษากการส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียนของพิสมัย ดวงพิมาย (2560, น. 88-89) ที่สรุปแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการอ่าน

ว่าโรงเรียนควรส่งเสริมนโยบายที่นำกลยุทธ์ลงไปสู่การปฏิบัติมากขึ้น ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการอ่าน สนับสนุนการส่งเสริมงบประมาณด้านการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น ให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน นำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอและเข้าถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมต้องหลากหลาย น่าสนใจ และจูงใจให้นักเรียนหันมาร่วมกิจกรรมมากขึ้น และต้องจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน ตลอดจนมีการกำกับติดตามผลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน และนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมในครั้งต่อไป ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้แสดงความสามารถและสร้างสรรค์ผลงานให้มากขึ้น ให้ความสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจและการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรด้านการส่งเสริมการอ่าน มีการมอบเกียรติบัตรและรางวัลกับครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

5.2.2.3 ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู โดยใช้กระบวนการวางแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการวัดประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา สอดคล้องกับแนวคิดของ Palani (2012, p. 91) ที่ว่า ปัจจัยสำคัญหนึ่งในการที่จะพัฒนาให้เยาวชนมีทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ คือ การสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นความประพฤติก หรือพฤติกรรมที่เคยชินกับการอ่านเป็นประจำเป็นการแสดงออกถึงความสนใจ ใส่ใจในการอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถแก่ตนเอง และผลการศึกษาของสุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 93) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวทางดังกล่าวว่า วิธีการที่ทำให้นักเรียนรักการอ่าน นักเรียนตอบหลายวิธี วิธีที่ตอบมากที่สุด คือ อ่านบ่อย ๆ อ่านทุกวันตามที่ครูสั่ง เริ่มจากอ่านหนังสือที่ชอบ อ่านทุกวันจนเคยชิน อ่านทุกครั้งเมื่อว่าง อ่านหนังสือทุกชนิดเพราะให้ความรู้ อ่านอย่างตั้งใจและบันทึกเรื่องที่อ่านและเข้าไปอ่านในห้องสมุด เป็นต้น นอกจากนี้แนวทางดังกล่าวยังเป็นไปดังที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2561, น. 1-2) ที่ได้สรุปว่า การอ่านเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวและประสบการณ์ได้เท่ากับการฟัง การอ่านหนังสือเป็นบ่อเกิดแห่งการเรียนรู้และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกคนต้องสนใจอ่าน และต้องอ่านให้สามารถทันต่อโลกปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของสังคมข่าวสาร การอ่านยังเป็นเครื่องมือแสวงหาความเพลิดเพลินเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ คลายเครียดได้ การอ่านสามารถอ่านได้ทุกที่ ทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ เช่น ข้อความตามป้ายรถเมล์ ตามหลังรถ ตามห้องน้ำ ห้องส้วม ป้ายโฆษณา ล้วนแต่มีสาระดี ๆ ทั้งนี้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (2559, น. ๖) ที่ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ที่มีบทสรุปว่า สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านการเขียนที่หลากหลาย น่าสนใจ เข้าใจ ทันสมัยเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน เช่น กิจกรรมเล่า

นิทาน ตะกร้าพาเพลิน กิจกรรมเล่านิทาน การพูดสรุปความออกเสียงกลุ่มคำเสียงวรรณยุกต์ กิจกรรมเล่านิทานหน้าเสาธง ภาษาไทยวันละคำหน้าเสาธง วันภาษาไทยแห่งชาติ กิจกรรมรักการอ่าน วันละ 20 นาที หลังพักรับประทานอาหาร กิจกรรมวางทุกงานอ่านทุกคน กิจกรรมพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต การอ่านหนังสือให้เพื่อนฟัง อ่านนิทานให้น้องฟัง เขียนเรื่องสั้นจากภาพ หรือเรื่องที่กำหนดขึ้นมาเอง ของนักเรียน โครงการห้องสมุด โครงการอ่านวันละ 15 นาที ก่อนเรียน เป็นต้น ควรมีการจัดอย่างจริงจัง สม่่าเสมอ และต่อเนื่อง ให้เป็นที่พึงพอใจของ ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข สุขใจได้ความรู้ ทั้งนี้แนวทางดังกล่าวข้างต้นยังเป็นไปตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 10) ที่ได้กล่าวถึง การส่งเสริมการอ่านในส่วนของโรงเรียนว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง ต้องร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ชุมชนอาจมีบทบาทในการช่วยให้เกิดการส่งเสริมการอ่านได้ด้วยการให้บริการต่าง ๆ สนับสนุนแหล่งความรู้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรความรู้ ให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการอ่านได้สม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดชีวิต

5.2.2.4 ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียน ด้วยกระบวนการวิจัย แนวทางดังกล่าวเป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, น. 10-20) ที่ว่า ควรมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับอภิชาติ สุขประเสริฐ (2555, น. 12-13) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการอ่านไว้ว่า 1) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและสมาคมวิชาชีพ ปรณรงค์ให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการอ่าน หากผู้สนับสนุนทั้งวัสดุ การเงิน และบุคลากรในการดำเนินการ ติดตามผล เก็บข้อมูล วิเคราะห์เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสม 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสมาคมวิชาชีพ จัดหน่วยรณรงค์การอ่าน เพื่อออกปฏิบัติการเป็นครั้งคราวในส่วนภูมิภาค 3) ผู้จัดกิจกรรม ควรขอความร่วมมือบุคคลและสถาบันเอกชนให้การสนับสนุนโครงการส่งเสริมพัฒนาการอ่าน และสุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 93) ที่สรุปผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับ ประถมศึกษาว่าปัจจัยที่สำคัญส่วนหนึ่งที่จะประสบความสำเร็จ คือ ปัจจัยด้านชุมชนและภาคีเครือข่าย โดยชุมชนและภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ช่วยเป็นวิทยากร ช่วย จัดแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้คำแนะนำปรึกษา นอกจากนี้ยังเป็นไปตามที่สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, น. 34) ที่ได้สรุปผลปัจจัยในการพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้ที่สำคัญว่า ควรมีการส่งเสริมพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง โดยเลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การใช้สื่อนวัตกรรม การอ่านการเขียน รวมทั้งการวัดผล ประเมินผลระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ตลอดจนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลภายในโรงเรียน นอกจากนี้แนวทางดังกล่าวยังเป็นไปตามที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 (2559, น. ง) ได้สรุปผลดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาว่า สถานศึกษาควรให้โอกาสและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาตนเองด้านจัดการเรียนการสอนภาษาไทย การจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจรในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้แนวทางดังกล่าวยังเป็นไปตามกลยุทธ์การดำเนินงานตามกรอบแนวทางขับเคลื่อนการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 9) ที่กำหนดในกลยุทธ์ที่ 3 ว่า ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนี้ 1) สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติครู นักเรียนรักการอ่าน 2) ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 3) ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์เป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านวิชาชีพให้มีความเข้มแข็ง

5.2.2.5 ควรพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการอ่านของนักเรียน มีหนังสือที่ทันสมัย จัดเป็นระบบ มีบรรยากาศที่ดี มีครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ สอดคล้องกับสุมาลี สังข์ศรี (2556, น. 93) ที่สรุปปัจจัยด้านกิจกรรมส่งเสริมว่า การส่งเสริมการอ่านที่จัดให้นักเรียนต้องมีความหลากหลาย ได้รับความสนใจของผู้เรียน จัดต่อเนื่อง จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการอ่าน จัดแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ในโรงเรียน จัดห้องสมุดให้น่าสนใจ จัดสื่อใหม่ๆ จัดกิจกรรมแข่งขันการอ่าน และการมอบรางวัล อีกทั้งต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนอ่าน โดยครูต้องสนใจจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เอาใจใส่ติดตามการอ่านของนักเรียนอย่างใกล้ชิด จัดกิจกรรมที่น่าสนใจและจูงใจผู้เรียน และวรรณิโสสมประยูร (2553, น. 135) ที่กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านว่า สภาพแวดล้อมทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน จะมีอิทธิพลต่อการอ่านสูงมาก เช่น บุคคลใกล้ชิดชอบอ่าน ที่โรงเรียนมีหนังสือให้อ่าน มีห้องสมุดที่เข้าไปศึกษาค้นคว้า มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจและเหมาะสมกับความพร้อมของเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนี้แนวทางดังกล่าวยังเป็นไปตามกลยุทธ์การดำเนินงานตามกรอบแนวทางขับเคลื่อนการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น. 9) ที่กำหนดในกลยุทธ์ที่ 2 ว่า ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต สื่อการอ่าน กิจกรรม วิจัยและนวัตกรรมการอ่าน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนี้ 1) จัดให้มีห้องสมุดมีชีวิต โดยเน้นสื่อการอ่านที่หลากหลายมีคุณภาพและปริมาณเพียงพอเหมาะสมกับวัย 2) จัดให้มีการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

สพฐ. เพื่อบริหารจัดการห้องสมุด 3) จัดให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแบบบูรณาการการอ่าน
ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้สื่อการอ่านของห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ 4) จัดให้มีการ
อ่านอย่างม 5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือและแสวงหาความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย
ส่งเสริมนิสัยและ 6) กำกับ ติดตาม ประเมินผล จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการ
ดำเนินงานส่งเสริมการอ่านเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้แนวการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งจะเป็น
แนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
ให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

5.3.1.2 ผลจากการศึกษาที่สรุปว่า การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม มีความต้องการ
จำเป็นสูงสุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง
ในการจัดการศึกษา ควรตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ในการส่งเสริม
การอ่านของนักเรียนมากยิ่งขึ้น และเป็นการสร้างเครือข่ายที่หลากหลายทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง
เครือข่ายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 จากการศึกษาพบว่า การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม มีความต้องการจำเป็น
สูงสุด จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการอ่าน
ของนักเรียนโดยใช้กระบวนการการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

5.3.2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาครูด้านการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2561). *แผนดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่าน*.
กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงวัฒนธรรม. (2560). *ร่างแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้
ของไทย พ.ศ. 2560-2564*. สืบค้นจาก [https://www.m-culture.go.th/
th/article_view.php?nid=7778](https://www.m-culture.go.th/th/article_view.php?nid=7778).
- การุณันท์ รัตนแสงวงษ์. (2556). *การอ่านและการเขียนเชิงวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
แสงจันทร์การพิมพ์.
- จิราวรรณ อารยัน. (2556). *การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน
ในเขตจังหวัดปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชุติมา วรพันธ์. (2558). *การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2542). การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษา
ด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาณและการวิเคราะห์เนื้อหา. *วิธีวิทยาการวิจัย*, 12(2), 1-14.
- ประภัสสร เสวิกุล. (2555). *เมือง (ของคนไม่อ่าน) หนังสือโลก. คมชัดลึกออนไลน์*. สืบค้นจาก
<http://www.komchadluek.net>.
- ปิยธิดา รอดซุง. (2561). *การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและ
พัฒนาทางการศึกษา คณะครุศาสตร์). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วรพจน์ รุ่งอรุณ. (2555). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากร
ทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พงศ์ศักดิ์ สังข์บุญ. (2562). *วาทกรรมการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ในสังคมไทย*. หลักสูตร
การจัดการสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. นครศรีธรรมราช:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พิชญา สุวรรณโน. (2562). *แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนักเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง(ราษฎร์สามัคคี) จังหวัดสงขลา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- พิรุณ อนวัชศิริวงศ์ และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2554). *อ่านสร้างสุข: สร้างวัฒนธรรมการอ่านสร้างการอ่านให้เป็นวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: แพลนพลีนท์ดี.
- พิสมัย ดวงพิมาย. (2560). *การส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- มิ่งขวัญธรรม ฉ่ำชื่นเมือง. (2555). *ฉลาดอ่าน*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- ร้อยสน สกลรักษ์ และคณะ. (2559). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการ “การศึกษารูปแบบวิธีการสอน และวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทย ในระดับประถมศึกษาในสมัยรัชกาลที่ 9*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยากร เชียงกุล. (2555). *ทำให้เด็กไทยรักการอ่านหนังสือได้...จึงจะกู้ชาติ (ปฏิรูปประเทศ) ได้*. สืบค้นจาก <http://www.bangkokbiznews.com>.
- ศรีแพ ผลบุญ. (2559). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *คู่มือการเรียนรู้การสอนการอ่านคิดวิเคราะห์สู่การพัฒนาการอ่านตามแนวทาง PISA*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สมหมาย ปาริจฉัตต์. (2562). *วิกฤต คนไทยไม่อ่าน*. สืบค้นเมื่อจาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1804137
- สิรินาฏ วงศ์สว่างศิริ. (2559). *การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุทธิชัย ปัญญาโรจน์. (2555). *คุณประโยชน์ของการอ่าน คือ หน้าต่างแห่งโลกกว้าง*. สืบค้นจาก www.oknation.net.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2556). *การประเมินผลการนำนโยบายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษา ทั้งในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน*. นนทบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สุวิมล ติรกันันท์. (2555). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2554). *คู่มือ: มาตรการและแนวปฏิบัติให้อ่านคล่อง เขียนคล่อง*. ปทุมธานี: กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (2563). *รายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563*. ร้อยเอ็ด: กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. (2563). *รายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563*. สุรินทร์: กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *แนวทางการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านอ่านออก เขียนได้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6*. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือการดำเนินงานกิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด ประจำปีงบประมาณ 2561*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 1. (2559). *รายงานการดำเนินงานการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้และอ่านคล่องเขียนคล่องของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 1*. กรุงเทพฯ: กลุ่มติดตามและประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *รายงานผลการดำเนินงานการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้” และ “นักเรียนชั้น ป.1 เมื่อจบชั้น ป.1 ต้องอ่านออกเขียนได้และมีมาตรการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม” ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: แม็ทซ์พอยท์.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). *คู่มือการประเมินความสามารถด้านการอ่าน ปีการศึกษา 2563*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา กลุ่มประเมินคุณภาพการศึกษา สทศ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558).
คู่มือการดำเนินงานอ่านออกเขียนได้อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อภิชาติ สุขประเสริฐ. (2555). พฤติกรรมการอ่านของเยาวชนในชุมชนแออัดแขวงเมืองรายจังหวัด
เชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research
Activities*. Educational and Psychological Measurement.
- Palani, K. K. (2012). Promising Reading Habits and Creating Literate Social.
International Reference Research Journal Vol. 3,2(1), 91.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม
2. นายอนุสรณ์ ภูสินแก่น	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารจัดการ การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. นางสาวชญญา อินทริกานนท์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
4. นางสาวเพียงฤทัย ชูมวัน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
5. นางณัฐมน เชิงหอม	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

**ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2**

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารจัดการ การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. นายอนุสรณ์ ภูสินแก่น	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารจัดการ การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม
4. นายอุดมศักดิ์ ดีโสภา	ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
5. นางสาวชญญา อินทริกานนท์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
6. นางสาวเพียงฤทัย ชุมวัน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
7. นางวรพันธ์ บุตรแพง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
8. นางรัชณี แซ่อึ้ง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2

ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

9. นางณัฐมน เชิงหอม	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
---------------------	---

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 2

คำชี้แจง

- แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
จัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการ
อ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต
2
- ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
- แบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
- การตอบแบบสอบถามนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อท่าน จึงขอความกรุณาท่าน ได้
ตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน คำตอบของท่านจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและ
เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ต่อไป

ขอพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ ที่นี้
พรณนิภา หอมกลิ่น

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพตำแหน่ง

คำชี้แจง

- โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับสถานภาพตำแหน่งของท่าน
- ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษา
- ครู
- ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี
- ตั้งแต่ 11-20 ปี
- มากกว่า 20 ปี
- ระดับการศึกษา ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

คำชี้แจง

ขอความอนุเคราะห์ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ว่าแต่ละข้อว่ามีอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....
วุฒิการศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....
วัน เวลา สถานที่ ที่ให้สัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 2 ประเด็นคำถามสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่าควรมีแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ของสถานศึกษา ในประเด็น “สถานศึกษากำหนดพันธกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายตามนโยบายการส่งเสริมการอ่าน ” อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. ท่านคิดว่าควรมีแนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในประเด็น “ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน” อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

กราบขอพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

นิยามศัพท์เฉพาะ

การอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ ตัวอักษร ถ้อยคำ รูปภาพ เครื่องหมายต่าง ๆ แผนที่ แผนภูมิ ฯลฯ หรือแม้แต่การแสดงท่าทาง รวมทั้งประโยค ข้อความสั้น ๆ เรื่องราวในสื่อต่าง ๆ หรือในหนังสือได้ สู้การแปลความหมายออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียนไว้ และสามารถนำความรู้ ความคิด หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

แนวทางการส่งเสริมการอ่าน หมายถึง วิธีการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของ สถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการส่งเสริมการอ่านด้วยการกำหนดนโยบายกลยุทธ์ การพัฒนา แหล่งเรียนรู้และระบบสารสนเทศการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การพัฒนาครูและบุคลากร และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี มีความสนใจ เห็นความสำคัญ ประโยชน์ของการอ่าน และปฏิบัติตนรักการอ่านจนเป็นนิสัย

1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการอ่านแก่ครู/บุคลากรและนักเรียน รวมทั้งมีการบูรณาการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไว้ในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. การพัฒนาครูและบุคลากร หมายถึง สถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โดยการแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนด้วยกระบวนการวิจัย การสร้างนวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการอ่านของนักเรียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งมีการจัดการวัสดุ อุปกรณ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัยเพื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

3. กำหนดนโยบายและกลยุทธ์การส่งเสริมการอ่าน หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย และกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการอ่าน ซึ่งประกอบไปด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ รวมทั้งแนวทาง หลักการหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมายการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

4. การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม หมายถึง การส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโดยสถานศึกษาสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียนร่วมกับโรงเรียนอื่น หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเปิดโอกาสหรือส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน

5. การจัดและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการพัฒนา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน รวมทั้งจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อการเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการอ่านทั้งในส่วนของครู/บุคลากร และที่เหมาะสม

สำหรับนักเรียน มีระบบอินเทอร์เน็ตบริการอย่างทั่วถึงและเอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน และมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1 ผลการประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

ข้อ คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการพิจารณา		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ΣR	IOC	ความ เหมาะสม
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	0	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

ข้อ คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการพิจารณา		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ΣR	IOC	ความ เหมาะสม
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	0	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
32	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
33	+1	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	0	+1	0	+1	+1	+1	0.60	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
38	0	+1	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
39	+1	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability)
 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
 ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	42	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	42	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.784	32

ภาคผนวก ค

หนังสือราชการขอเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓๒๔๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๘๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒ จำนวน ๓๓๔ คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน ๑๖๗ คน และครูผู้สอน จำนวน ๑๖๗ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๗

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓๒๕๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิลิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๔๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒ จำนวน ๓๓๔ คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน ๑๖๗ คน และครูผู้สอน จำนวน ๑๖๗ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓/๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๗

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓๒๔๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๘๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒ จำนวน ๓๓๔ คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ จำนวน ๑๖๓ คน และครูผู้สอน จำนวน ๑๖๓ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓/๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ คศ.ว๐๓๖๔/๒๕๖๔

วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์อนุสรณ์ ภูสินแก่น

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๔๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ คศ.ว๐๓๖๔/๒๕๖๔

วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ วงศ์กระปากถาวร

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๘๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓๒๔๙/

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวชญญา อินทริกานนท์

ด้วยนางสาวพรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๘๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

คณะครุศาสตร์
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๓/

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓๒๔๙/

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวเพียงฤทัย ชูมวัน

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๔๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ ศศ.ว.๐๓๖๓/๒๕๖๔

วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำเนียร พลหาญ

ด้วยนางสาวพรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๘๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ ศศ.ว.๐๓๖๓/๒๕๖๔

วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน อาจารย์อนุสรณ์ ภูสินแก่น

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๘๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)
 คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ที่ คศ.ว.๐๓๖๓/๒๕๖๔

วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๘๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓๒๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นายอุดมศักดิ์ ดีโลภา

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๔๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓๗

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว๓๒๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางสาวชญญา อินทริกานนท์

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๔๒๑๐๒๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓๗

ที่ อว๐๖๑๑๙.๐๒/ว๓๒๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางรัชณี แซ่อึ้ง

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๘๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓๒๗๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางณัฐมน เชิงหอม

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๘๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๗๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๓

ที่ ขวอ๖๑๙.๐๒/ว๓๒๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางสาวชญญา อินทริกานนท์

ด้วยนางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๑๔๒๑๐๒๐๐๑๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครูศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครูศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ ง.1 สัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหาร
จัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภาพที่ ง.2 สัมภาษณ์อาจารย์อนุสรณ์ ภูสินแก่นอาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภาพที่ ง.3 สัมภาษณ์นางสาวชญญา อินทริกานนท์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ภาพที่ ง.4 สัมภาษณ์นางสาวเพียงฤทัย ชูมวัน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ภาพที่ ง.5 สัมภาษณ์นายอุดมศักดิ์ ดีโสภา ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองเกษตรพิสัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ภาพที่ ง.6 สัมภาษณ์นางณัฐมน เชิงหอม ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ภาพที่ ง.7 สัมภาษณ์นางรัชณี แซ่อึ้ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ภาพที่ ง.8 นางวรพันธุ์ บุตรแพงครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพนสูงประชาสรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

พรรณนิภา หอมกลิ่น และอุรสา พรหมทา. (2564). แนวทางการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, วารสาร
สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 7(2)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวพรรณนิภา หอมกลิ่น
วันเกิด	2 กันยายน พ.ศ. 2535
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	130 หมู่ 4 บ้านขี้เหล็ก ตำบลขี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด 45190
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเมืองเกษตรวิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2559	ปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต (คบ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2564	ปริญญาโทครุศาสตรมหาบัณฑิต (คม.) สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY